
VERDWENEN GRAFMONUMENTEN

Een onderzoek naar de manier waarop grafmonumenten uit de Late
Prehistorie het land structureren in Noordelijk Limburg

Door Pepijn Stet

VERDWENEN GRAFMONUMENTEN

Een onderzoek naar de manier waarop grafmonumenten uit de Late Prehistorie, het land structureren in Noordelijk Limburg.

Student: Pepijn Stet

Studentnummer: S1807803

Plaats en tijd: Leiden, 24-6-2019

Cursus: Thesis Tutorial BA3 (2018-2019) (1043SCR1Y-1819ARCH)

Begeleider: Prof. dr. D.R. Fontijn

Instituut: Universiteit Leiden, Faculteit der Archeologie

Versie: Definitief

Inhoud

Voorwoord	4
1. Inleiding	5
1.1. Model van Fokkens en Roymans: Het ontstaan van een <i>begraafplaats</i> .	6
1.2. Uitzonderingen op het model?	8
1.3. Begraafplaats of graflandschap?	15
1.4. Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken	18
2. Methode	28
3. Resultaten	31
3.1. Regionaal overzicht rondom de sites Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken	32
3.2. Baarlo de Bong	37
3.3. Venlo-Zaarderheiken en omgeving	44
3.4. AHN-waarnemingen	49
3.5. Tussen Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken	56
4. Discussie	58
4.1. Baarlo de Bong	58
4.2. Venlo-Zaarderheiken	60
4.3. Eén groot begravingslandschap?	63
5. Conclusie	64
6. Abstract (NL)	67
7. Abstract (ENG)	68
8. Lijst van internetpagina's	69
9. Literatuurlijst	70
10. Lijst van Figuren	75
11. Lijst van tabellen	78
12. Lijst van Bijlage	79
13. Bijlage	80

Voorwoord

Hier is “ie” dan eindelijk, mijn scriptie. Met deze scriptie sluit ik mijn Bachelor aan de Universiteit Leiden af. Tijdens de veldwerkstage van de Universiteit Leiden in Baarlo en Venlo in de zomer van 2018, werd mijn interesse enorm gewekt door de grafheuvels die daar gevonden waren. Daarom ik heb gekozen om “iets” met de sites Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken in mijn scriptie te doen. Uiteindelijk ben ik samen met Prof. dr. D.R. Fontijn tot dit huidige onderwerp gekomen: het vergelijken van twee modellen over plaatsing van urnenvelden in het landschap. De informatie die ik verzameld heb, blijkt plekken aan te geven, die mogelijk in het vervolg onderzocht kunnen worden en dus archeologische interessant kunnen zijn. Deze scriptie is begonnen als inventarisatie voor het onderzoek van de Universiteit Leiden. Maar kan ook uiteindelijk informatie geven over archeologie aan de gemeente en omwonenden van Baarlo en Venlo.

Voor het schrijven van deze scriptie heb ik van verschillende personen hulp ontvangen. Ik wil daarom deze personen in dit voorwoord bedanken. Prof. dr. D.R. Fontijn voor het op weg helpen en begeleiden van mijn scriptie. Twan Ernst en Fred Brounen voor het leveren van informatie, die ik nodig heb gehad voor het schrijven van deze scriptie. Als laatste wil ik iedereen bedanken, die mij heeft geholpen met controleren van mijn scriptie op taalfouten en formuleringen.

Ik wens u veel leesplezier,

Pepijn Stet

Leiden, 20-06-2019

1. Inleiding

Tegenwoordig is in Nederland elk stuk land ingedeeld met een bepaalde functie; zoals bossen, wegen, weilanden, natuur- en recreatiegebieden. Hoe is het idee van zo'n landindeling ontstaan? In de Romeinse tijd waren de stukken land ingedeeld in gelijke eenheden (Carroll 2015, 64). Er was toen al sprake van een gestructureerd landschap. De Romeinen maten het land in en verdeelden het land met een systeem van "centuriation" (Carroll 2015, 64). Het indelen van land neemt in de Romeinse tijd sterk toe, maar de ontwikkeling hiervan gaat verder terug in de tijd. Er wordt verondersteld dat het eerste verschil tussen natuur- en cultuurlandschap zich ontwikkeld heeft vanaf de Bekertijd en wordt in de Bronstijd door de vaste ligging van akkers verder ontwikkeld (Louwe Kooijmans 2009, 708). Tussen de Bronstijd en de Romeinse tijd ontstaat een belangrijke overgang van landbouwlandschappen met vage grenzen naar landschappen die gestructureerd worden met monumenten, akkerbegrenzingsen en duidelijk zichtbare vormen van landverdeling (Fontijn *et al.* 2019; Gerritsen 2003).

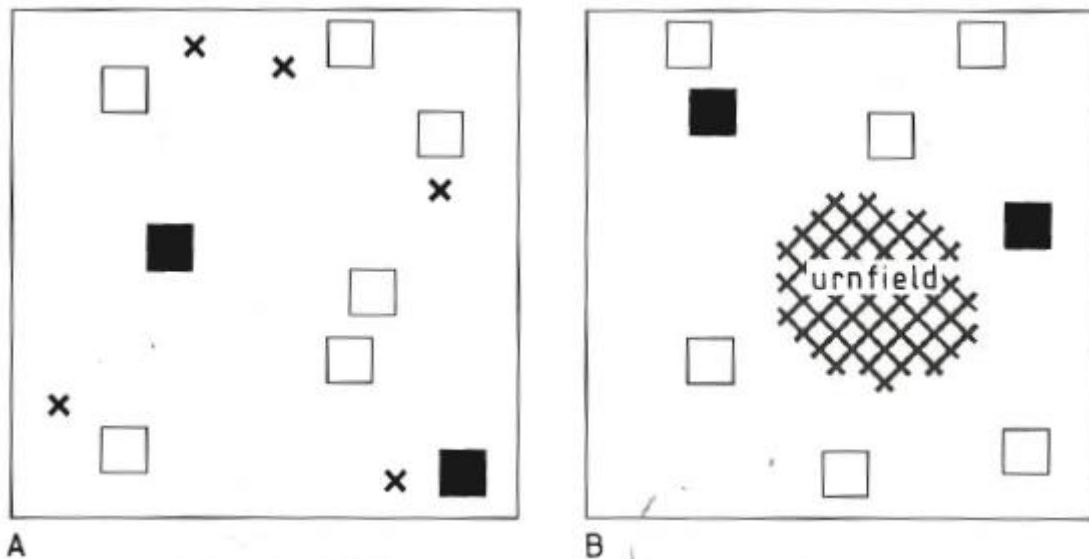
Naast het ontstaan van landbouwgronden worden grafmonumenten gebouwd, deze vormen rituele zones in het landschap (Arnoldussen en Fontijn 2006, 289). Deze grafmonumenten, zoals de grafheuvels, spelen een rol in het ontstaan van gestructureerd landschap. Het bouwen van een grafheuvel verandert hoe een landschap eruitziet. Het vormt een element, dat in een landschap duidelijk laat zien wat de functie was: een begraving (Bourgeois 2013, 11). Een grafheuvel wordt deel van het landschap. Men kan er als het ware niet om heen. De grafheuvels zijn gemaakt om zichtbaar te zijn in het landschap (Bourgeois 2013, 11). De ruimte heeft een functie en betekenis gekregen, om die voorouder te herdenken (Bourgeois 2013, 11). Hoe dit monument door latere generaties wordt gezien, is echter buiten de controle van de bouwers. Wel zijn de latere generaties geforceerd in hun blik om het monument waar te nemen (Bourgeois 2013, 11). Het belangrijkste wat er gebeurt door het bouwen van een grafheuvel in een landschap is dat van een plek, die weinig betekenis heeft, een plek wordt gemaakt die betekenis heeft en waarmee het stuk land een functie heeft gekregen voor deze mensen (Bourgeois 2013, 11).

1.1. Model van Fokkens en Roymans: Het ontstaan van een *begraafplaats*.

Er zijn verschillende theorieën bedacht over het plaatsen van graven in het landschap en hoe deze samenhangen met het indelen van land. Het idee dat het meest invloedrijk is, is het model van Roymans en Fokkens (1991). De andere theorieën worden hier verder niet besproken. Roymans en Fokkens (1991) stellen dat tijdens de Midden Bronstijd, de akkers en de begraafplaatsen met de erven mee door het land zwierven (fig. 1). Er zou alleen een nieuwe grafheuvel worden opgeworpen wanneer er een familiehoofd of iemand die een vergelijkbare status had, stierf (Roymans en Fokkens 1991, 12). Vervolgens werd er een nieuwe heuvel opgeworpen bij de huidige nederzetting. Dan verplaatste de nederzetting zich weer. Er werd dus pas een nieuwe grafheuvel opgeworpen indien iemand, zoals een familiehoofd, was gestorven op de plek van deze nieuwe nederzetting.

Volgens Roymans en Fokkens (1991) kwamen grafvelden op een vaste plaats in het landschap pas voor tijdens de urnenveldenperiode: de Late Bronstijd tot de Vroege IJzertijd. Doden werden tijdens deze periode op dezelfde plaats begraven, terwijl de erven zich nog steeds door het landschap verplaatsten in de loop der tijd (Roymans en Fokkens 1991, 12).

Het idee is dat er een begraafplaats ontstaat, die vergelijkbaar is met een begraafplaats uit onze tijd rondom bijvoorbeeld een kerk. Een begraafplaats vormt een centrale plek in een gebied waar personen begraven worden. Naar verwachting zou een urnenveld door een groep van maximaal vier- tot vijftwintig mensen zijn gebruikt om hun doden in hun grafveld bij te zetten (Hessing en Kooi 2009, 648).

Figuur 1: Model van Roymans en Fokkens: A is de situatie tijdens de MBA (1991). De ingekleurde vierkanten stellen de erven voor en de lege vierkanten stellen de locatie van een verlaten erf voor. De kruisjes zijn de grafheuvels. Deze grafheuvels hebben geen vaste plek in het landschap en liggen bij de erven. B stelt de urnenveldenperiode voor, waarbij de erven door het landschap zwerven maar nu is er een centrale begraaftplaats (afbeelding uit Roymans en Fokkens 1991, 12).

Volgens Fokke Gerritsen (2003, 140), die verder met het model van Roymans en Fokkens (1991) werkte, zijn er weinig gevallen van urnenvelden, die een ruimtelijke associatie hebben met vroegere grafmonumenten, zoals grafheuvels uit de Midden Bronstijd en het Laat Neolithicum. Er zijn enkele gevallen bekend van urnenvelden die zich bevinden bij oudere grafmonumenten (Gerritsen 2003, 140).

De eerste vorm, is de meest voorkomende; betreft één of een kleine groep heuvels uit de Vroege tot Midden Bronstijd, die wordt omringd door een urnenveld uit de Late Bronstijd of de Vroege IJzertijd (Gerritsen 2003, 140).

De tweede vorm zijn begravingen uit de Late Bronstijd of Vroege IJzertijd, die in een oudere heuvel zijn bijgelegd. De derde vorm is dat een grafheuvel uit de Midden Bronstijd aangepast wordt in de Late Bronstijd. Een voorbeeld hiervan is het graven van een kringgreppel rondom de grafheuvel (Gerritsen 2003, 140).

Fokke Gerritsen twijfelt zelf over zijn observatie dat er weinig ruimtelijke associatie is tussen grafheuvels en urnenvelden (2003, 140). Hij merkt namelijk op dat urnenvelden waarschijnlijk juist vaak bij grafheuvels worden aangelegd omdat dit eerder de norm was. Fokke Gerritsen vermoedt dat dit komt, omdat de focus vroeger meer was op de

opgraven en onderzoeken van zichtbare grafheuvels en minder op het opgraven van urnenvelden (Gerritsen 2003, 140).

Roymans (1991, 17) veronderstelt dat urnenvelden territoriale markers van een gebied dat aan één groep bewoners toebehoort zijn, omdat de urnenvelden een vaste dominante plek in het landschap vormen. Nico Roymans en Fokko Kortlang (1999) redeneren dat er in de Late Bronstijd en de Vroege IJzertijd een sterke demografische groei plaatsvond. Dit resulteerde in groepen van drie tot zes families, die het landschap in al bestaande territoria opvulden (Roymans en Kortlang 1999, 38). Gemiddeld heeft een urnenveld ongeveer 200 begravingen (Fokkens 1997, 363). Dit zou dus leiden tot kleine territoria met grafvelden, die gedurende hun gebruiksperiode een maximale grootte hadden van grofweg 200 graven. Roymans is niet de eerste die opmerkt dat Prehistorische monumenten markers van territorium kunnen vormen. Waterbolk stelt dat er een relatie is tussen brandheuvelgroepen en markegrenzen van de huidige territoria bij de dorpen in Drenthe (Waterbolk 1980, 208). Hij heeft namelijk geconstateerd dat bij de dorpen in de huidige tijd, binnen hun markegrens maar één brandheuvelgroep ligt en dat er een relatie is tussen de ligging van het dorp ten opzichte van deze heuvel (Waterbolk 1980, 208). In feite stelt Waterbolk dat de territoria van deze dorpen hun origine hebben in de Late Prehistorie, dat zich tot in de Middeleeuwen blijft ontwikkelen (Waterbolk 1980, 208).

1.2. Uitzonderingen op het model?

Inmiddels zijn er echter een aantal voorbeelden die niet goed passen in het model van Roymans en Fokkens, daardoor zijn er toch twijfels ontstaan over dit model (1991).

Bij het grafveld van Weert-Boshoeverheide is bijvoorbeeld berekend, dat een groep van naar schatting van 37 tot 79 personen, steeds hun doden bij het urnenveld begroeven (Hessing en Kooi 2009, 648). Dit is een veel grotere groep dan in het model van Roymans en Fokkens.

Hissel beargumenteert dat het grafveld van Weert-Boshoeverheide naar een berekening in totaal ongeveer 3135 begravingen zou hebben gehad (Hissel 2012, 141). Er zouden maar liefst 24 tot 33 huishoudens op enig moment binnen een bepaalde periode gebruik hebben gemaakt van het grafveld. Waarschijnlijk bestonden die huishoudens uit vier tot zestien boerengemeenschappen, die elk jaar zes tot acht mensen begroeven (Hissel

2012, 142). Het grafveld bij Weert is dus niet een grafveld van één of twee families, maar werd door meerdere gemeenschappen als begraafplaats gebruikt. Men begroef hun doden niet elk in een eigen begraafplaats, maar deed dit gezamenlijk in dezelfde zone van een landschap.

Zo zijn er meerdere voorbeelden. In 2015 is er bij Boxmeer-Sterckwijck een urnenveld gevonden, die bestaat uit 421 graven. De gebruiksduur van het grafveld bij Boxmeer kon worden bepaald aan de hand van het type aardewerk en ¹⁴C-datering en betreft een periode van de Midden Bronstijd tot aan de Late Romeinse periode (Blom en Van der Velde 2015, 188). Er zijn totaal vijf begravingen gedateerd in de Midden Bronstijd, evenals drie grafstructuren. Van deze graven uit de Midden Bronstijd zijn drie graven gedetermineerd als grafheuvel. De heuvel is zelf niet meer aanwezig, maar de datering en structuur kon worden bepaald door aanwezigheid van een kringgreppel en het aardewerk en/of ¹⁴C-datering (Blom en Van der Velde 2015, 195 en 197).

Figuur 2: Kaart met alle grafstructuren bij Boxmeer-Sterckwijck. Op de kaart zijn duidelijk clusters van begravingen te zien met zones ertussen waar weinig graven voorkomen (Blom en Van der Velde 2015, 188).

Vijf graven en twee graven met een randstructuur van een grafheuvel bevinden zich in het oostelijke gedeelte van het onderzoeksgebied. Een derde grafheuvel ligt in het midden van de concentratie graven in het zuidwestelijke gedeelte van het onderzoeksgebied (fig. 2). Deze derde grafheuvel is omringd door een dubbele palenkrans (Blom en Van der Velde 2015, 197). Deze oudere grafheuvels kunnen de eerste fase vormen van het grafveld, waar men in latere perioden op heeft voortgebouwd.

Alle graven liggen verspreid op een lengte van noord naar zuid van bijna een kilometer. De graven bevinden zich bovendien in een apart zone van de nabij gevonden nederzetting op een hoge rug (Blom en Van der Velde 2015, 187).

Tijdens de Vroege Bronstijd en Midden Bronstijd liggen de nederzettingen in de oostelijke zone van het onderzoeksgebied in de buurt van de begravingen (fig. 2) (Blom en Van der Velde 2015, 112). De nederzettingssporen liggen tijdens de urnenveldenperiode afgezonderd ten westen van de begravingen (Blom en Van der Velde 2015, 112 en 251). De latere nederzettingssporen van de Midden IJzertijd en de Late IJzertijd liggen voornamelijk in het westelijke gedeelte, maar komen ook sporadisch voor in het oostelijke gedeelte waar de begravingen zich bevinden (Blom en Van der Velde 2015, 251).

Tijdens de urnenveldenperiode bevinden de graven zich duidelijk in een andere zone dan de nederzettingen. In de Midden en Late IJzertijd lijkt dit grotendeels ook het geval te zijn, maar lijkt het alsof men deels is gaan wonen in de zone van de begravingen. Desondanks lijkt er dus ook een onderscheid te zijn waar begravingen worden geplaatst en waar nederzettingen voorkomen.

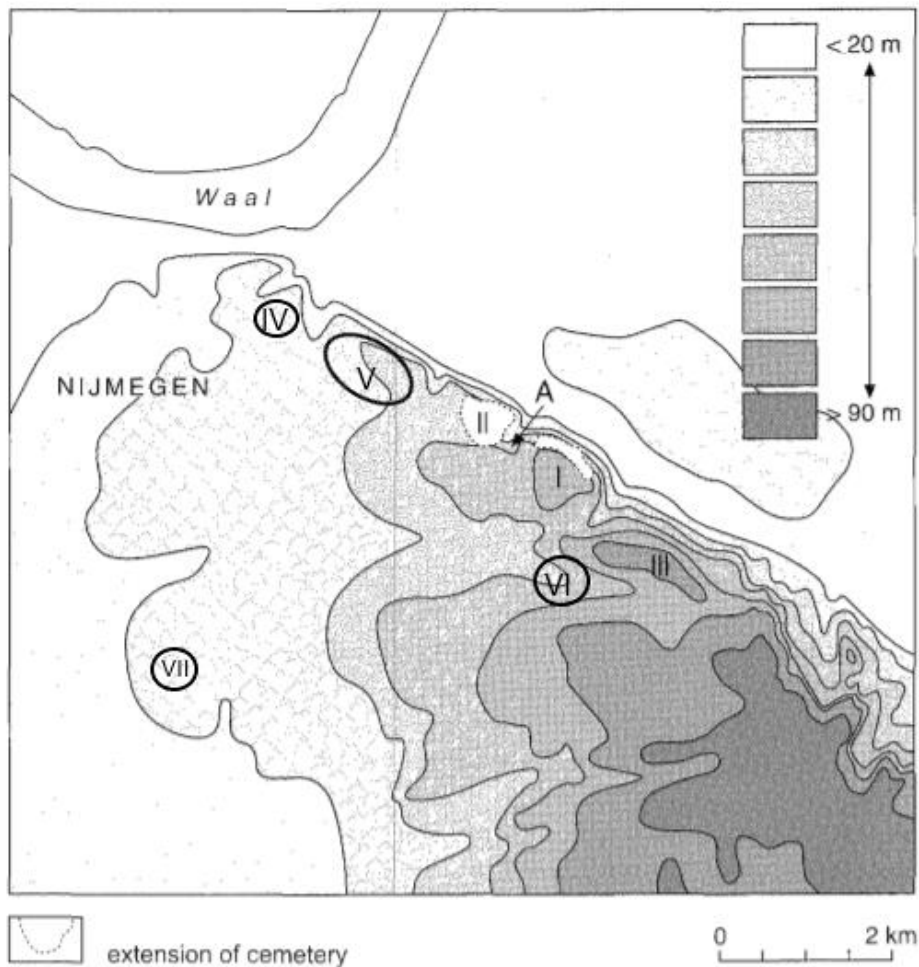
Figuur 2 laat het oostelijke gedeelte zien van het onderzoeksgebied van Boxmeer-Sterckwijck, waarop alle begravingen en structuren van begravingen zichtbaar zijn. Opvallend is dat er langs de lengte van dit grafveld zones zijn waar zich minder begravingen bevinden, opgevolgd door clusters van begravingen.

Het kan zijn dat dit losse grafvelden waren, die aan elkaar zijn gegroeid in de loop van de tijd (Blom en Van der Velde 2015, 189). Het zuidelijke gedeelte van het onderzoeksgebied sluit aan op het onderzoeksgebied van Maasbroekse Blokken, waar

ook op de rug een urnenveld gevonden is (Blom en Van der Velde 2015, 189). Het idee is dat op de gehele lengte van de hoge rug graven hebben gelegen. De zone met begravingen is naar schatting op zijn minst twee kilometer lang (Blom en Van der Velde 2015, 189). In dit geval lijkt er dus een correlatie te zijn tussen de plaatsing van de oudere graven uit de Midden Bronstijd en de plek in het landschap, waar het grafveld zich bevindt. De begravingen dateren uit één lange periode tot ver in de Romeinse tijd. Je kunt beargumenteren, dat het grafveld hier dus organisch is gegroeid in een aparte zone van het landschap, omdat het zuidelijk ook nog doorgaat in onderzoeksgebied van een eerdere opgraving.

Een ander groot grafveld is dat van Neerhaven-Rekem (Temmerman 2002, 36; Roymans en Fokkens 1991, 11). Het urnenveld bevindt zich tussen de plaatsen Neerhaven en Rekem. Deze plaatsen liggen net over de grens van Nederland aan de andere zijde van de Grensmaas in België. Hier zijn in 1886 resten van een Romeinse villa onderzocht. Tijdens deze werkzaamheden werden drie urnen van Germaans origine gevonden. Sinds die tijd zijn er verschillende opgravingen uitgevoerd in het gebied, waarbij tot nu toe al 230 graven uit de urnenveldenperiode gevonden zijn. Het is ook zeker dat deze 230 graven slechts deel uitmaken van het totale grafveld en dat de verwachting is, dat er nog veel meer graven te vinden zijn (Temmerman 2002, 36). Neerhaven-Rekem is dus wederom een zeer groot grafveld, dat groter is dan kan worden verwacht volgens het model van Roymans en Fokkens (1991). Een ander voorbeeld hiervan bevindt zich bij Nijmegen, langs de richel van de stuwwal, die nabij de stad ligt (zie fig. 3).

Figuur 3: Alle bekende grafvelden van de stuwwal bij Nijmegen. I is het Kops plateau, II Hunerberg, III Hengstberg, IV Valkhof, V Barbarossastraat, VI St-Maartenkliniek aan de voet van de Kwakkenberg, VII Mollenhutseweg en Heiweg. (Naar Fontijn en Cuijpers 2002; Fontijn 1996, 41-42; Desittere 1968, 125; Archis: 2778044100, 2705208100 en 3277141100).

Op de stuwwal zijn langs de richel verschillende grafvelden opgeworpen, bestaande uit begravingen van grafheuvels uit het Late Neolithicum en de Midden Bronstijd tot aan crematiegraven uit de IJzertijd (Fontijn en Cuijpers 2002, 179). De plaatsen waar deze graven zich bevinden, zijn met Romeinse nummers op de afbeelding aangegeven. Het Kops plateau (bij fig. 3 met een I aangegeven) is een hooggelegen plateau van de stuwwal met droogvalleien aan weerskanten. Bij het Kops plateau zijn grafheuvels en IJzertijdbegravingen gevonden (Fontijn en Cuijpers 2002, 178). Zeker vier grafheuvels uit de Midden Bronstijd bevinden zich op het plateau en vormen samen een lijn. Verder bevindt zich er mogelijk een bekergraf uit het Laat Neolithicum (Fontijn en Cuijpers 2002, 178). Bij de Hunerberg, ten westen van het Kops Plateau (fig. 3 met II aangegeven) zijn ook Prehistorische graven gevonden met dezelfde dateringen als dat van het Kops Plateau. Binnen het Romeinse fort op de Hunerberg zijn er ook negen grafheuvels en

graven uit het Laat Neolithicum en Bronstijd gevonden. De oudste graven zijn van de Klokbekercultuur (Louwe Kooijmans 1973, 87). De rest van de Prehistorische graven is gevonden binnen het fort en omvatte urnenveldbegravingen (Louwe Kooijmans 1973, 87). Ten oosten van het Kops plateau (fig. 3 met III aangegeven) bevindt zich de Hengstberg. Hier zijn ook Bronstijdsporten gevonden van grafheuvels, vlakgraven en urnen (Fontijn en Cuijpers 2002, 158). Het Valkhof (IV op fig. 3) heeft ook een begraving opgeleverd uit de urnenveldenperiode. Het betreft een langbed, dat deels overdekt is door een middeleeuwse kapel (Fontijn 1996, 41). Het is zeer aannemelijk dat hier zich meer urnenveldbegravingen bevonden, maar door latere bebouwingen in de Romeinse tijd en Middeleeuwen kunnen deze verdwenen zijn. Tussen de Hunerberg en Valkhof, bevindt zich nog een grafveld langs de Barbarossastraat met crematiebegravingen uit de Midden IJzertijd, de Late IJzertijd en de Romeinse tijd (Archis: 2778044100 en 3277141100). Bovendien zijn hier bij een recente opgraving bij het voormalige verpleeghuis Margriet in 2014 en 2015, randstructuren gevonden, die behoren tot urnenveldbegravingen uit de Late Bronstijd tot de Vroege IJzertijd (Van Enkevort en Harmsen 2018, 37; Van Enkevort en Harmsen 2018, 7). Nummer VI is een losse vondst van een lichtbruine gladde pot met op de schouder kannelureversiering, een grijswandig effen bijpotje, een bronzen armband en fragmenten van versierde armbanden, spiraalvormig bronsdraad, crematieresten en een bronzen kettinkje (Desittere 1968, 125). Deze vondst is aangekocht en zou zijn gevonden aan de voet van de Kwakkenberg bij de St-Maartenkliniek (Desittere 1968, 125). Mogelijk hoort deze losse vondst nog bij het grafveld van de Hengstberg.

Als laatste is er één vondst van een liploze cylinderhalsurn van de Hallstatt-B periode (Late Bronstijd) bij de Mollenhutseweg en één vondst van een lichtbruine urn bij het bosje van Ughel aan de Heiweg ook uit de Hallstatt-B periode (Desittere 1968, 125), wat suggereert dat hier ook een urnenveld heeft gelegen. Deze ligt aan de andere kant van de stuwwal bij Nijmegen. Mogelijk bevinden zich langs deze kant meer urnenvelden zoals deze en is er eenzelfde situatie zoals bij de noordelijke kant.

Als men kijkt waar de urnenvelden bij Nijmegen liggen, lijkt er duidelijk een aparte zone te zijn waar men graven in de Prehistorie plaatst. Dit zijn niet alleen begravingen uit het Late Neolithicum en de Midden Bronstijd, maar men gaat er tot in de IJzertijd mee door. De urnenvelden zijn hier ook in veel gevallen bij oudere grafheuvels geplaatst. De zone op de stuwwal met urnenvelden heeft een lengte van bijna drie kilometer. De graven zijn op de plateaus geplaatst met een droogvallei als afscheiding. Het aantal graven dat

hier is gevonden, is niet heel veel. Mogelijk zijn graven vernield en verwijderd in latere perioden, zoals in de Romeinse tijd en de Middeleeuwen. Volgens Fontijn en Cuijpers moeten er dus veel meer graven zijn geweest (Fontijn en Cuijpers 2002, 162 en 158).

Als laatste voorbeeld is het grafveld dat Duisburg-Wedau wordt genoemd. Het grafveld bevindt zich tussen de plaatsen Duisburg en Wedau in West-Duitsland. Het is zo'n 40 kilometer van de Nederlandse grens ten oosten van Venlo. Bij Duisburg-Wedau zijn zeker 162 graven gevonden tijdens opgravingen van 159 heuvels door A. Bonnet in de jaren 1895-1896. Het is zeker dat dit slechts een deel uitmaakt van het hele grafveld dat er ligt (Schoenfelder 1992, 24). A. Bonnet meldt namelijk dat er zich tussen de 5000 à 6000 grafheuvels in het grafveld bevonden. Hiervan zijn er in totaal uiteindelijk maar 736 heuvels met 731 graven van onderzocht (Schoenfelder 1990, 36). Dit grafveld bij Duisburg is dus enorm groot en valt buiten het model van Fokkens en Roymans. Deze begraafplaats, maar ook Neerhaven-Rekem en Weert, zijn alle drie zo groot, dat het waarschijnlijk gaat om meerdere gemeenschappen, die in dezelfde zone hun begravingen plaatsten. Hierboven zijn een aantal voorbeelden van urnenvelden genoemd, die niet in het model van Roymans en Fokkens passen en dit suggereert dat er iets anders aan de hand is.

1.3. Begraafplaats of graflandschap?

Het alternatieve model is het idee van een graflandschap. Het model houdt in dat er een aparte zone in het landschap is, waar begravingen worden geplaatst. Grafheuvels clusteren namelijk in zones in het landschap en vormen samen een grafheuvellandschap (Arnoldussen en Fontijn 2006, 301). Grafheuvels werden ook niet in willekeurige plaatsen in het landschap geplaatst, maar vormden clusters van twee tot drie heuvels en in sommige gevallen ook meer heuvels (Arnoldussen en Fontijn 2006, 301; Bourgeois 2013, 3). De heuvels vormen lijnen met gelijke afstand tussen elkaar, welke soms kilometers lang door kunnen gaan. De heuvels kunnen ook deel van een grafveld zijn dat wijdverspreid is met een vage begrenzing (Arnoldussen en Fontijn 2006, 301; Bourgeois 2013, 3).

Sommige grafheuvels vormen lijnen en clusters, maar er zijn ook heuvels die niet lijken te passen in deze structurering (Bourgeois 2013, 3). Bijvoorbeeld bij de Veluwe, waar zich meer dan 1000 grafheuvels bevinden (Bourgeois 2013, 3). Op de Veluwe zijn

verschillende grafheuvellijnen zichtbaar, maar er zijn ook honderden die zich buiten deze lijnen bevinden (Bourgeois 2013, 3). Bourgeois stelt dan ook, dat het niet grafheuvelgroepen of grafheuvelbegraafplaatsen zijn, maar *graflandschappen* die zich kunnen uitstrekken over kilometers. In feite complete regio's, die vol zitten met meerdere grafheuvels (Bourgeois 2013, 3).

Het lijkt bovendien zo te zijn dat jongere grafheuvels bij oudere grafheuvels werden opgeworpen (Arnoldussen en Fontijn 2006, 301). Nieuwe opgravingen hebben laten zien dat er wel een ruimtelijke associatie is tussen nederzettingen en grafheuvels, maar dat deze wel in aparte zones in het landschap liggen (Arnoldussen en Fontijn 2006, 302). Deze begravingszones vormen landschappen, die kilometers door kunnen gaan.

Fokke Gerritsen merkte op dat het ondanks de weinige voorbeelden van urnenvelden die om grafheuvels of grafheuvelgroepen worden geplaatst, dit mogelijk juist de norm zou kunnen zijn (Gerritsen 2003, 140). Waarschijnlijk zijn de urnenvelden in vergelijkbare zones aangelegd in het landschap en vormen samen met de grafheuvels een groot graflandschap. Bovendien kan het zijn dat verschillende families van verschillende groepen in dezelfde zone hun doden begroeven, waardoor "losse familiebegraafplaatsen" langzaam aan elkaar zijn gegroeid en een groot grafveld vormden door de tijd heen. Dit grote grafveld lag dan in een aparte zone in het landschap ten opzichte van de nederzettingen.

Er zijn dus twee modellen, maar welke klopt beter met de werkelijkheid? Recentelijk (her)ontdekte grafheuvelgroepen bij Baarlo en Venlo geven de mogelijkheid om deze modellen te toetsen. Beide grafvelden hebben ook urnenveldbegroeven in de buurt en vormen daarom goede kandidaten. Deze nieuwe sites worden later in dit hoofdstuk nader toegelicht.

Als het model van Roymans en Fokkens correct is, zouden er naar verwachting urnenvelden zijn geplaatst bij relatief kleine groepen van enkele grafheuvels of helemaal niet (1991). Ook zouden de grafheuvels in slechts kleine groepen voor moeten komen en relatief los verspreid van elkaar moeten liggen door het landschap. Volgens de theorie van Fokkens zouden de urnenvelden bestaan uit een kleine populatie van ongeveer 200 begravingen en deze zijn door de tijd door een kleine groep aangelegd van vier tot vijftig personen (Fokkens 1997, 363). De urnenvelden vormen een centrale begraafplaats en de grafheuvels dus niet. Beide liggen los van elkaar. De urnenvelden zijn relatief klein en zijn niet zo groot als de uitzonderingen (zie paragraaf 1.2). Naar

verwachting, zullen verschillende urnenvelden ook niet dicht in de buurt liggen, omdat deze centrale territoriale markeringen vormen.

Echter, als het model van graflandschappen klopt, dan zien we grotere clusters van grafheuvels en latere begravingen, zoals urnenvelden die eraan toegevoegd zijn. De grafheuvels en urnenvelden liggen op vergelijkbare plekken in het landschap en vormen grote grafvelden, soms met kleine stukken waar minder begravingen liggen, die zich over gebieden van enkele kilometers kunnen uitspreiden (Arnoldussen en Fontijn 2006, 301; Bourgeois 2013, 3). De grafheuvels vormen structuren zoals clusters en lijnen. Urnenvelden met meer dan 200 begravingen zijn dan ook geen uitzondering, maar kunnen zijn ontstaan, doordat verschillende groepen op dezelfde zone in het landschap zijn begraven (Arnoldussen en Fontijn 2006, 301; Bourgeois 2013, 3; Fokkens 1997, 363). Het zou hierbij mogelijk zijn geweest dat kleinere groepen begravingen zich door de tijd organisch aan elkaar groeiden.

Dat heeft geleid tot de volgende onderzoeksvraag:

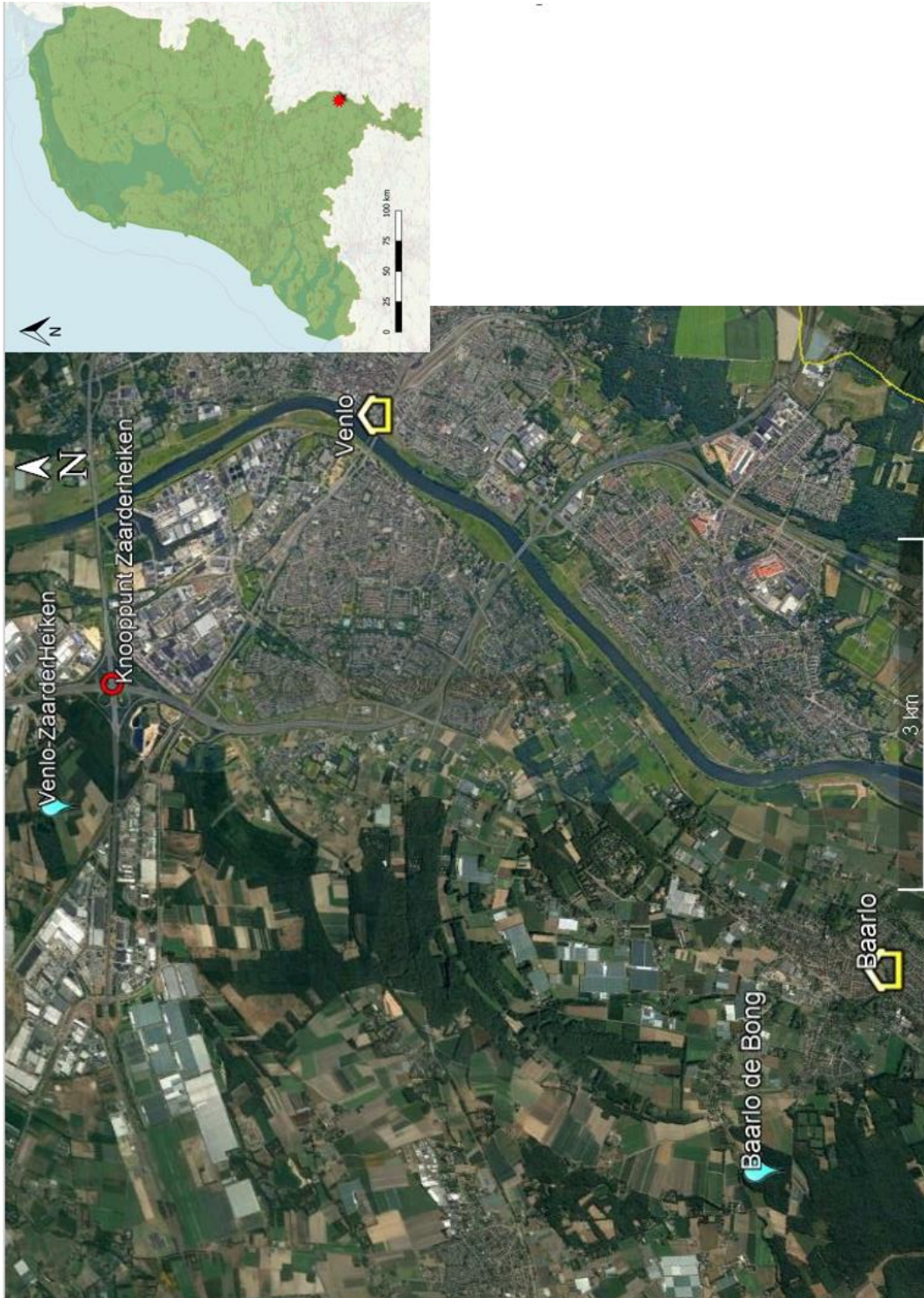
Vormen de grafvelden van Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken een centrale begraafplaats of zijn het grafheuvellandschappen die kilometers doorgaan?

1.4. Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken

Beide sites liggen in het noordelijke gedeelte van de provincie Limburg. Venlo-Zaarderheiken bevindt zich naast het knooppunt Zaarderheiken en Baarlo de Bong bevindt zich net naast de wijk De Bong van het plaatsje Baarlo (fig. 4). De sites zijn ontdekt door Twan Ernst met behulp van LIDAR beelden van het Actueel Hoogtebestand Nederland. De beelden tonen twee gebieden met grote concentraties heuvels. Twan Ernst vermoedde dat het om grafheuvels ging en heeft Fokko Kortlang ingelicht over zijn ontdekking. In 2017 is er samen met onderzoekers van de Universiteit Leiden een bezoek gebracht aan de sites (Fontijn *et al.* 2019, 1). Na deze eerste inspectie was men er van overtuigd dat dit inderdaad om twee grafheuvelgroepen ging. Vervolgens heeft de Universiteit Leiden een project gestart om de grafheuvels nader te onderzoeken. Er zijn visuele inspecties gedaan van de grafheuvels op de sites en in sommige grafheuvels zijn boringen gezet om deze verder te onderzoeken.

Tijdens de visuele inspectie werd er gekeken naar vorm, zichtbaarheid en verstoringen. Vervolgens werd er in de heuvels een boringen geplaatst. Tijdens de boringen werd er gekeken of er een heuvellichaam of een begraven oud oppervlak kon worden herkend. Vervolgens werd de boring nog gezeefd op eventuele vondsten (Meurkens *et al.* 2019a).

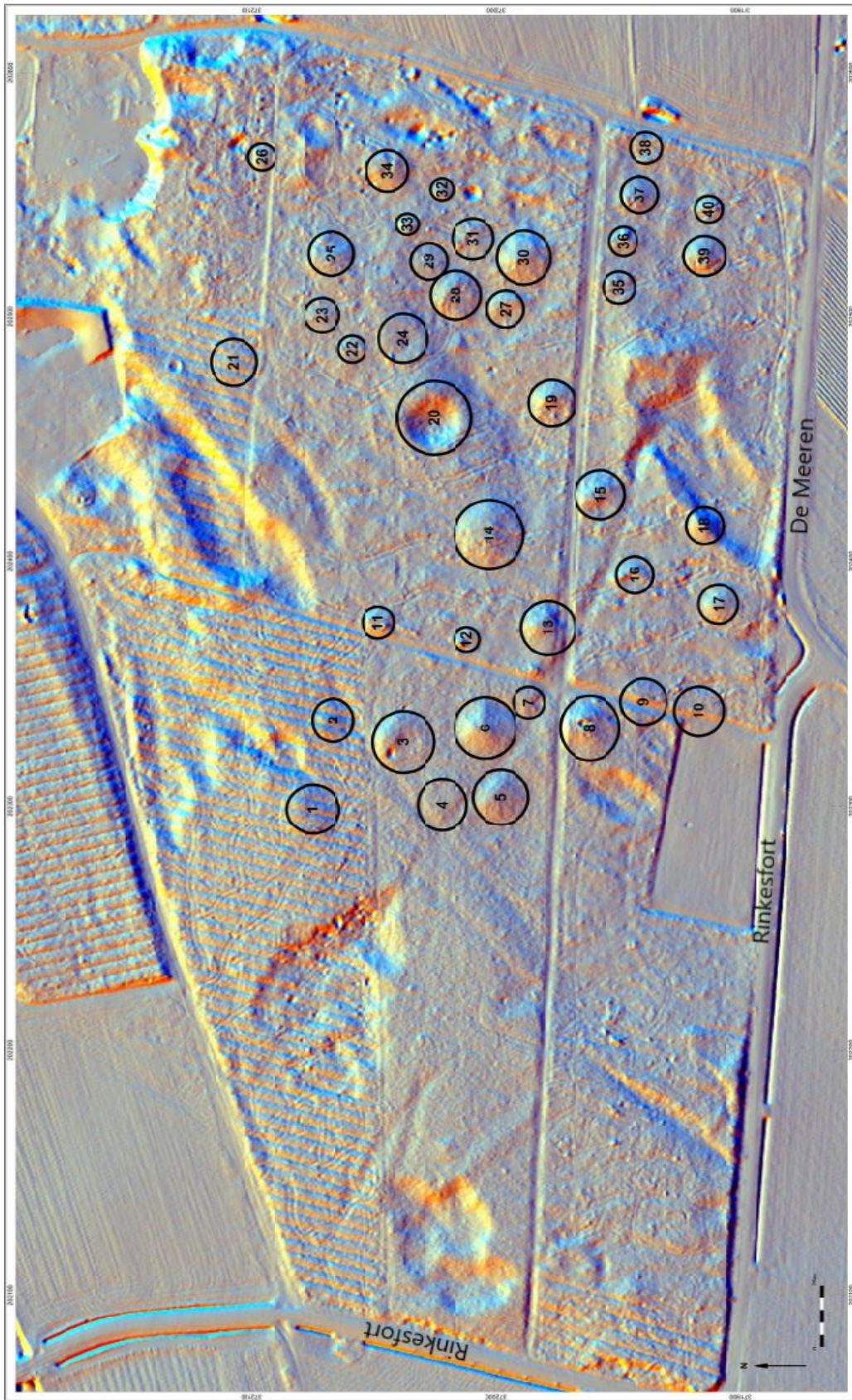

Figuur 4: locatie van de twee sites in Nederland; De gele huizen geven aan waar het dichtstbijzijnde dorp of de dichtstbijzijnde stad ligt en de naam van deze. De blauwe druppels geven de locatie van de twee sites aan. Het knooppunt Zaarderheiken is met een rode cirkel aangegeven. Op de kleine kaart is de locatie van het onderzoeksgebied binnen Nederland met rode ster aangegeven (naar Google Earth en © OpenStreetMap-auteurs).

Baarlo de Bong

Figuur 5: AHN beelden van Baarlo de Bong met alle objectnummer (naar Meurkens et al. 2019a).

Bij Baarlo de Bong zijn op de AHN-beelden 40 objecten herkend (zie fig. 5) (Meurkens *et al.* 2019a). In de meeste heuvels zijn boringen gezet. Bij een aantal heuvels is er gebruik gemaakt van reeds bestaande verstoringen, om een profiel aan te leggen (zie voor de locaties bijlage 1). De meeste heuvels zijn onderzocht, alleen 8 zijn niet teruggevonden door de dichte begroeiing (Meurkens *et al.* 2019a). Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat er 10 echte grafheuvels zijn, 7 waarschijnlijke grafheuvels, 4 mogelijke grafheuvels en dat er 8 geen grafheuvels zijn (Meurkens *et al.* 2019a). Ook is er gebleken dat er in de directe omgeving in 19de eeuw al urnen zijn gevonden. Een deel hiervan is terechtgekomen op een middelbare school in Delft van de scholengemeenschap: het Hugo Grotius. De vondsten van deze school hebben documentatie uit 1867 (zie bijlage 3) (Fontijn *et al.* 2019). Na een korte inspectie door David Fontijn van deze urnen is gebleken dat ze waarschijnlijk uit de Late Bronstijd en Vroege ijzertijd komen (Fontijn *et al.* 2019). Deze vondsten worden later nog verder op pagina 41 toegelicht. De exacte locatie waar deze urnen zijn gevonden is niet meer te bepalen. Een meer recentelijke vondst met een preciezere locatie is echter een complete Prehistorische kerbschnitt-urn in combinatie met een bronzen pincet (Archis 3120487100), welke doet vermoeden dat er mogelijk een urnenveld heeft gelegen ten westen van de grafheuvels (Fontijn *et al.* 2019). Deze kerbschnitt-urn bevindt zich nu in het Limburgs Museum, terwijl de pincet in de loop der tijd kwijt is geraakt. Recentelijk is er een foto van de pincet en de urn uit de collectie van Professor Modderman opgedoken in het archief van de faculteit der archeologie van de Universiteit Leiden (fig. 6).

Verder is er nog een beroemde vondst uit Baarlo: de situla van Baarlo. Deze bronzen emmer uit de Vroege IJzertijd, lijkt sterk op de situla die is gevonden in het vorstengraf van Oss en vormt een element van wat archeologen vorstengraven noemen (Braat 1935; Fontijn *et al.* 2019; Van der Vaart-Verschoof 2017, 47-49). Deze vorstengraven komen uit de Hallstattcultuur en worden gezien als elitebegravingen (Fontijn *et al.* 2019). Deze situla uit Baarlo is ergens voor 1934 gevonden. Een tijd lang was de exacte locatie waar deze situla is gevonden onbekend, maar de familie van de vinder heeft aanwezen dat de locatie waar het gevonden is ten oosten ligt van de grafheuvelgroep bij Baarlo (Fontijn *et al.* 2019). Dit vorstengraf ligt in lijn met de grote grafheuvels van deze groep (heuvels 8, 13, 14, 24, 24 en 26 op fig. 5) (Fontijn *et al.* 2019). De houtskoolmonsters die zijn genomen tijdens het booronderzoek hebben aangetoond dat heuvel 1 waarschijnlijk is opgeworpen tussen de Vroege IJzertijd en de Midden IJzertijd (zie fig. 5 voor locatie). Heuvel 13 is ergens gebouwd in de Vroege IJzertijd, circa 8ste tot 9de eeuw voor Chr. en

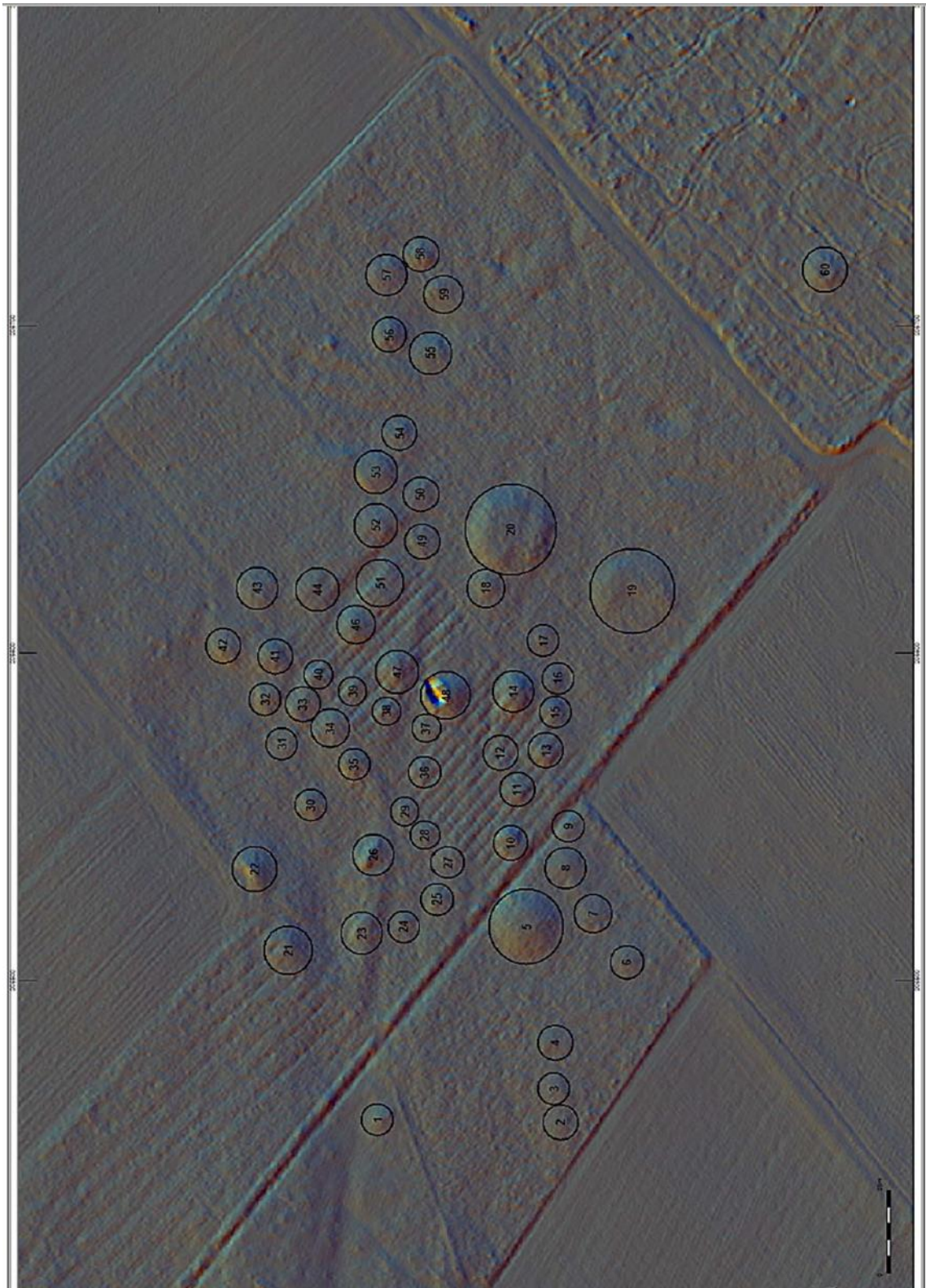
Heuvel 6 is gedateerd dat deze is gebouwd in of na de Midden Bronstijd B (Fontijn *et al.* 2019). De oudste grafheuvel is mogelijk heuvel 8. Hier is houtskool verzameld van het oude oppervlakte en ¹⁴C-datering heeft aangetoond dat deze heuvel is opgeworpen tijdens of na het Late Neolithicum-Vroege Bronstijd (Fontijn *et al.* 2019).

Figuur 6: Kerbschnitt-urn en Bronzen pincet die zijn gevonden net ten westen van de site Baarlo de Bong (Foto door Modderman van de collectie Modderman, archief Faculteit der Archeologie van de Universiteit Leiden).

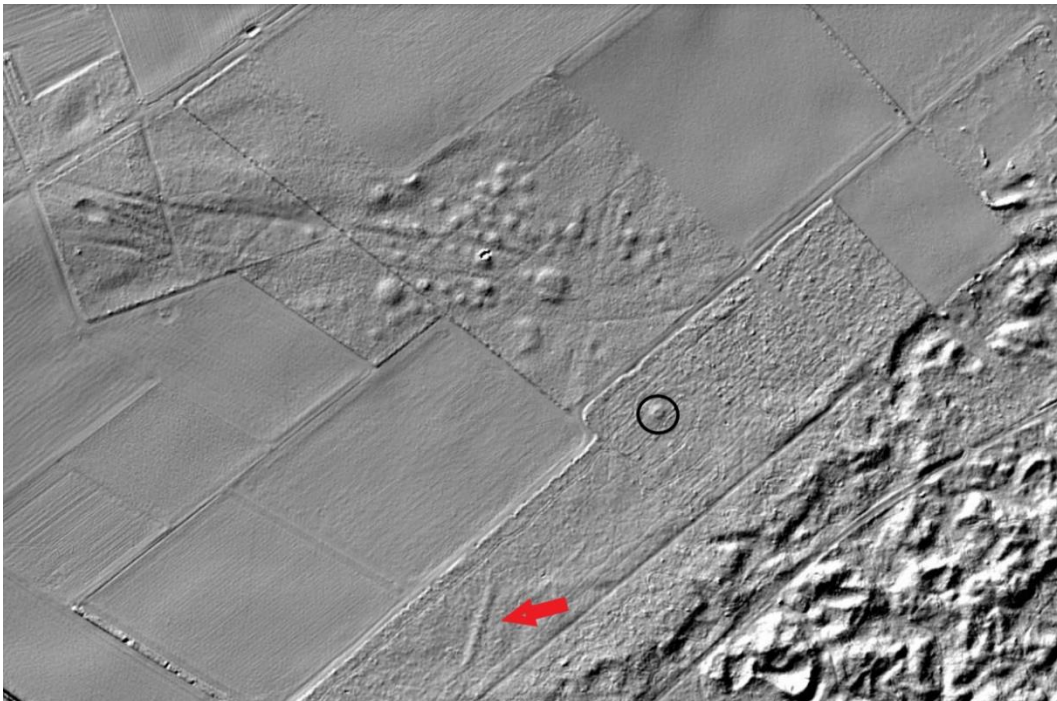

Venlo-Zaarderheiken

Figuur 7: AHN beelden van Venlo-Zaarderheiken met objectnummers (Meurkens et al. 2019b).

Bij Venlo-Zaarderheiken zijn zestig potentiële heuvels herkend (fig. 7) (Meurkens *et al.* 2019b). Hiervan zijn tot nu toe 35 heuvels niet toegankelijk voor onderzoek, omdat deze zich op privéterrein bevinden, waarvan de landeigenaar geen toestemming heeft gegeven om onderzoek uit te voeren (zie bijlage 2). De verschillende boringen van verschillende heuvels hebben vondsten opgeleverd. Uit de onderzoeken van de 25 toegankelijke heuvels is gebleken dat er acht aantoonbare grafheuvels zijn, drie waarschijnlijke en veertien mogelijke grafheuvels (Meurkens *et al.* 2019b). ¹⁴C-datering van de twee heuvels (nr. 5 en 26) laat zien dat deze waarschijnlijk zijn gebouwd in de Vroege IJzertijd (Fontijn *et al.* 2019). Gezien de grootte van heuvel vijf, kan het mogelijk gaan om een elitegraf, zoals het vorstengraf van Oss (Fontijn *et al.* 2019). Een nabijgelegen gebied, het “Floriadeterrein” dat grofweg 1,5 kilometer ten noorden van de site ligt, is opgegraven. Hier zijn restanten gevonden van een urnenveld met 92 graven en grafmonumenten (Hakvoort en Van der Meij 2014, 35). Op het Floriadeterrein zijn geen langbedden aangetroffen, alleen grafheuvels. Net ten zuiden van site Venlo-Zaarderheiken is echter een “mogelijk langbed” ontdekt tijdens het veldonderzoek (zie fig. 8).

Figuur 8: Hoogtekaart van Venlo-Zaarderheiken, met in het zuiden een mogelijk langbed (rode pijl) en heuvel 60 (binnen de zwarte cirkel) (naar AHN.nl).

Dit mogelijke langbed ligt samen met heuvel zestig in een ander bosterrein. De grafheuvel en het mogelijke langbed kunnen aanwijzingen geven dat dit grafveld veel groter is geweest dan wat er nu nog is. Mogelijk liggen er in de omliggende velden

resten van grafheuvels en andere grafstructuren, die nu niet meer zichtbaar zijn in het landschap (Fontijn *et al.* 2019).

De gedachte is dat beide grafheuvelgroepen slechts een deel zijn van wat er ooit is geweest. Als het ware in de woorden van D. Fontijn: “Deze grafheuvelgroepen vormen slechts het topje van de ijsberg, waarschijnlijk waren deze grafheuvelgroepen in het verleden nog veel groter” (Fontijn *et al.* 2019).

Bodems en Geologie

Beide sites bevinden zich op gronden die vallen onder de formatie van Boxtel (Doppert *et al.* 1975; Schokker *et al.* 2005). Deze geologische formatie is ontstaan tijdens de Laatste IJstijd: Weichselien (Doppert *et al.* 1975, 21; Schokker *et al.* 2005) Onder deze formatie valt de lithogenetische eenheid “dekzand”, waarop zowel de site Venlo-Zaarderheiken als Baarlo de Bong zich bevinden (Doppert *et al.* 1975, 20; Schokker *et al.* 2005). De site Venlo-Zaarderheiken bevindt zich gedeeltelijk op een dekzandrug (Van Dijk 2019, 12). Direct ten zuiden van Baarlo de Bong bevindt zich een gebied dat onder het lagenpakket van Kootwijk valt; de Kesselse Bergen (Doppert *et al.* 1975; Schokker *et al.* 2005). Dit lagenpakket kenmerkt zich als stuifzandgebied. Het onderscheidt zich van de Formatie van Boxtel door het ontbreken van podzolbodems en lossere pakking van de korrels (Doppert *et al.* 1975, 18; Schokker *et al.* 2005). Dit lagenpakket was voorheen een eigen formatie, maar valt nu onder de formatie van Boxtel (Schokker *et al.* 2005). Ten oosten van beide sites bevindt zich een gebied bestaande uit Maasterrassen (Van den Broek 1966, 18). Deze Maasterrassen kunnen onderling van hoogte verschillen van maximaal enkele meters (Van den Broek 1966, 18). Deze hoogteverschillen zijn waar te nemen op hoogtekarten, zoals die van het AHN (zie fig. 10). De jongere Maasterrassen vallen onder de formatie van Kreftenheye en oudere Maasterrassen in het gebied kunnen vallen onder de formatie van Veghel (Doppert *et al.* 1975, 25).

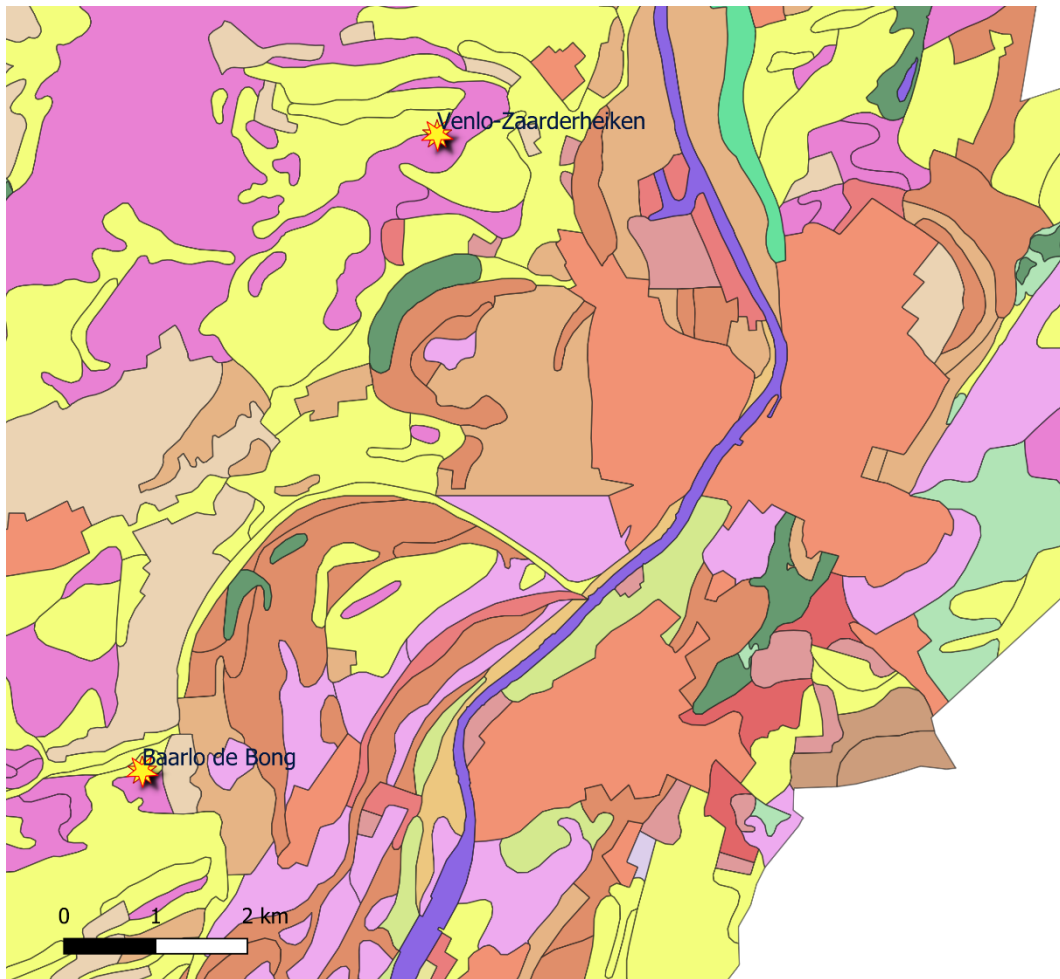
Op de bodemkaart (fig. 9) is waar te nemen dat Baarlo de Bong ligt in een gebied waar kalkloze zandgronden (pZg21en Zd21) voorkomen. In de directe omgevingen zijn ook humuspodzolen (Hn21), eerdgronden (zEZ23 en bEZ23) en moderpodzolen (Y23) aanwezig. Uit veldonderzoek in de zomer van 2018 door de Universiteit Leiden bleek dat er op de site ook humuspodzolen en moderpodzolen voorkomen als bodems onder de grafheuvels (Meurkens *et al.* 2019a).

Venlo-Zaarderheiken ligt in een gebied waar humuspodzolen (Hn23) voorkomen volgens de bodemkaart (fig. 9). In directe omgeving van de sites komen ook eerdgronden (zEZ23), vaaggronden (Zb23) en moderpodzolgronden (Y23) voor (Van Dijk 2019, 13).

Beide sites hebben in de directe omgeving eerdgronden. Deze gronden ontstaan wanneer er in een gebied meer plantaardig materiaal wordt aangevoerd dan afgevoerd door middel van uitspoeling en door de afbraak van onder andere planten, dieren en schimmels (Van Dijk 2019, 14). Kenmerkend voor deze bodems is een homogene humushoudende bovengrond, die dikker is dan 50 cm (Van Dijk 2019, 14). Deze bodems zijn vaak ontstaan vanaf de Late Middeleeuwen door continue bemesting van de akkers met potstalmest (Van Dijk 2019, 14). Deze mest bestaat uit mengsel van verschillende componenten: stalmest, zand, huisafval, heideplaggen en bosstrooisel (Van Dijk 2019, 14). Dit bouwt zich in loop der tijd op tot een dik humeus dek (Van Dijk 2019, 14). Dit humeuze dek wordt ook wel “es” of “esdek” genoemd (Van Dijk 2019, 14).

De dikke humeuze afdeklaag van eerdgrond kan de archeologie afdekken. Hierdoor blijft deze goed onder de grond bewaard. Aangezien de archeologie wordt afgedekt, worden aan de oppervlakte vaak geen vondsten gedaan. Daardoor is het vaak niet duidelijk wat zich onder het esdek kan bevinden, totdat er onderzoek is gedaan. Dit was namelijk bijvoorbeeld het geval bij de opgraving van Uden-Noord, waaronder een dik esdek nog een intacte bodem bewaard was gebleven met bewoningssporen uit de Romeinse tijd (Goossens 2018, 21).

Legenda

Locatie van de sites	Moerige podzolgrond
Bodemtypen	Ophoging
Afgraving	Oude kleibrikgronden
Bebouwing	Oude rivierkleigronden
Dikke eerdgronden	Plaseerdgronden
Eerdgronden	Rivierkleigronden zonder minerale eerdlaag
Gronden in oude maasmeanders	Veengronden
Humuspodzol	Venige beekdalgronden
Kalkloze zandgronden	Verstoring
Leemgronden	Water
Moderpodzol	Zandbrikgronden
Moerige eerdgronden	Zandige beekdalgronden

Figuur 9: Bodemkaart van de regio waar de sites zich bevinden (naar Pdok.nl).

2. Methode

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden werd er data verzameld van aanwijzingen, die wat vertellen over mogelijke begravingen uit de Prehistorie, die niet meer aanwezig zijn in het landschap. Daarnaast is gebruik gemaakt van bekende archeologische monumenten die betrekking hebben op Prehistorische en of Romeinse begravingen. Ook is er gekeken naar hoogtekarten van het AHN, voor nieuwe waarnemingen.

Er zijn 3 bronnen geraadpleegd.

1. De nationale database “Archis” is geraadpleegd op vondstmeldingen, opgravingsrapporten en reeds bekende archeologische monumenten; de zoekcriteria zijn de volgende:
  - a. Een gebied aan de westkant van de Maas van ca. drie kilometer breed gelegen tussen Houthuizerheide en Kesseleik (zie fig. 11). De grote van dit onderzoeksgebied is afgebakend, omdat het anders te groot is voor een Bachelor scriptie/ onderzoek.
  - b. Alle meldingen in bovenstaand gebied, die gedateerd zijn in periodes Neolithicum tot Romeinse tijd. De Romeinse graven werden hier ook aan toegevoegd, omdat deze vaak in nabijheid worden gevonden van oudere graven en kunnen daarom ook een indicatie zijn voor graven uit vroegere perioden (Fontijn 2015, 195).
  - c. Alleen artefacten, monumenten en door mensen gemaakte sporen, die te maken hebben met begrafenisaanduiding, zoals urnenvelden, grafheuvels, crematiegraven, grafgiften e.d.
  - d. Meldingen van gevonden losse scherven van handgevormd aardewerk uit de Prehistorie tot en met de Romeinse tijd zijn ook aan het Excelbestand toegevoegd. Deze schervenvondsten konden dan niet specifiek duiden op de aanwezigheid van Prehistorische begravingen. De hoeveelheid kon wel informatie geven over de mogelijkheid dat op verstoorde/geploegde locaties er iets uit de Prehistorie is geweest. Of het een nederzetting of begraving is geweest, zal niet duidelijk worden.
2. Het AHN is geraadpleegd. De volgende criteria zijn daarbij gebruikt: vorm en hoogte verschil. Met die criteria werden potentiële grafheuvels en andere structuren opgezocht om gegevens te verzamelen van nog niet bekende

heuvels. Deze in het AHN gevonden heuvels hoeven niet allemaal echte grafheuvels te zijn, maar als deze een vergelijkbare vorm, grote en zichtbaarheid hebben als de voorbeelden van de sites bij Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken, dan is er een aannemelijke kans dat dit ook grafheuvels zijn.

3. De collectie vondsten die zich bevindt in de middelbare scholengemeenschap van het "Hugo Grotius College" in Delft. Wegens gebrek aan tijd konden de vondsten zelf niet worden bekeken. De vondsten staan echter vermeld in een catalogus uit de 19^e eeuw, in deze scriptie genoemd catalogus 1867-1871 (zie bijlage 3 voor het gehele document). Uit de beschrijving van de vondsten en toponiemen kon informatie worden verkregen over de locatie waar deze vondsten zijn gedaan en kon een relatieve datering worden gemaakt.

Aan de hand van deze drie databronnen heeft de auteur een Excel-tabel opzet waarin alle vondsten en mogelijke vondsten zijn verzameld.

Vervolgens werd deze informatie gefilterd op relevantie en werden drie nieuwe Excel-tabellen gemaakt, waarin alle meldingen kwamen, die te maken hadden met urnenvelden, grafheuvels, crematiegraven, handgevormde scherven uit de Prehistorie en Romeinse graven en AHN-waarnemingen. De catalogus vondsten uit de 19^e eeuw zijn in een tabel gezet (bijlagen 4, 5, 6 en 8).

De kwaliteit van de data uit Archis varieert sterk. Er zijn bijvoorbeeld vondsten die niet goed zijn gedateerd en/of onduidelijke plaatsbepalingen hebben. Daarom heeft de auteur een waarderingsschema opzet met een duiding van de mate van zekerheid van correcte datering/categorisering/plaatsbepaling, e.d. per melding.

De schaal is als volgt:

- 'Zeer zeker': dit werd toegekend aan recentelijke onderzoeken waar de context en datering zeer duidelijk waren.
- 'Zeker': werd toegekend aan recente vondsten die goede datering en precieze locatie aangaven.
- 'Deels zeker' werd gegeven aan meldingen waarvan een deel van de informatie ontbrak.
- 'Niet zeker' werd toegekend aan meldingen, die zeer onduidelijk waren. Ze meldden bijvoorbeeld wel grafmonumenten, maar het was niet duidelijk waar

dit precies op gebaseerd was, wat er precies allemaal gevonden was en waar de locatie precies was.

Een toelichting over de waardebeoordeling van de Archismeldingen is terug te vinden in bijlage 10.

Met de informatie uit de Excel-tabellen zijn er verschillende kaarten gemaakt. Hierbij werd er gekeken naar de ligging van urnenvelden, grafheuvels en andere begravingen in het landschap. Was dit in het hoger gelegen gedeelte of juist in het lager gelegen gedeelte? Bevinden de urnenvelden en grafheuvels zich allemaal in dezelfde soort bodems? Kan hierbij worden vastgesteld of niet- of nauwelijks onderzochte locaties met vergelijkbare landschapskenmerken mogelijk in het verleden ook urnenvelden of grafheuvels hebben gehad? Met al deze informatie werd er vervolgens gekeken of de onderzoeksvraag kon worden beantwoord.

Op de kaarten zijn stippen met een nummer vermeld. De stippen kunnen Archismeldingen, AHN-waarnemingen en catalogus 1867-1871. De Archismeldingen hebben op de kaart een nummer (1 t/m 124). De AHN-waarnemingen hebben A met een volgnummer. De catalogusvondsten 1867-1871 hebben een C met een volgnummer. In de bijlagen 4, 5, 6 en tabel 1 is met de volgnummers informatie te vinden over de meldingen. Dit geldt voor alle kaarten in deze scriptie.

De volgnummers van de scherfvondsten zijn in een aparte kaart in de bijlage 7 te vinden. Deze nummer verwijzen ook weer naar een tabel met Archisnummers (bijlage 8).

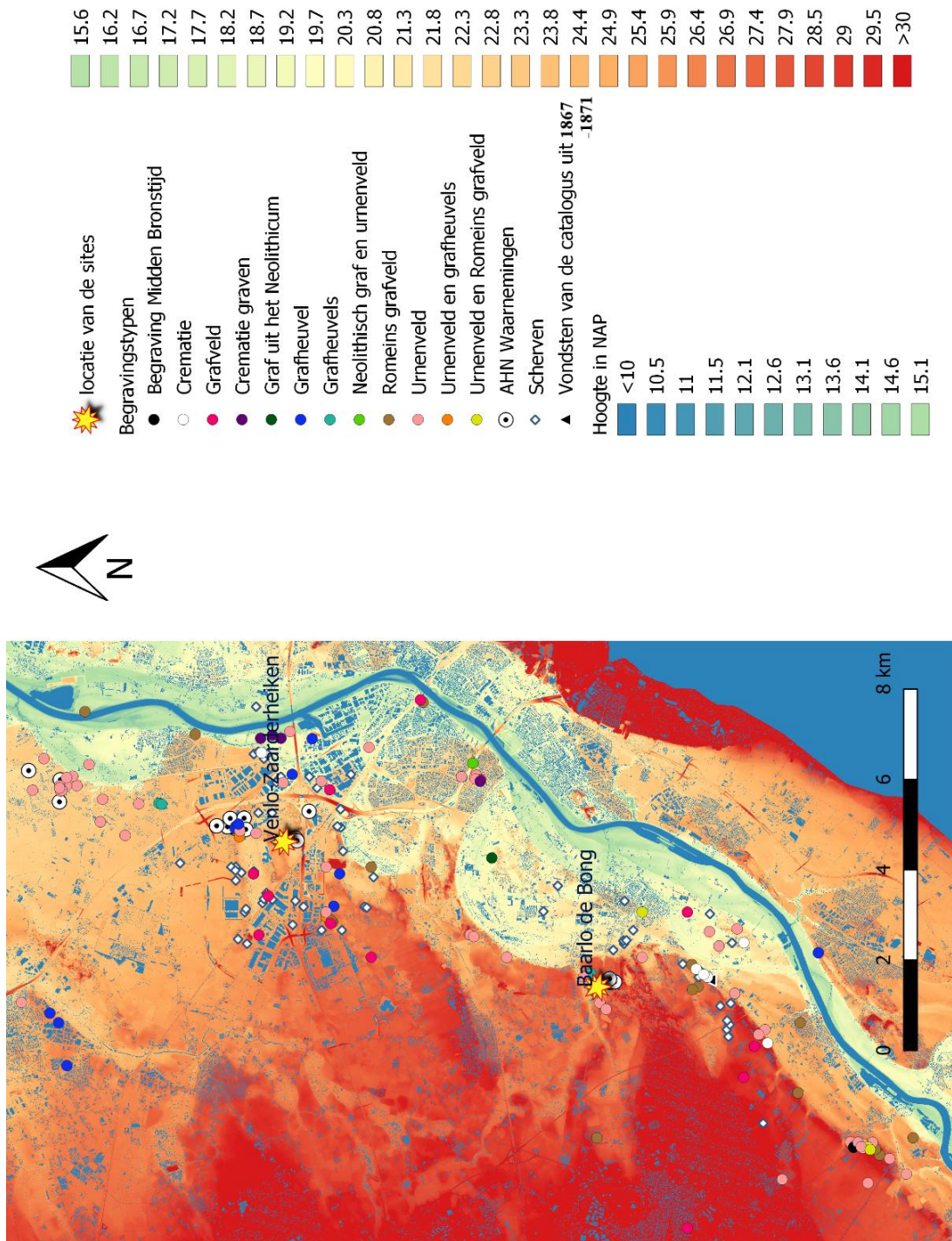
3. Resultaten

Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden zijn aan de hand van de hierboven beschreven methode de verzamelde gegevens geanalyseerd.

Allereerst zal in par. 3.1. een algemeen overzicht gegeven worden van archeologische meldingen op basis van de drie bronnen die rondom de twee sites Baarlo De Bong en Venlo-Zaarderheiken zijn verzameld. Deze meldingen zijn geplot op een wegen-, hoogte- en bodemkaart en worden achtereenvolgens besproken.

Vervolgens wordt in afzonderlijke paragrafen dieper ingegaan op de gegevens rondom beide sites, ook hier weer volgens hetzelfde stramien.

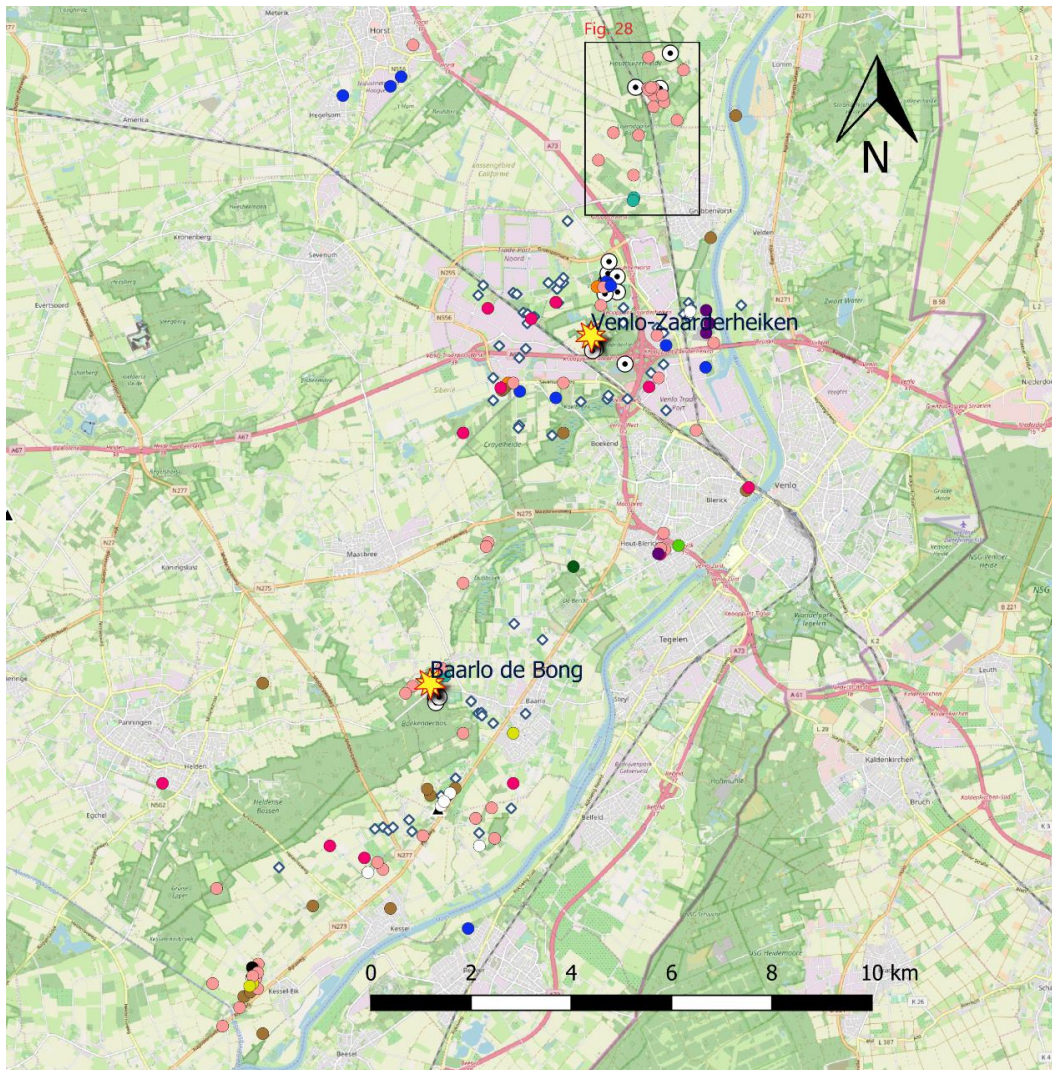
3.1. Regionaal overzicht rondom de sites Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken

Figuur 10: Hoogtekaart met meldingen van de drie bronnen in de regio van de twee sites. De meest noordelijke op de kaart is Venlo-Zaarderheiken en de zuidelijke is Baarlo de Bong (naar AHN.nl).

De sites Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken liggen beide op een hoger Maasplateau. Langs deze plateaus lopen oudere stroomgeulen, welke goed zichtbaar zijn op figuur 10. Verder is er op de kaart te zien dat er ten zuiden van Baarlo de Bong stuifduinen aanwezig zijn (dit is het rode oneffen gebied direct ten zuiden Baarlo de Bong, op minder dan één kilometer afstand van de site). De meeste urnenvelden en andere graven liggen op de rand van het hogere Maasterras. Een aantal grafvelden liggen op het hogere gedeelte tussen de oudere Maasmeanders.

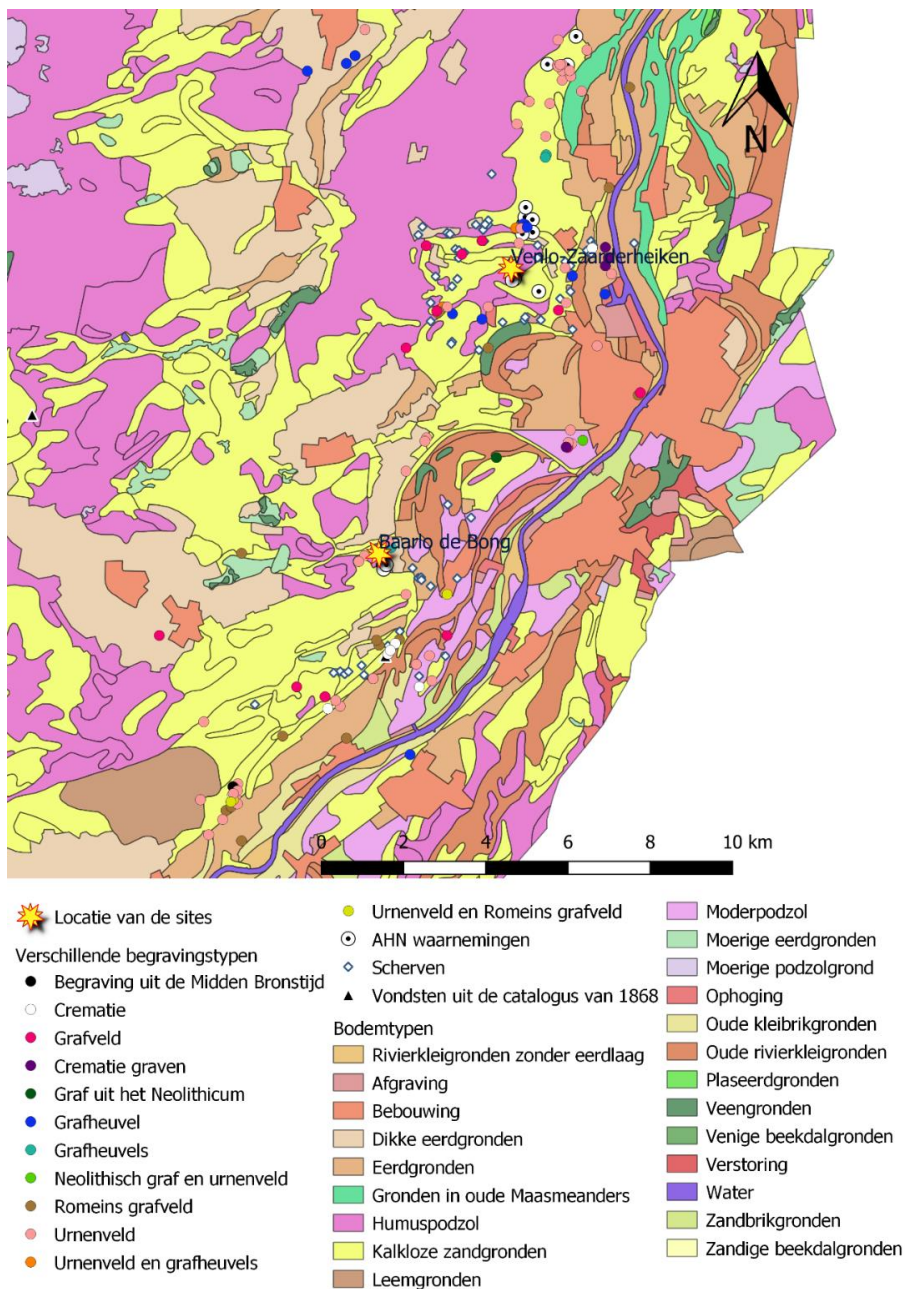

☀ Locatie van de sites	● Grafheuvels
Verschillende begravingstypen	● Neolithisch graf en urnenveld
● Begraving uit de Midden Bronstijd	● Romeins grafveld
○ Crematie	● Urnenveld
● Grafveld	● Urnenveld en grafheuvels
● Crematie graven	● Urnenveld en Romeins grafveld
● Graf uit het Neolithicum	⊙ AHN waarnemingen
● Grafheuvel	◇ Scherven
	▲ Vondsten uit de catalogus van 1867-1871

Figuur 11: Regionaal overzicht van alle meldingen die betrekking hebben op begravingen uit de Late Prehistorie en Romeinse Tijd, verzameld op grond van de drie bronnen. De zwarte rechthoek (bovenin) op de kaart wordt in fig. 28 nader uitgelicht (Naar © OpenStreetMap-auteurs).

In totaal zijn er 124 meldingen van Archis verzameld die crematies, Prehistorische en Romeinse graven vermelden. Op basis van de informatie van de Archismeldingen heeft de auteur 10 meldingen als zeer zeker gekwalificeerd, 21 als zeker, 58 als deels zeker en 35 als meldingen niet zeker (voor toelichting zie bijlage. 10). Verder zijn er nog op AHN

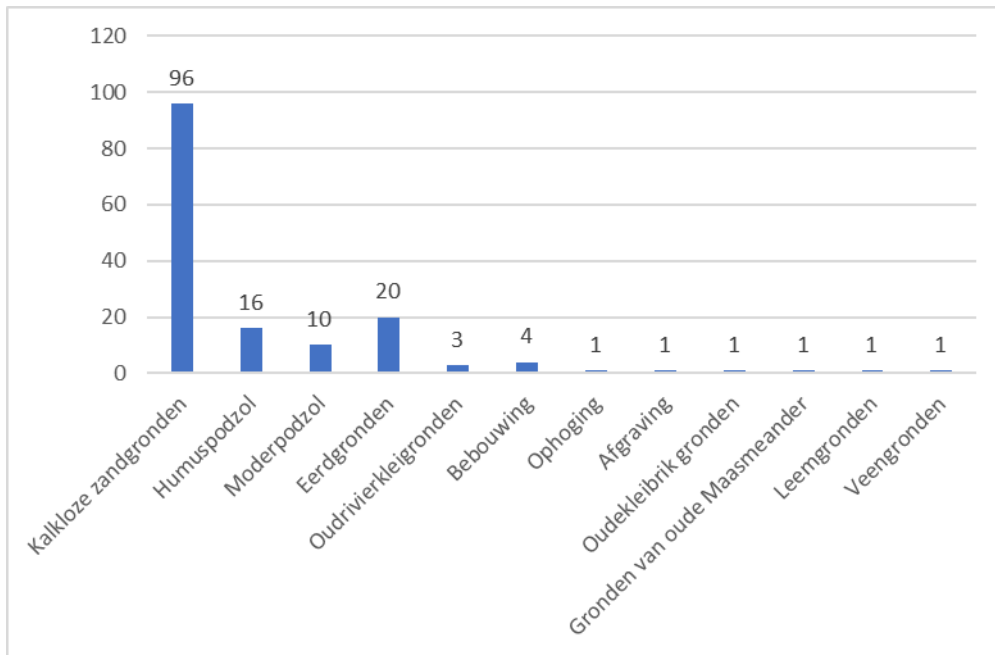
27 waarnemingen gedaan en vier vondstcomplexen uit de catalogus 1867-1871, waar relatieve locaties van bepaald konden worden, die betrekking hebben op de begravingen zelf. Op deze waarnemingen wordt later nog nader ingegaan. Dat zijn bij elkaar opgeteld in totaal 155 meldingen en waarnemingen van Prehistorische en Romeinse begravingen. Op fig. 11 zijn alle Archismeldingen, AHN-waarnemingen en catalogus 1867-1871 geplot op een Openstreetmap en het geeft een regionaal overzicht van alle resultaten.

Figuur 12: Bodemkaart met alle meldingen van Archis, de waarnemingen van het AHN en vondsten uit de catalogus 1867-1871 (naar Pdok.nl).

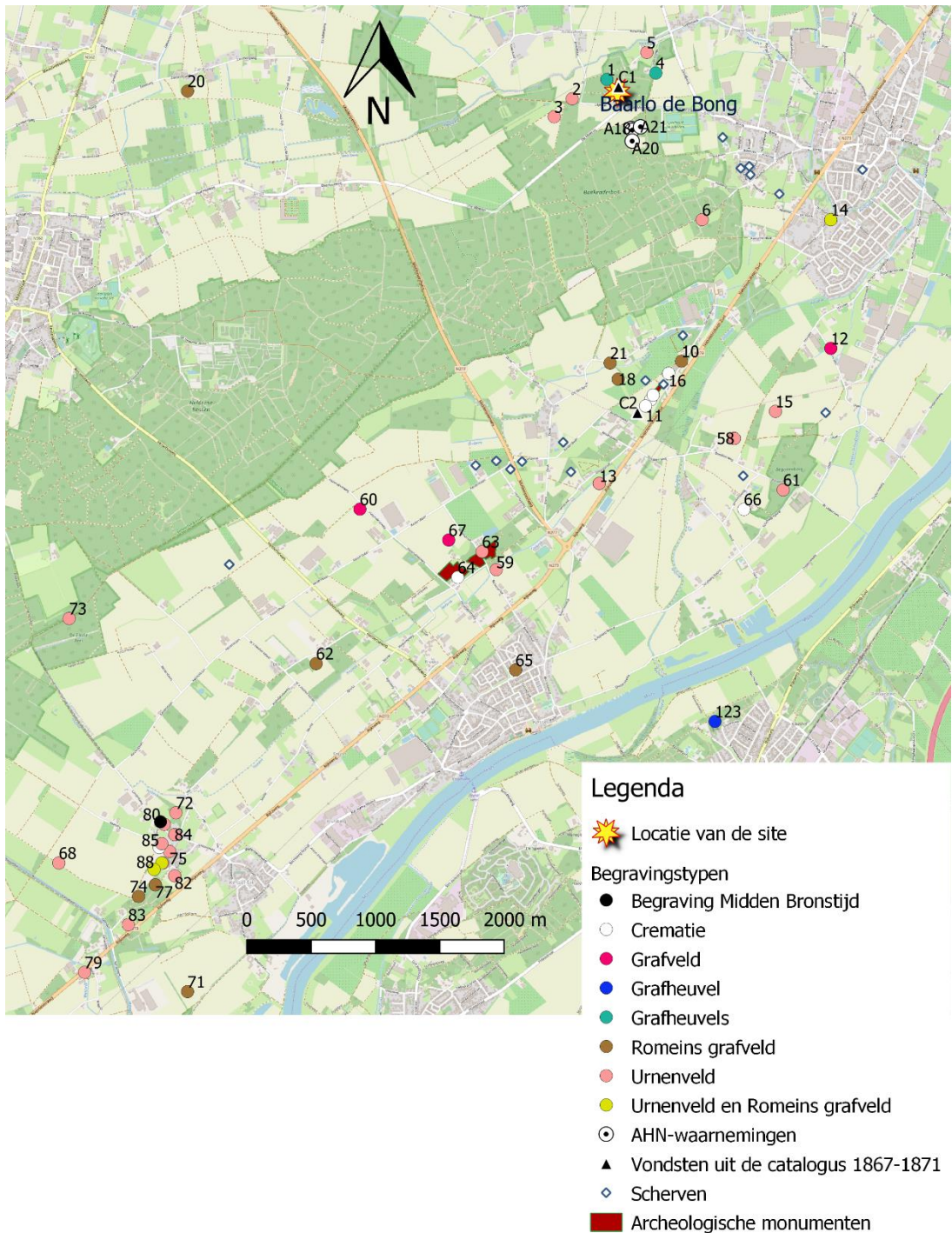
Wanneer alle waarnemingen en meldingen worden geplot op een bodemkaart, laat het zien dat het merendeel op kalkloze zandgronden ligt (fig. 12 en 13). Daarna zijn de grootste categorieën podzolgronden en eerdgronden. In de staafdiagram (fig. 13), zijn de overige bodemtypes, waarop meldingen en waarnemingen van begravingen zijn aangetroffen, weergegeven.

Figuur 13: Staafdiagram die laat zien op welke bodems de Prehistorische en Romeinse begravingen liggen (door auteur).

3.2. Baarlo de Bong

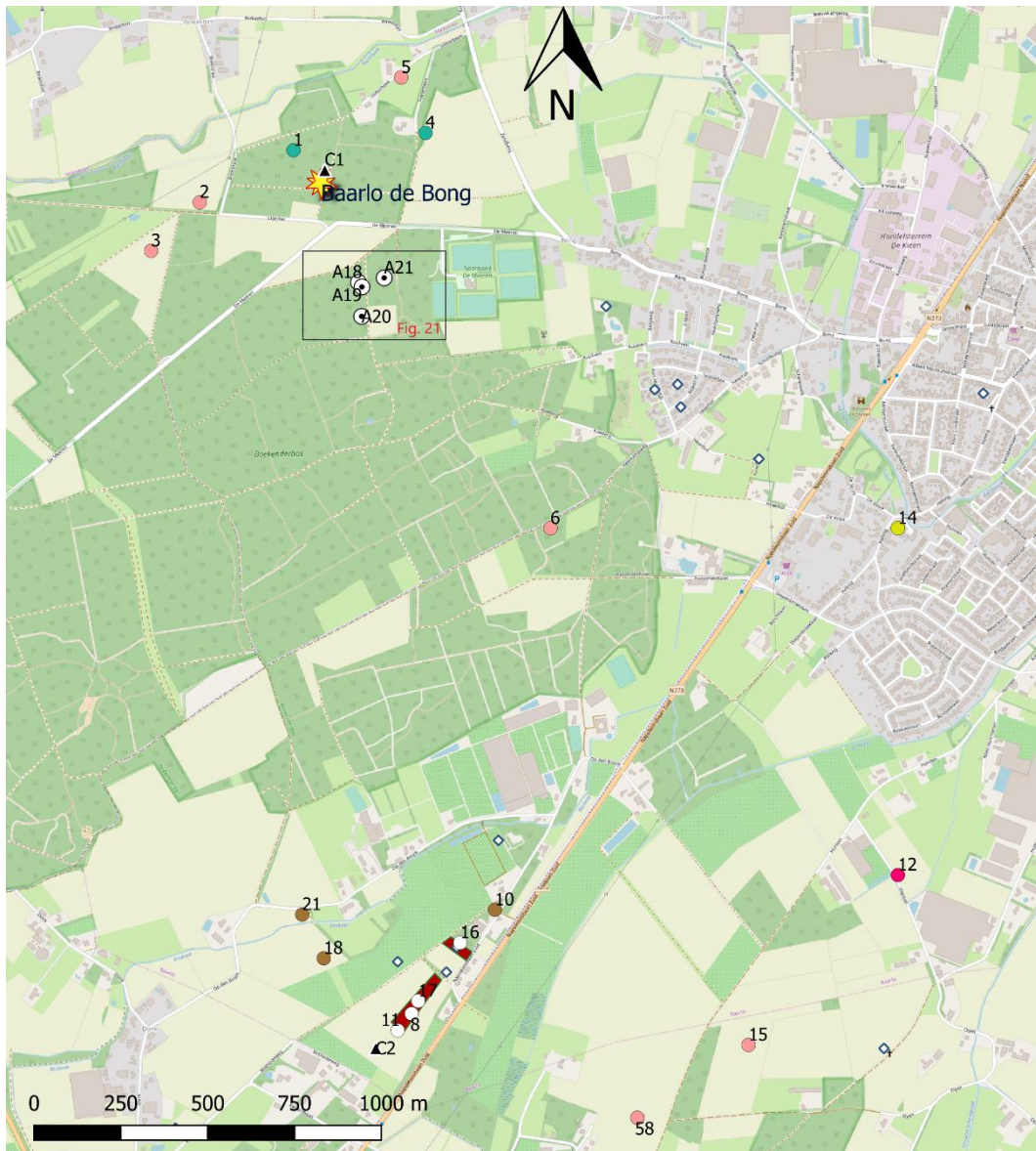
Archis resultaten

Figuur 14: Topografische kaart die alle Archismeldingen van grafvelden, catalogus 1867-1871 en AHN-waarnemingen in de buurt van Baarlo de Bong laat zien (naar © OpenStreetMap-auteurs).

Bij Baarlo de Bong zijn verschillende meldingen verzameld. Deze meldingen zijn op een topografische kaart van Openstreetmap weergegeven (fig. 14). Fig. 14 laat het overzicht zien rondom Baarlo de Bong. Het Archismeldingsnummer van de vondsten op de kaart

zijn te vinden in bijlage 4. Het nummer op de kaart correspondeert met een Archismeldingsnummer in de tabel van de bijlage. Dit geldt voor alle kaarten die zich in deze scriptie bevinden. De AHN-waarnemingen kunnen worden gevonden in de tabel van bijlage 6. Van de meldingen van losse handgevormde scherven zijn kaarten met labels te vinden (bijlage 7). Met deze labels kunnen in bijlage 8 de Archisnummers worden opgezocht en wordt er een toelichting gegeven over wat er is gevonden.

Legenda

Locatie van de site	Grafheuvels	AHN-waarnemingen
Begravingstypen	Romeins grafveld	Vondsten uit de catalogus 1867-1871
Crematie	Urnenveld	Scherven
Grafveld	Urnenveld en Romeins grafveld	Archeologische monumenten

Figuur 15: Topografische kaart ingezoomd op het gebied rondom de site Baarlo de Bong met alle Archismeldingen, AHN-waarnemingen en catalogusvondsten 1867-1871, die betrekking hebben op begravingen uit de Prehistorie en/of de Romeinse tijd. Het zwarte vak op de kaart verwijst naar een detailfoto (fig. 21) (naar © OpenStreetMap-auteurs).

Op fig. 15 zijn naast de site van Baarlo de Bong een aantal Archismeldingen geplott. De melding die zich op het terrein van de site bevindt, betreft een oude melding van grafheuvels van voor 1936 (fig. 15 groene stip met getal 1). Dit complex bestaat uit twee urnen en een brons ringetje (Archis 2876038100). Waarbij wordt opgemerkt dat het

complex deel uitmaakt van een groter urnenveld. Noordoostelijk van deze site is er een melding van grafheuvels (fig. 15 groene stip nummer 4). Dit is de locatie waar de situla van Baarlo is gevonden (Archis 2875285100). Ten noorden van Baarlo de Bong is er een losse urn gevonden, die dateert uit Late Bronstijd tot en met de Vroege IJzertijd (fig. 15 roze stip met nummer 5) (Archis 3120413100). Deze vondst suggereert dat het urnenveld van Baarlo de Bong nog tot deze melding heeft doorgelopen. Net ten zuiden van Baarlo liggen een aantal AHN-waarnemingen van grafheuvels; hier zal later nog op worden ingegaan (Op fig. 15, waarnemingen A18 t/m A21).

Ten westen van Baarlo de Bong zijn twee meldingen die duiden op de aanwezigheid van urnenvelden. De melding die direct naast de site ligt (fig. 15 roze stip met nummer 2), stamt uit 1959 en vermeldt dat op die locatie een structuur is gevonden, waarbij er vier paalgaten om een crematiebijzetting in een rechthoek waren geplaatst. Deze paalgaten waren vervolgens omringd door een kringgreppel. Deze melding is geïnterpreteerd als een urnenveld (Archis 2875609100). Iets zuidwestelijk van deze laatste melding is de plek waar de kerbschnitt-urn en bronzen pincet zijn gevonden van figuur 6 (op fig. 15 roze stip met nummer 3).

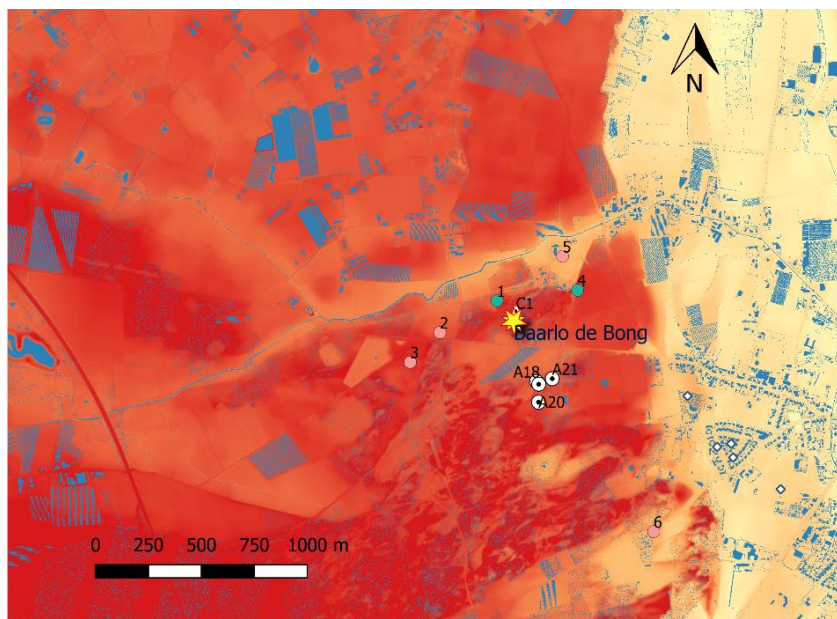
Afgeschreven archeologisch monument

Tussen deze melding (fig. 15 nummer 3) en de site Baarlo de Bong heeft in het bos op fig. 15 in het verleden een archeologische monument gelegen. Dit archeologisch monument is later afgeschreven. Het archeologische monument zou sporen bevatten van een urnenveld wat is bepaald aan de hand van een aantal waarnemingen (CAA: 58EN-39; Archis 2145093100). Het is afgeschreven in het kader van twee onderzoeken;

- een booronderzoek in bosperceel van het voormalig monument en een proefsleuvenonderzoek in een ander gedeelte van het perceel van het voormalige monument (een huidige aspergeakker). Tijdens dit booronderzoek zijn er geen aanwijzingen van archeologische sporen gevonden (CAA: 58EN-39; Archis 2145093100). Wel is uit de kaart op te maken dat de bodemhorizonten in dit perceel nog redelijk intact zijn (kaart 58E-5 Rinkesfort Kesselse Bergen: pers.comm.F.Brounen).
- en een proefsleuvenonderzoek in een ander gedeelte van het perceel (een huidige aspergeakker). In het proefsleuvenonderzoek dat is uitgevoerd door het bedrijf ADC, zijn slechts enkele recente perceelscheidingsgreppels en kuilen aangetroffen. Bovendien bleek de aspergeakker tot 60cm diep verstoord te zijn

geraakt (CAA: 58EN-39 RAAP 38a: Cat. nr 39). Aan de hand van deze onderzoeken is het monument in het kader van AMR-project afgeschreven (CAA: 58EN-39 RAAP 38a: Cat. nr 39).

Op de hoogtekkaart van fig. 16 is het stroomgebied van de Kwistbeek weergegeven. Het stroomgebied van deze beek is als een verlaging zichtbaar op de hoogtekkaart. De meldingen van Archis lijken de stroom van deze beek te volgen. Mogelijk volgt dit urnenveld de beek.

Legenda

Locatie van de site	Hoogte in NAP	13.4	17.8	22.2	26.6
Begravingstypen	<10	13.9	18.3	22.7	27.1
Grafheuvels	10.5	14.4	18.8	23.2	27.5
Urnenveld	11	14.9	19.3	23.6	28
AHN waarnemingen	11.5	15.4	19.7	24.1	28.5
scherven	11.9	15.8	20.2	24.6	>29
Vondsten uit de catalogus van 1867-1871	12.4	16.3	20.7	25.1	
	12.9	16.8	21.2	25.6	
		17.3	21.7	26.1	

Figuur 16: Hoogtekkaart van de directe omgeving rondom de site Baarlo de Bong. Net noordelijk van Baarlo de Bong is een depressie zichtbaar, waar de Kwistbeek stroomt. Ten zuiden van Baarlo de Bong zijn de Kesselse Bergen zichtbaar; dit is een stuifduinengebied (het rode gedeelte dat veel reliëf vertoont) (naar AHN.nl).

Om een indicatie te krijgen of er op de akkers waar we niks archeologisch van weten mogelijk ook begravingen aanwezig zijn, zijn de bekende handgevormde scherfvondsten geplot op een topografische kaart tezamen met de meldingen die grafvelden laten zien (fig. 15 en 16 de icon die in de legenda als scherven wordt beschreven). Deze handgevormde scherven kunnen niet aangeven of er een graf heeft gezeten, maar kunnen wel een indicatie geven of er activiteit van een Prehistorie of Romeinse tijd in de

buurt van die locatie heeft plaatsgevonden. Vaak zijn deze meldingen in datering niet erg precies en wordt er een hele wijde datering gegeven van het Neolithicum tot de Romeinse tijd. Ten zuidoosten van de site bevinden zich een aantal meldingen van handgevormde scherven. Mogelijk liggen hier ook graven of bevinden zich hier nederzettingen.

Verder is er ook op figuur 15 te zien dat er cluster van crematiebegravingsmeldingen en meldingen van een geclusterd Romeins grafveld ten zuiden van Baarlo de Bong zichtbaar zijn (fig. 15 witte en bruine stippen nummers 8, 11, 16 en 17). Op deze plek bevindt zich een archeologisch monument (in het rood aangegeven op fig. 15). Dit archeologische monument omvat begravingssporen uit de IJzertijd en de Romeinse tijd (rijksmonumentnummer: 45733 en AMK 15948 en 15949). Rondom dit monument liggen meldingen van losse scherven van handgevoerd aardewerk die waarschijnlijk met dit grafveld te maken hebben. Net ten westen van deze archeologische meldingen bevinden zich twee meldingen van een Romeins grafveld (fig. 15 nummers 18 en 21). Mogelijk horen deze meldingen van een Romeins grafveld bij het archeologisch monument: Rijksmonument 45733.

Vondsten van catalogus uit 1867-1871

De catalogus heeft in totaal vier vermeldingen van vondsten (zie tabel 1) die betrekking hebben op begravingen uit de Prehistorie en/of de Romeinse tijd (zie bijlage 3 voor het document en bijlage 5 voor de locaties van de overige vondsten van de catalogus). Hierin komen een aantal vondsten van het urnenveld van Baarlo de Bong voor (C1 in tabel 1). Het is onduidelijk of deze zijn gevonden in het huidige terrein of in de directe omgeving van wat er nu nog over is van het urnenveld. De dateringen van deze vondsten zijn gebaseerd op de beschrijvingen van de catalogus en zijn daarom niet heel precies.

De locatie van de Nachtegaal (C2 in tabel 1) is gebaseerd op een schets van de Historische vereniging van Baarlo (pers.comm.T.Ernst). Het betreft een locatie aan de Napoleonbaan Zuid (C2 aangegeven op fig. 15). Deze lokalisering is zeer aannemelijk, omdat de vondsten sterk overeenkomen met wat er is gevonden op het archeologische monument, dat zich ernaast bevindt (rijksmonumentnummer: 45733 en AMK 15948 en 15949).

In de catalogus wordt “Kesseleik Leurschbosch” aangegeven. Dit toponiem is niet meer terug te vinden op de huidige kaarten. Omdat de vondsten van deze locatie vooral urnen bevatten uit de Romeinse tijd, maar ook uit de Bronstijd t/m IJzertijd, wordt er gedacht dat deze afkomstig moeten zijn van het enige bekende urnenveld bij Kesseleik (pers.comm.T.Ernst) (Zie fig. 14 aangegeven met nummer C3).

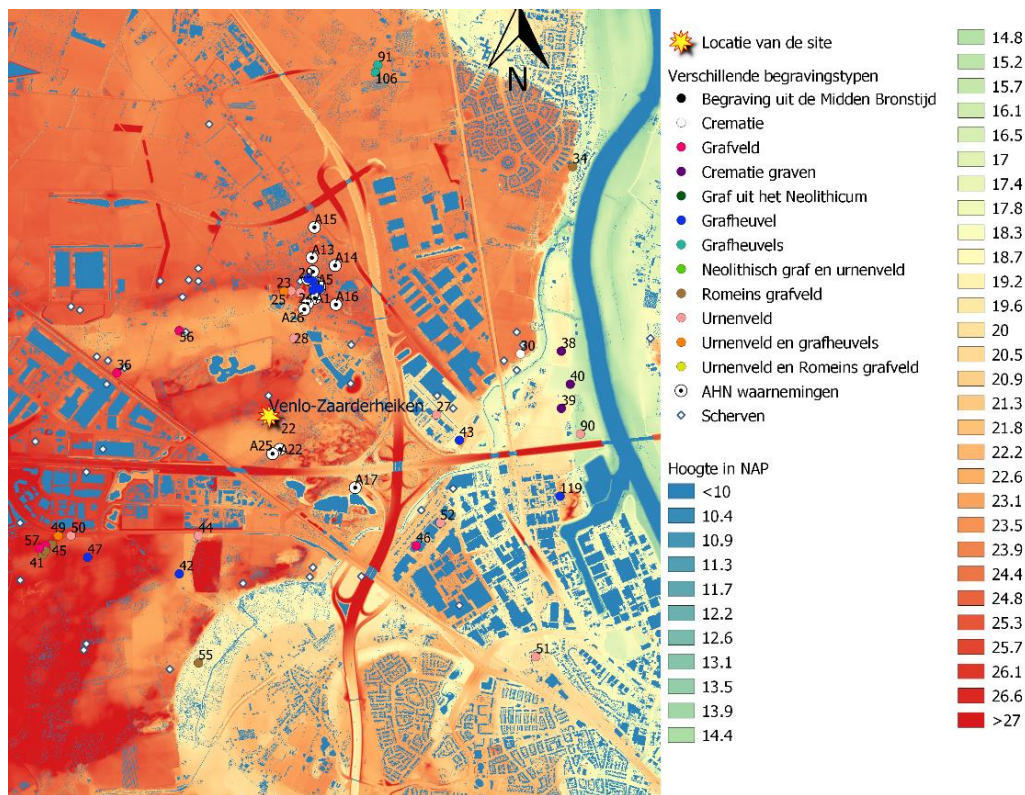
De locatie “Helden de Houwenberg” valt net buiten het onderzoeksgebied. Het ligt namelijk een stuk ten westen van Baarlo de Bong. Op fig. 12 staat de locatie met een driehoek aangegeven op het meest westelijk gedeelte op de kaart. Het betreft vondsten uit begravingen vanaf de Bronstijd tot en met de Romeinse tijd.

Toponiem	Datering	Label op de kaart
Baarlo de Bong	Bronstijd t/m IJzertijd	C1
De Nachtegaal bij Baarlo	IJzertijd t/m Romeinse tijd	C2
Kesseleik Leurschbosch	Bronstijd t/m Romeinse tijd	C3
Helden de Houwenberg	Bronstijd t/m Romeins	C4

Tabel 1: Toponiemen genoemd in de catalogus uit 1867-1871, die betrekking hebben op begravingen uit de Prehistorie en de Romeinse tijd (door auteur).

3.3. Venlo-Zaarderheiken en omgeving

Archis resultaten

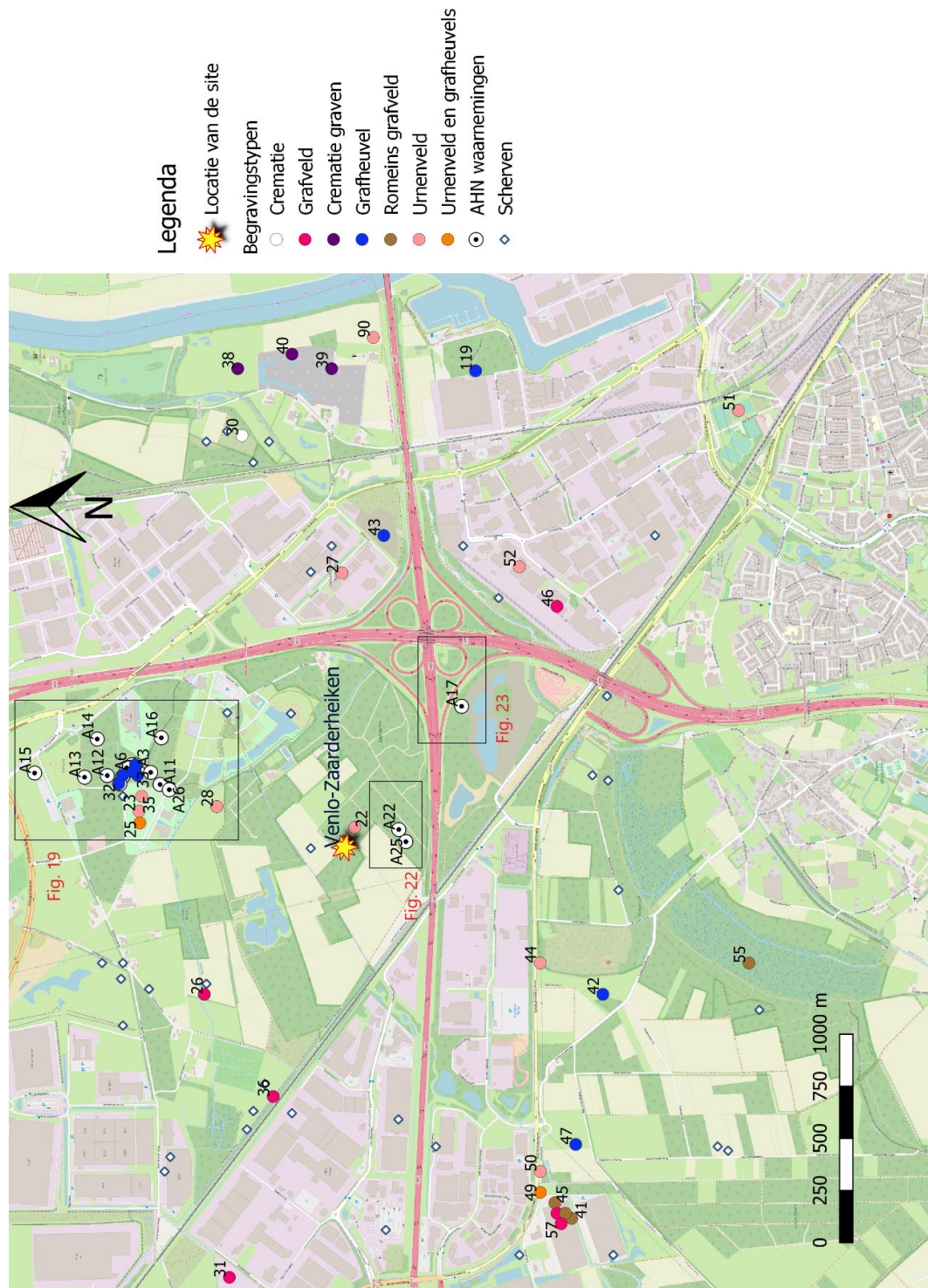
Figuur 17: Hoogte kaart van gebied rondom de site Venlo-Zaarderheiken (naar AHN.nl).

Bij Venlo-Zaarderheiken zijn er aanwijzingen dat er rondom de site allerlei grafvelden hebben gelegen (fig. 17 en 18). Ten noorden van de site ligt het Floriadeterrein waar het archeologische bedrijf ADC 92 urnenveldbegravingen en grafheuvels heeft gevonden (Hakvoort en Van der Meij 2014, 35; op fig. 18 de nummers 23, 25 en 35).

Direct ernaast zijn blauwe punten te zien; dit zijn grafheuvels die zijn geïnspecteerd in 1961 (fig. 17, 18 en 19). In deze melding over deze inspectie wordt vermeld dat het gaat om een groep van minimaal zeven heuvels (Archis 2874264100, 2874280100, 2874248100, 3120057100 en 2874256100). Op de kaart staan ook een aantal AHN-waarnemingen aangeven rondom deze heuvels (fig. 17, 18 en 19 nummers A1 t/m A16 en A26). Hier zal later verder op worden ingegaan.

Aan weerskanten van het knooppunt Zaarderheiken zijn meldingen van Prehistorische en Romeinse begravingen. Deze vormen mogelijk een indicatie dat het grafveld zich verder heeft uitgestrekt en dat deze losse grafvelden in het verleden aan elkaar waren

verbonden. Er is niks bekend van meldingen op het knooppunt en de twee wegen zelf. Desalniettemin zijn er wel drie waarnemingen gedaan op het AHN die mogelijk aanwijzingen geven van het doorlopen van grafveld aan de andere kant van de weg (fig. 17 en 18 nummers A17, A22 en A25). De resultaten van het AHN worden hieronder apart besproken.

Figuur 18: Topografische kaart met alle bekende grafvelden tezamen met losse handgevormde scherven die zijn gevonden rondom Venlo-Zaarderheiken (naar © OpenStreetMap-auteurs).

De meldingen die bekend zijn van de oostzijde van de site liggen aan de andere kant van de weg. Het betreft hier meldingen 27 en 43 op figuur 18. Melding 27 op fig. 18 betreft een vondst van een onbekend aantal scherven handgevormd aardewerk uit de Late Bronstijd tot en met de IJzertijd. Aangezien daar een melding is van een grafheuvel die relatief dichtbij ligt (nummer 43 op fig. 18) en de datering van het aardewerk overeenkomt met de urnenveldenperiode, kunnen deze geïnterpreteerd worden als mogelijke bewijzen dat hier een urnenveld heeft gelegen. Deze interpretatie is echter niet zeker.

Ten oosten van deze meldingen bevinden zich crematiegraven uit de Late IJzertijd tot en met de Romeinse tijd (nummers 38, 39 en 40 op fig. 18) en urnenvondsten die deel uit lijken te maken van een urnenveld en zo ook als complex zijn aangeduid op Archis (nummer 90 op fig. 18).

Aan de andere kant van knooppunt Zaarderheiken, ten zuidoosten van Venlo-Zaarderheiken, zijn er twee Archismeldingen van een urnenveld en een grafveld (nummers 46 en 52 op fig. 18). Het grafveld is opgegraven en dateert uit de Late IJzertijd. De melding van het urnenveld betreft de vondst van maar liefst tien urnen en een "gecalcineerd beentje". Deze zijn volgens de melding gevonden tijdens niet-archeologische graafwerkzaamheden. Het is interessant om te zien dat aan alle kanten van het knooppunt aanwijzingen zijn voor urnenvelden en andere Prehistorische begraafplaatsen.

Ten zuidwesten van Venlo-Zaarderheiken zijn er een aantal meldingen van urnenvelden, grafheuvels en grafvelden. De Archismelding die zich het dichtstbij bevindt, betreft een melding van een urnenveld (nummer 44 van fig. 18). Deze melding geeft aan dat het een terrein is waar veel urnenveldscherven vandaan komen en waarbij enkele grafheuvels te vinden zijn. In de buurt van deze melding bevindt zich een melding van een grafheuvel (nummer 42 op fig. 18). Volgens de melding zou dit een grafheuvel zijn uit het Neolithicum.

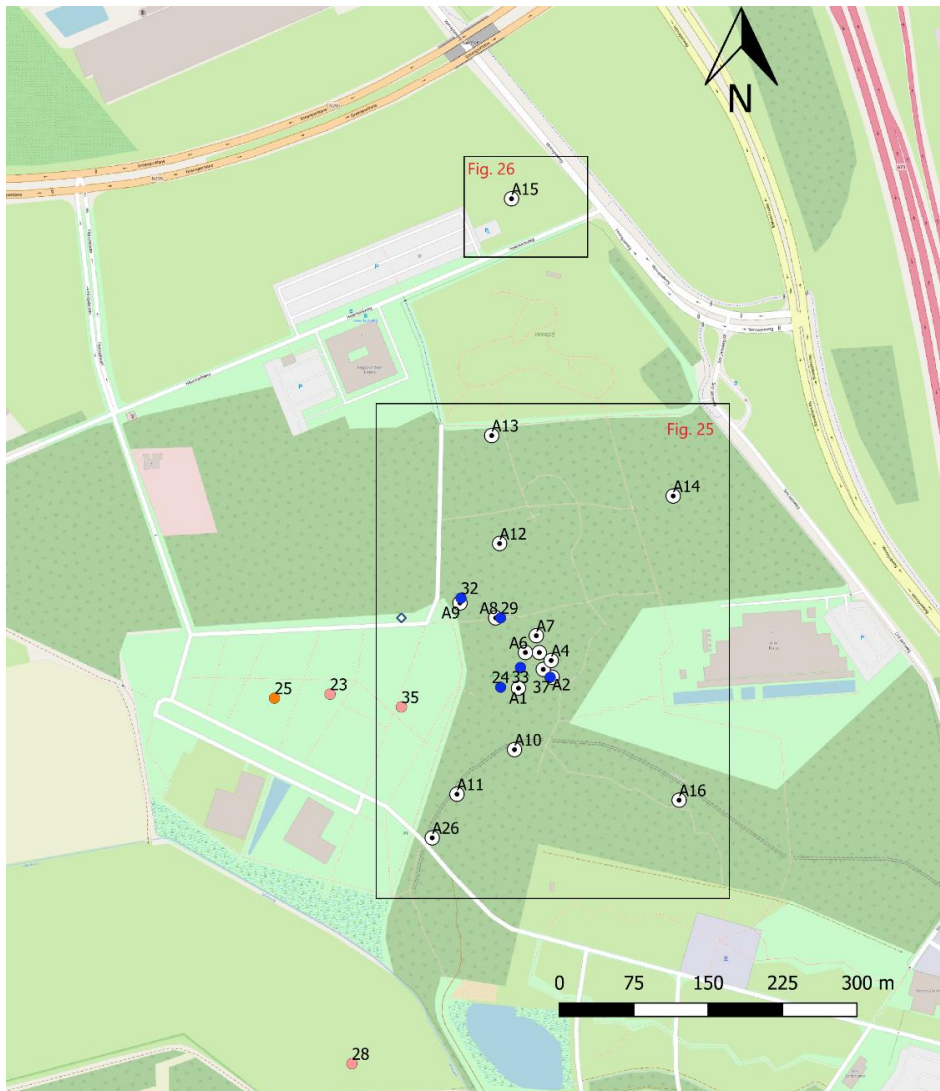
Als men vervolgens in het gebied ten westen van deze melding kijkt, bevindt er zich een cluster van meldingen van grafvelden uit de Romeinse tijd, een urnenveld en een grafheuvel (nummers 41, 45, 47, 49 50 en 57). Deze locatie is tevens een archeologisch monument dat meldt dat zich hier een grafveld bevindt uit de IJzertijd en de Romeinse tijd (AMK-nummer 8340).

Ten noorden van Venlo-Zaarderheiken bevinden zich akkers (fig 18). Op deze akkers zijn 24 handgevormde scherven en enkele vuurstenen artefacten gevonden die grotendeels kunnen worden gedateerd tussen het Neolithicum en de IJzertijd (Archis 3040815100). Deze scherven laten zien dat direct ten noorden (minder dan 100 meter van de site) aanwijzingen zijn voor sporen uit de Prehistorie. Die sporen kunnen verwijzen naar graven, maar uiteraard ook naar nederzettingen. Aangezien deze zo dichtbij site liggen, zouden deze vondsten gerelateerd kunnen zijn aan het grafveld dat zich ten zuiden van deze melding bevindt.

Op figuur 18 zijn nog andere meldingen van handgevoemd aardewerk in de buurt van Prehistorische grafvelden, wat aangeeft dat deze grafvelden mogelijk ook groter zijn geweest.

Legenda

- Verschillende begravingstypen
- Grafheuvel
  - Urnenveld
  - Urnenveld en Grafheuvels
  - ⊙ AHN waarnemingen

Figuur 19: Floriadeterrein dat is opgegraven door ADC (nr. 23, 24, 35) en de heuvels die zich in het bos ernaast bevinden (nr. 24, 29, 32, 33 en 37). De rechthoeken geven detailfotos aan (naar © OpenStreetMap-auteurs).

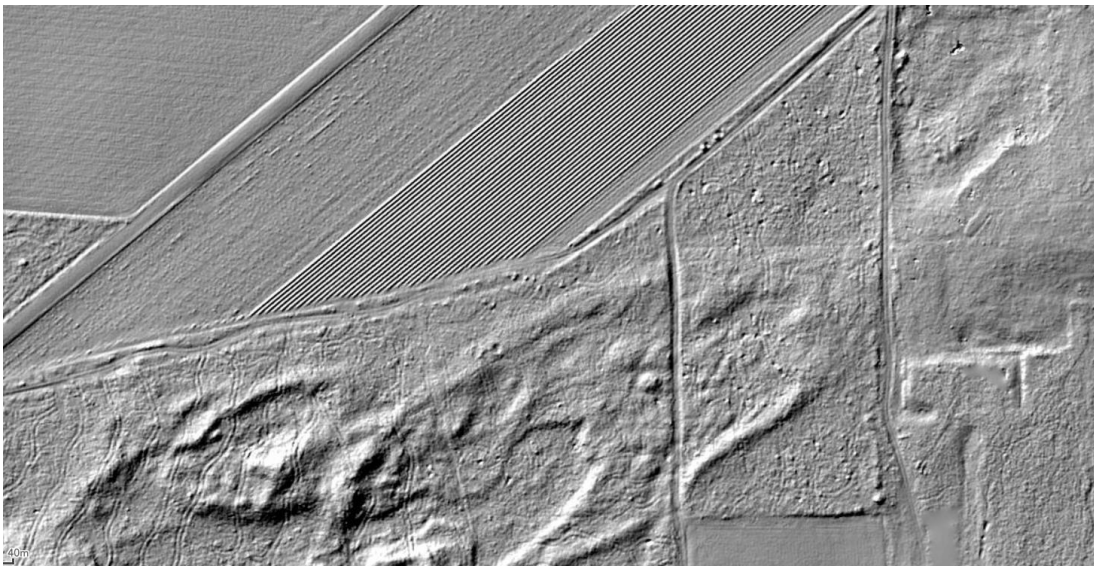
3.4. AHN-waarnemingen

Inleiding

De hieronder genoemde waarnemingen, zijn verzameld door middel van de hillshade-beelden van het AHN rondom de sites Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken visueel te inspecteren. Hierbij zijn op verschillende plaatsen mogelijke grafheuvels of landbedden waargenomen. Deze worden hieronder per gebied besproken.

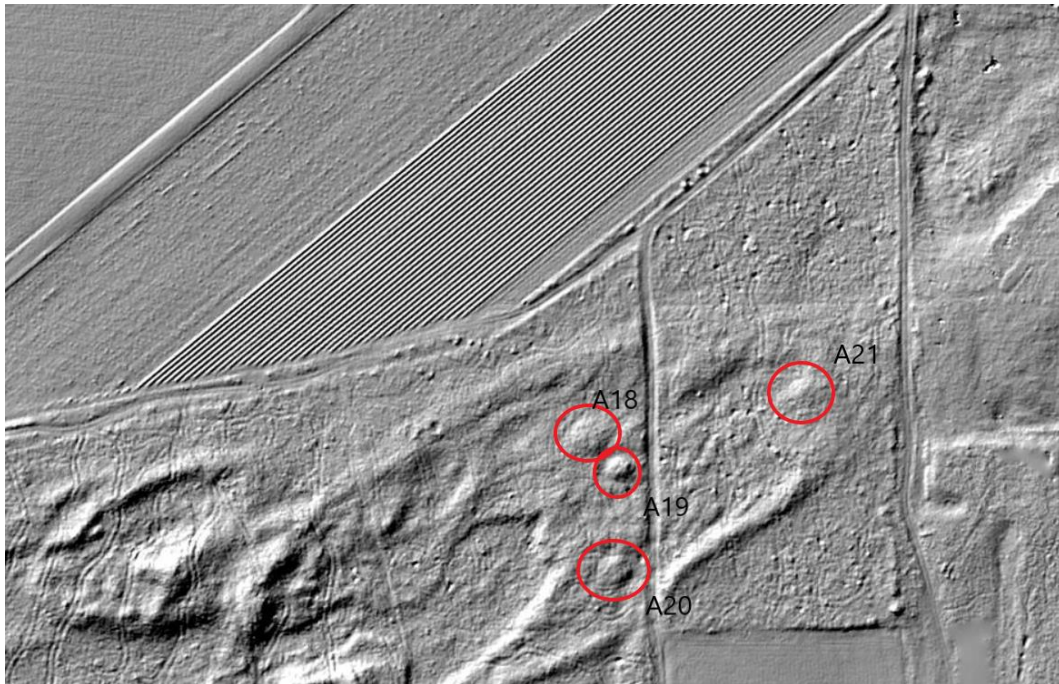
Baarlo de Bong

Bij Baarlo de Bong zijn er met de “hillshade kaart” van het AHN vier potentiële heuvels ontdekt. Deze heuvels waren al door L. Meurkens waargenomen, voordat het booronderzoek in de zomer van 2018 van start ging (fig. 20 en 21). Hier was verder echter niets meer mee gedaan. Het gebied waar deze heuvels zich bevinden, ligt net ten zuiden van Baarlo de Bong. Deze heuvels, gemeten op de hillshade-beeld van het AHN, zijn ongeveer tussen de 10 en 12 meter in diameter. Deze heuvels liggen net aan het begin van het stuifduingebied “De Kesselse Bergen”.

Figuur 20: Hillshade-beeld direct ten zuiden van Baarlo de Bong met vermoedelijke een aantal grafheuvels. De weg die in midden linkerhoek te zien is, is De Meeren. Zie fig. 15 waar dit hillshade-beeld van het AHN zich bevindt ten opzichte van Baarlo de Bong (naar AHN.nl).

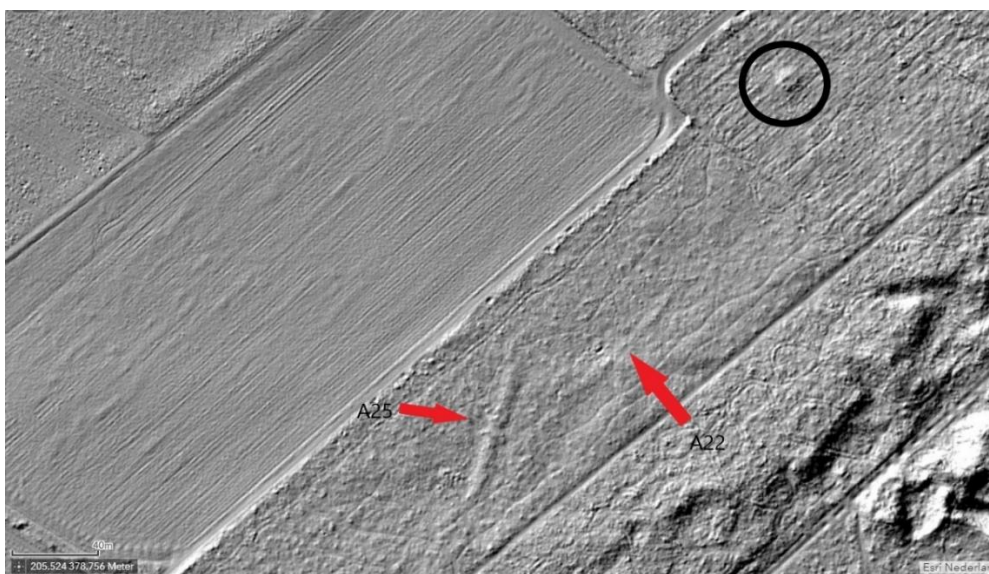

Figuur 21: Hillshade-beeld. De rode cirkels geven aan welke heuvels mogelijk grafheuvels kunnen zijn. Zie fig. 15 waar dit Hillshade-beeld van het AHN zich bevindt ten opzichte van Baarlo de Bong (naar AHN.nl).

Venlo-Zaarderheiken

Zoals eerder genoemd, bevindt zich direct naast de site in zuidelijke richting een object dat op een langbed lijkt (zie fig. 22 nummer A25). Hiernaast bevindt zich een mogelijke tweede langbed (zie fig. 22 nummer A22). Dit tweede mogelijke langbed is minder zichtbaar.

Figuur 22: Hillshade Beeld. De pijlen A25 en A22 geven twee waarnemingen van mogelijke langbedden aan. De zwarte cirkel is grafheuvel 60 van het onderzoek van de Universiteit Leiden, zie fig. 18 voor de locatie van dit hillshade-beeld van het AHN (naar AHN.nl).

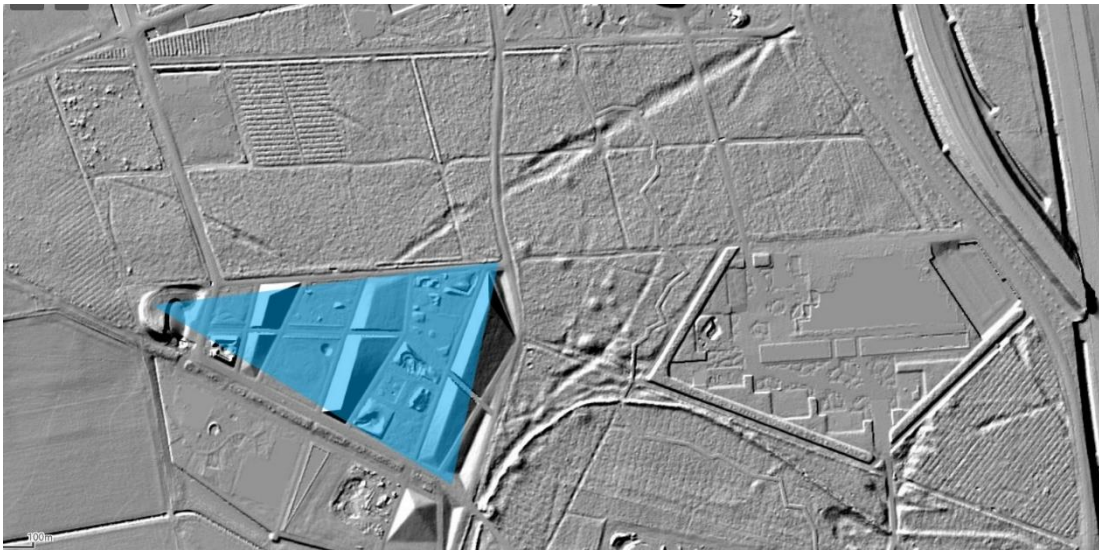
Net naast het knooppunt Zaarderheiken is op de AHN-hillshadebeelden één enkele heuvel waar te nemen. Deze heuvel bevindt zich aan de andere kant van de snelweg A67 van de site Venlo-Zaarderheiken (fig. 23). Deze heuvel ligt ongeveer 720 meter in zuidoostelijke richting van de site.

Figuur 23: Hillshade beeld van omgeving bij knooppunt Zaarderheiken. De rode cirkel is een mogelijke grafheuvel. Zie fig. 18 voor locatie van dit beeld (naar AHN.nl).

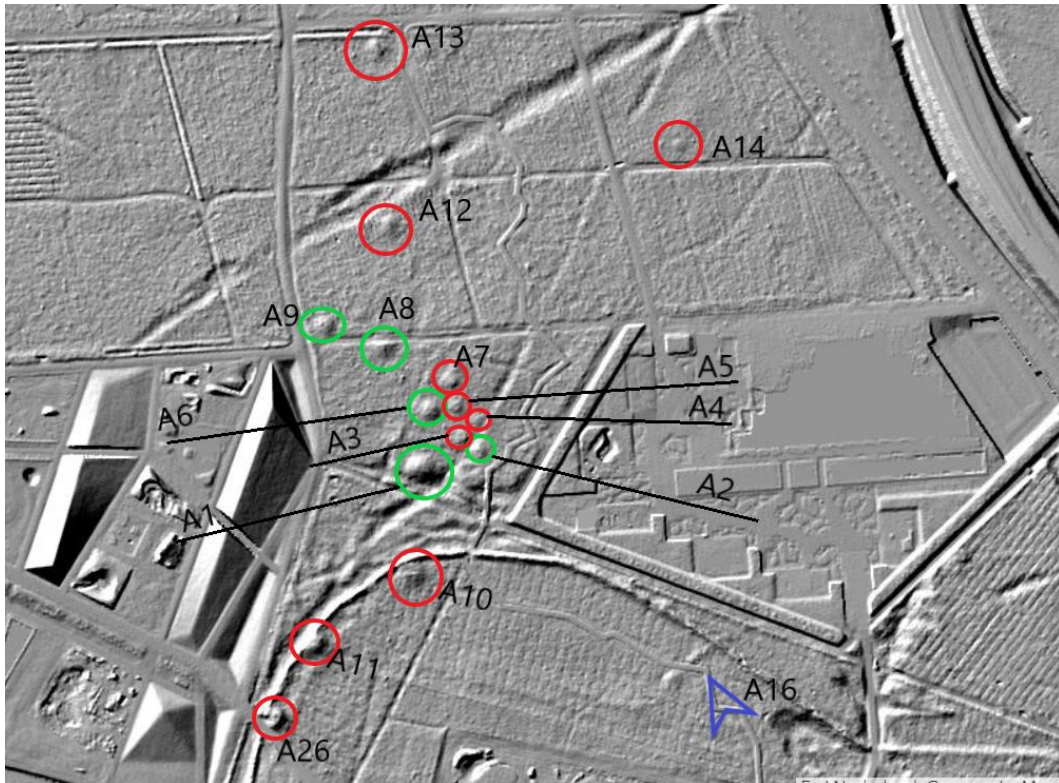
Ten noorden van de site Venlo-Zaarderheiken ligt het Floriadeterrein. Hier zijn al eerder door het bedrijf ADC en door het ROB (Rijksdienst) opgravingen uitgevoerd. Het terrein dat opgegraven is, is in blauw aangegeven op fig. 24. Hier zijn al verschillende grafheuvels en graven van een urnenveld opgegraven (Hakvoort en Van der Meij 2014). Naast het Floriadeterrein zijn in het bos op de hillshade beeld van het AHN allerlei heuvels waar te nemen. Sommige van deze heuvels zijn al bekend. Zo zijn er vijf Archismeldingen van een archeologische inspectie, waarin wordt vermeld dat er een groep van minimaal zeven heuvels is (Archis 2874264100, 2874280100, 2874248100, 3120057100 en 2874256100). De coördinaten van vijf van deze zeven heuvels zijn in de meldingen te vinden, maar het was niet gelijk duidelijk welke vijf heuvels coördinaten hadden en welke twee niet. Om deze reden zijn alle heuvels die waar te nemen zijn op het hillshade-beeld aan de kaarten van de scriptie toegevoegd. Dit betekent dat er vijf heuvels dubbel op de kaarten te zien zijn (fig. 17, 18, 19 nummers 24, 29, 32, 33 en 37). Het blijkt dat de coördinaten niet helemaal 100% overeenkomen. Er kan echter van uitgegaan worden dat de metingen via AHN preciezer zijn, omdat die gegevens later zijn toegevoegd. Op figuur 25 zijn de heuvels die al bekend zijn in Archis in het groen aangegeven. Twee van de vier rood omcirkelde heuvels (A3, A4, A5 en A7 op fig. 25), die

er naast liggen, zijn waarschijnlijk de heuvels die waargenomen zijn en waarvan geen coördinaten van zijn vermeld in de Archismeldingen. Er zijn echter op de hillshade-beeld van AHN ook in het noorden en in het zuiden van deze groep heuvels waarneembaar. Deze zijn nog niet in Archis te vinden. Verder is er op fig. 25 met een blauwe pijl een mogelijk langbed aangegeven. Het lijkt erop dat hier ook een pad overheen is gelegd. Circa 400 meter ten noorden van het Floriadeterrein is er één enkele heuvel die mogelijk een grafheuvel kan zijn (fig. 26). Deze heuvel heeft een diameter van ongeveer 6 meter, gemeten op AHN.nl.

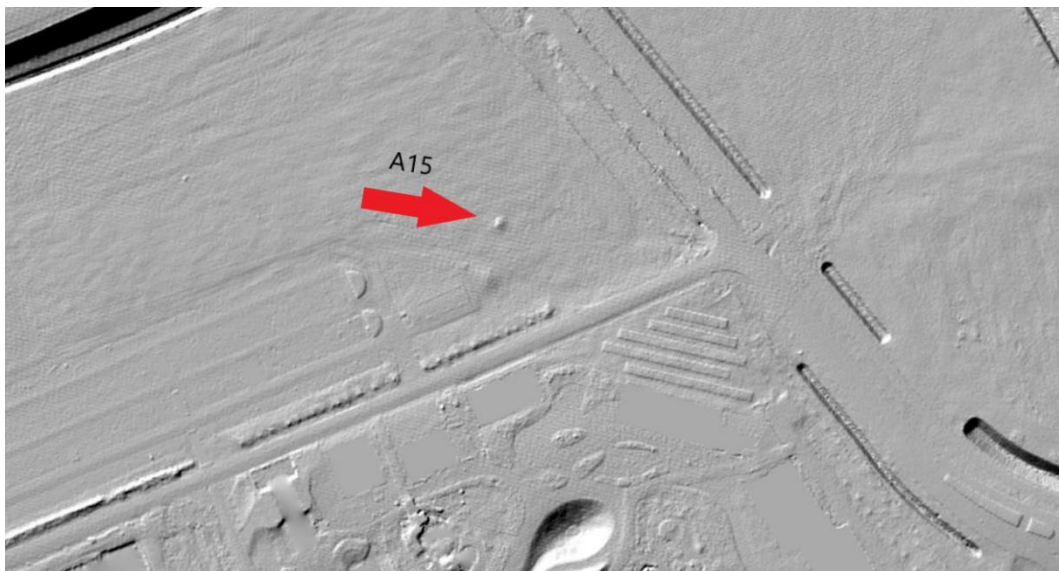

Figuur 24: Hillshade-beeld, waarop de grafheuvels zichtbaar zijn. Het opgegraven Floriadeterrein is in het blauw aangegeven (Naar AHN.nl).

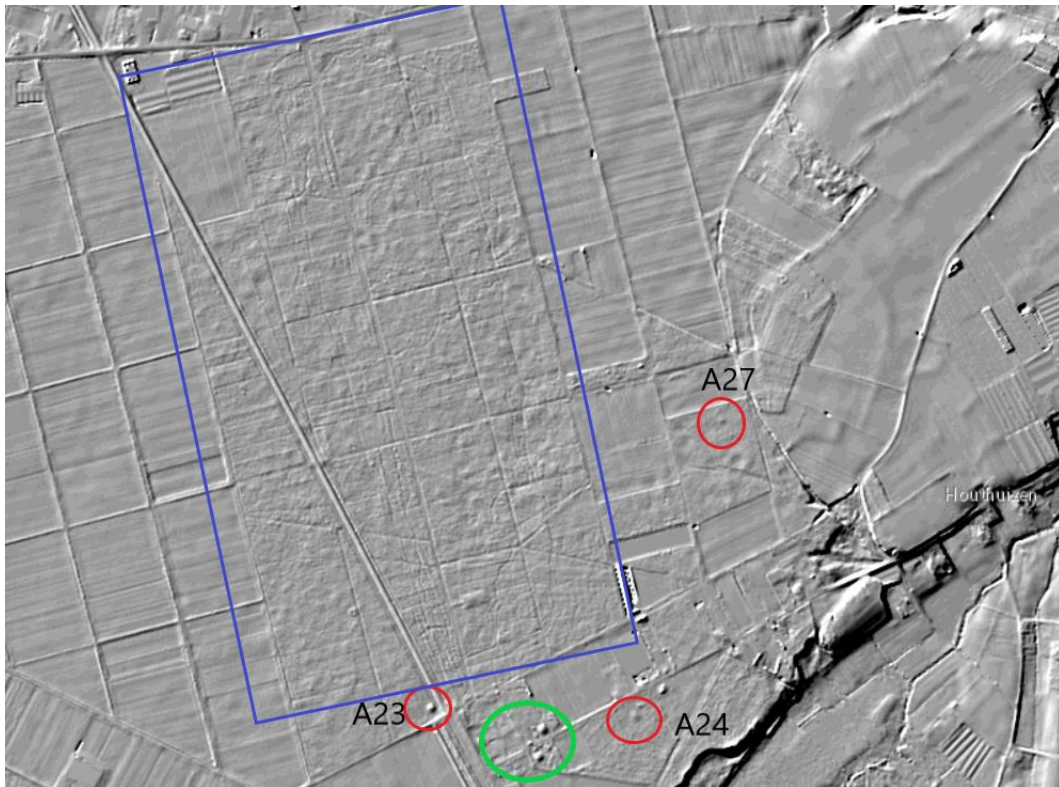
Figuur 25: Hillshade-beeld. De rode cirkels zijn heuvels die niet in Archis te vinden waren. De groene cirkels geven heuvels aan, die al bekend zijn in Archis en de blauwe pijl geeft een mogelijk langbed aan. Zie fig. 19 voor de locatie van dit beeld (naar AHN.nl).

Figuur 26: Hillshade-beeld. De rode pijl geeft een enkele heuvel aan, die zich 400 meter ten noorden van het Floriadeterrein bevindt. Zie figuur 19 voor de locatie van dit beeld (naar AHN.nl).

Noordelijk van Venlo-Zaarderheiken

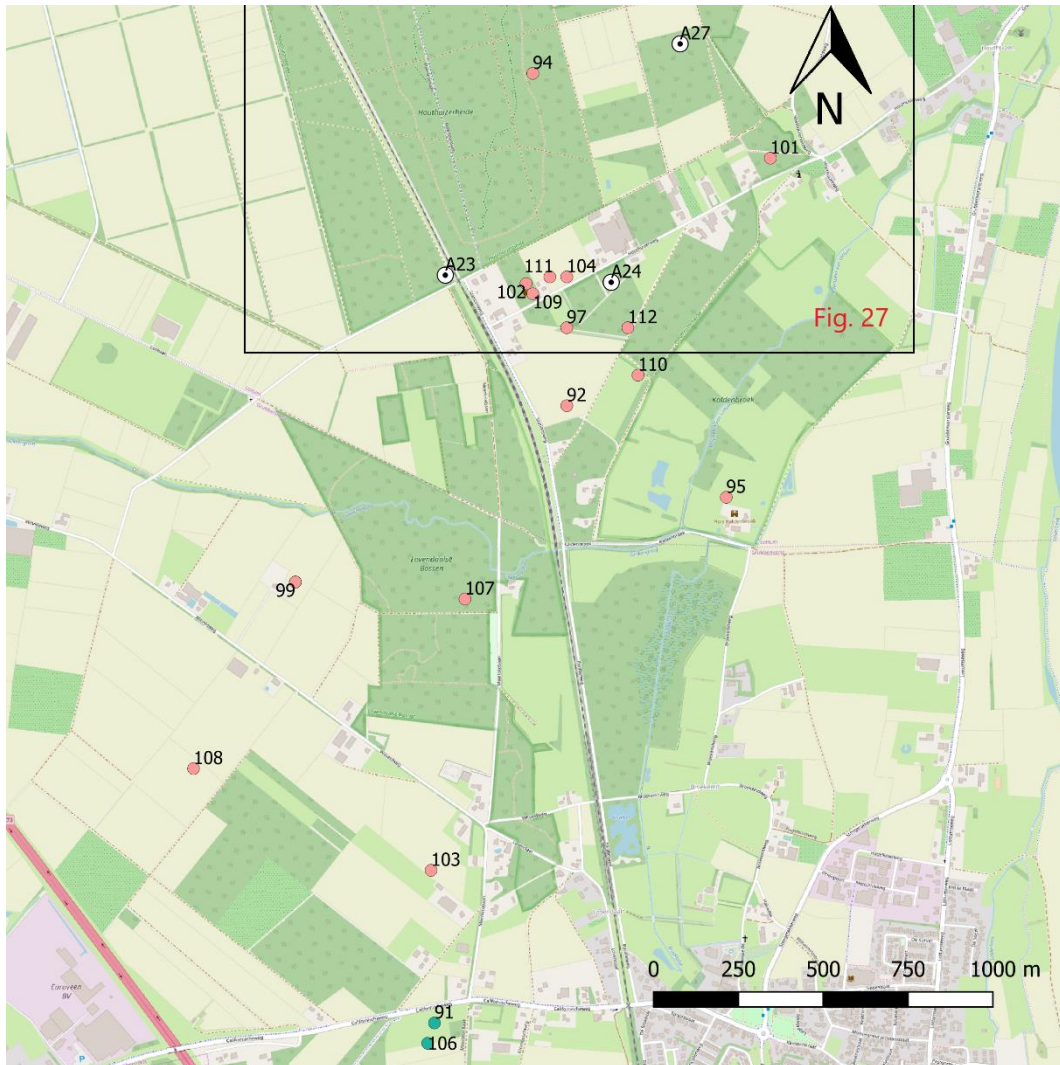

Figuur 27: Hillshade-beeld bij het archeologisch rijksmonument (met de groene cirkel aangegeven); de rode cirkels laten heuvels zien die mogelijke grafheuvels zijn. Het terrein binnen het blauwe vierkant laat een heel oneffen gebied zien met lichte verhogingen, die cirkelvorming lijken te zijn. Zie fig. 28 voor locatie van dit beeld (naar AHN.nl).

Ongeveer 5 kilometer ten noorden van Venlo-Zaarderheiken bevindt zich een archeologisch monument dat bestaat uit een urnenveld met acht grafheuvels (groene cirkel in figuur 27) (AMK nr. 15887 en rijksmonument 45445). Verder bevinden zich twee heuvels in de bossen aan weerszijden van het monument waar op het hillshade-beeld van het AHN aan iedere zijde een heuvel zichtbaar is. Bij deze bossen zijn verschillende Archismeldingen bekend die spreken over vondsten van urnen. Er zit zelfs een melding tussen, waarin wordt vermeld dat bij de aanleg van het spoor (witte schuine lijn in het blauwe rechthoek van fig. 27) honderden urnen zijn gevonden en verloren zijn gegaan (Archis 3116518100 en 2861417100) (zie fig. 28 nummer 92 en 94).

Binnen de blauwe rechthoek is veel reliëf waar te nemen. Ook hier zijn ronde vormen zichtbaar. Dit is een indicatie dat zich in dit bos nog een groot deel van het urnenveld kan bevinden. Op de kaart van fig. 28, is te zien dat langs het spoor richting het zuiden, maar ook in het bos zelf, veel meldingen zijn van urnenvelden en vondsten van urnen. Dit kan duiden op een heel groot grafveld. Als de lengte van het blauwe vierkant wordt

gemeten tot aan het rijksmonument, dan is er sprake van een lengte van minimaal 2 kilometer. Bovendien geven Archismeldingen zelfs aan dat het grafveld mogelijk nog een stuk doorloopt in zuidelijke richting.

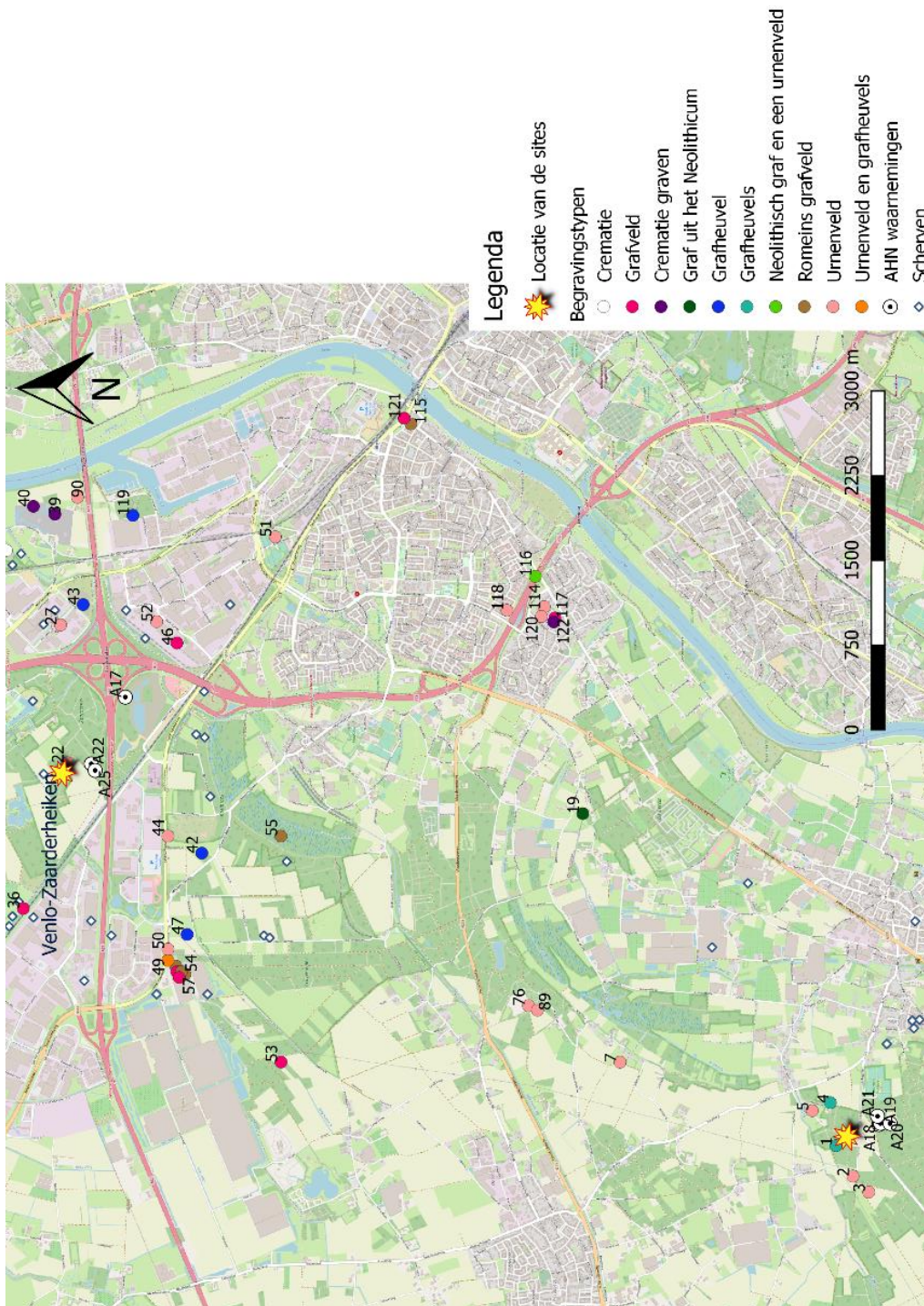

- Locatie van de site
- Verschillende begravingstypen
  - Crematie
  - Grafveld
  - Grafheuvels
  - Urnenveld
  - AHN waarnemingen

Figuur 28: Topografische kaart van gebied bij Houthuizen met de Archismeldingen en AHN-waarnemingen van urnenvelden en grafheuvels. Zie fig. 11 voor de locatie van deze kaart (naar © OpenStreetMap-auteurs).

3.5. Tussen Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken

Figuur 29: Topografische kaart met Archismeldingen en AHN-waarnemingen tussen de sites Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken (naar © OpenStreetMap-auteurs”).

Tussen de sites zijn een aantal meldingen van Prehistorische en Romeinse begravingen. De afstanden tussen de meldingen zijn vrij groot. Tussen de twee en drie kilometer ten

noorden van Baarlo de Bong zijn drie meldingen van urnenvelden; deze liggen langs de oude meander van de Maas (fig. 29 nummers 7, 79 en 89). Tussen deze meldingen en volgende meldingen (nummers 53 en 55 fig. 29) van urnenvelden zit een afstand van drie kilometer. Het kan zijn dat een deel van de potentiële grafvelden zijn verdwenen, maar aan de hand van informatie van Archis is er geen indicatie dat zich hier verder grafvelden uit de onderzoeksperiode hebben bevonden.

Interessant is wel dat zich op het middenstuk van een oude Maasmeander een Neolithisch graf bevindt (nummer 19 van fig. 29).

4. Discussie

4.1. Baarlo de Bong

Er zijn een aantal aanwijzingen dat het grafveld van Baarlo de Bong uit de Brons- en IJzertijd veel groter is geweest.

De vondstmeldingen ten westen van de site, die als urnenvelden zijn geïnterpreteerd, laten zien dat het grafveld Baarlo de Bong, waarschijnlijk in die richting heeft doorgelopen (fig. 15 nummers 2 en 3). Op de site Baarlo de Bong lijken er weinig heuvels te liggen in het westen van het terrein (fig. 5). Verschillende verklaringen zijn hiervoor mogelijk:

- Er hebben latere begravingen, zoals urnenveldbegravingen, plaatsgevonden en deze heuvels zijn daarom niet zichtbaar op het hillshade-beeld van het AHN (fig. 5).
- Het zou vergelijkbaar kunnen zijn met de situatie van grafveld van de site Boxmeer-Sterckwijck (Blom en Van der Velde 2015, 187-189). Waarbij er in het grafveld zones zijn waar zich minder begravingen bevinden. Gevolgd door gebied met veel begravingen.

De volgende aanwijzingen zijn er voor een mogelijke uitbreiding van het grafveld Baarlo de Bong in de zuidelijke richting tot en met de Kesselse Bergen.

- Aan de voet van de Kesselse Bergen zijn ronde heuvels te zien op de hillshade-beelden van het AHN (fig. 20 en 21), die vermoedelijk grafheuvels zijn. Het is dan zeer aannemelijk dat deze heuvels ook bij het grafveld van Baarlo de Bong horen, gezien de kleine afstand van maximaal 150 meter (fig. 15 en 21 nummers A18 t/m A21).
- In de Kesselse Bergen is één melding bekend die aanwijzing kan zijn voor een urnenveld (nummer 6 op fig. 15). Deze melding ligt ongeveer een kilometer in zuidoostelijke richting van Baarlo de Bong. De melding betreft de vondst van een urn met deksel welke kan worden gedateerd in de Urnenveldenperiode. Op Archis is dit geïnterpreteerd als een urnenveldcomplex (Archis 2875941100). Deze melding geeft aan dat zich in de Kesselse Bergen urnenvelden kunnen bevinden. Ter toelichting: De Kesselse Bergen is een gebied dat bestaat uit stuifduinen. Volgens de resultaten van archeologisch onderzoek door het bedrijf

RAAP zijn deze stuifduinen waarschijnlijk in de Nieuwe Tijd ontstaan, aangezien hier geen bodemvorming heeft plaatsgevonden (Zielman 2015, 75). Het is daarom niet ondenkbaar dat in dit gebied grafheuvels en andere begravingen ondergestoven zijn of juist zijn weggestoven tijdens de Nieuwe Tijd.

- Verder is er vanaf deze melding een kilometer naar het oosten in het dorp Baarlo een Romeins grafveldje bekend (fig. 15 nummer 14), waarbij in de Archismelding urnen met een datering uit de Late Bronstijd tot de Romeinse tijd vermeld zijn (Archis 3118584100). Het is een zeer onduidelijke datering. Maar niet uit te sluiten valt dat deze urnen dateren uit de urnenveldperiode. Doch aangezien deze melding in het dorp Baarlo ligt zou deze waarschijnlijk grotendeels zijn verstoord. Meer aannemelijk is dat het om een Romeins grafveld zou kunnen gaan.

Een andere mogelijke uitbreiding van het grafveld Baarlo de Bong, zou kunnen zijn dat het grafveld de lengte van de Kwistbeek volgt. Dit aangezien meldingen van Archis zich langs de lengte van deze beek bevinden (zie fig. 16).

Op de bodemkaart is te zien dat zich eerdgronden direct ten oosten van Baarlo de Bong bevinden (fig. 12). Omdat het esdek archeologie afdekt, zijn er ook geen scherven of andere vondsten aan de oppervlakte gemeld. Het is niet uitgesloten dat er zich begravingen bevinden onder het esdek.

Het grafveld bij Baarlo de Bong met alle meldingen van Archis en het AHN gecombineerd, zou een oppervlakte van 0,42 km omvatten en zijn uitgespreid over een lengte van ongeveer een kilometer. Dit is nog klein genoeg dat het past in het model van Fokkens en Roymans (1991) met de informatie die er nu is.

Hoewel Baarlo de Bong een begravingenslandschap zou kunnen zijn, valt de gehele site qua omvang nog binnen het model van Roymans en Fokkens (1991). Hiermee wordt het model van Roymans en Fokkens niet verworpen.

4.2. Venlo-Zaarderheiken

Bij Venlo-Zaarderheiken zijn er meer aanwijzingen voor een groot begravingslandschap. Zoals eerder genoemd zijn er rondom deze site verschillende waarnemingen die duiden op één groot grafveld.

- Zo liggen aan alle kanten van het Knooppunt Zaarderheiken, meldingen van urnenvelden, crematies, grafvelden en grafheuvels.
- Bovendien zijn er met de hillshade-beelden van het AHN naast de site een aantal objecten waargenomen, die laten zien dat er mogelijk een urnenveld ligt in het naastgelegen perceel (fig. 18 en 22). Het betreft twee langbedden.
- Aan de andere kant van de weg, ten zuiden van de site is een rond heuveltje zichtbaar op de hillshade-beelden van het AHN (fig. 23). Deze heuvel ligt tussen een gebied van stuifduinen en de site. Net zoals bij Baarlo kan het zijn dat zandverstuivingen begravingen hebben bedolven of weggestoven. Er zijn geen onderzoeken op Archis bekend die aangeven wanneer deze stuifduinen zijn ontstaan. De afstand naar het heuveltje dat ten zuiden ligt is circa 750 meter.
- De andere Archismeldingen (fig 18 nummer 41, 42, 44, 46, 49, 50, 52 en 57) die aan weerskanten van het knooppunt liggen, bevinden zich tussen de 1 à 2 km van de site. Gezien de relatief korte afstand en omdat de wegen en bebouwing grotendeels tussen deze meldingen liggen, kan het zijn dat zich tussen deze meldingen in het verleden ook begravingen hebben bevonden. Dit kan deel hebben uitgemaakt van groter grafveld.
- Ten noorden van de site Venlo-Zaarderheiken, ligt op ongeveer 600 meter een melding van een urnenveld (fig. 18 nummer 28). Er zou een urn gevonden zijn tijdens het ploegen. Verder bevatte deze urn ook crematieresten (Archis 3120195100). Deze vondst ligt nog geen 300 meter van het Floriadeterrein (fig. 18 en 19 nummers 23, 25 en 35) waar een urnenveld is opgegraven door het bedrijf ADC (Hakvoort en Van der Meij 2014). Op de hillshade-beelden van het AHN en van Archismeldingen is bekend dat een deel van dit grafveld ernaast nog aanwezig is. Aan de hillshade-beelden is te zien dat deze waarschijnlijk nog noordelijk doorloopt (fig. 25). Mogelijk sluit deze ook nog verder aan op de grafheuvels die twaalfhonderd meter verder liggen (fig. 28 nummers 91 en 106).

- In dit gebied tussen het urnenveld van het floriadeterrein bevindt zich een weg en een aantal bossen. Op de plaats van de weg en in de bossen zijn geen meldingen bekend over graven uit de Prehistorie en de Romeinse tijd. Verder zijn er op de hillshade-beelden van het AHN ook geen heuvels in deze bossen waar te nemen.
- Echter als het grafveld van het Floriadeterrein ooit heeft door gelopen tot aan de grafheuvels, die 1200 meter noordelijker liggen (fig. 28 nummers 91 en 106) dan kan het grafveld van het Floriadeterrein mogelijk verbonden geweest zijn met het grafveld bij Lottum dat bekend staat als: “De Grootte Tomben” (Archis 2861458100). Dit grafveld dat deels ontdekt is tijdens de aanleg van het spoor loopt gezien de clusteringen van Archismeldingen zeker over een lengte van drie kilometer (fig. 28 nummers 92, 94, 95, 97, 99, 101, 102, 103, 107, 108, 110, 111 en 112). Naast Archismeldingen bevinden zich in het cluster ook AHN-waarnemingen (fig. 28 nummers A23, A24 en A27).
- Het bos naast “De Grootte Tomben”(fig. 27 met een blauwe rechthoek is aangegeven) heeft een grillige terrein. Dit terrein bevat veel hoogte verschillen en ronde vormen, wat doet vermoeden dat hier zich ook kleine grafheuvels kunnen bevinden. Deze kunnen zijn afgevlakt door bosbouw en daarom minder zichtbaar zijn dan de heuvels in de directe omgeving. Als het bos wordt meegerekend, dan heeft dat grafveld op zijn minst een lengte van meer dan 3400 meter.
- Als men kijkt op wat voor bodem de Archismeldingen van de “De Grootte Tomben” zich bevinden, dan bevinden ze zich allemaal op een langgerekte kalkloze zandgrond, wat doorloopt tot het Floriadeterrein (zie bijlage 9). Er kunnen zich aldus nog begravingen bevinden tussen deze twee clusters van begravingen.
- Op fig. 11 is waar te nemen dat er een gebied is zonder Archismeldingen tussen het Floriadeterrein en “De Grootte Tomben”. Omdat het zo’n grote afstand is, is het lastig te bepalen of deze grafvelden op elkaar aansluiten. Mogelijk vormen deze twee gebieden twee aparte grote grafvelden, waarbij het Floriadeterrein waarschijnlijk aansluit op Venlo-Zaarderheiken. Op de akkers tussen deze Venlo-Zaarderheiken en het Floriadeterrein zijn op twee percelen handgevormd aardewerk en urnen aangetroffen, die aanwijzing kunnen geven dat deze laatste twee grafvelden mogelijk op elkaar aansluiten.

Zoals te zien is bij de site Boxmeer-Sterckwijck kunnen er ook gebieden zijn tussen clusters van begravingen waar zich weinig begravingen bevinden. Dit kan ook zo zijn bij Venlo-Zaarderheiken.

Als Venlo-Zaarderheiken aansluit met de grafvelden, die zich aan de andere kanten van het knooppunt Zaarderheiken bevinden dan strekt dit gezamenlijke grafveld zich uit over lengte van circa 2,5 kilometer.

Figuur 30: De grove omvang van groot grafveld aangeven in het wit (naar Google-Earth.nl).

Figuur 30 is grove schets van hoe groot dit grafveld in omvang zou zijn. Volgens de berekening omvat dit grafveld dan een grootte van ongeveer 6,1 vierkante kilometer. In dit geval zou er dan mogelijk sprake zijn van een begravingslandschap, want het is een begravingszone, die zich over meerdere kilometers uitstrekt. Het gebied met begravingen bij Venlo-Zaarderheiken zou een voorbeeld kunnen zijn waarbij het model van Roymans en Fokkens (1991) niet past.

4.3. Eén groot begravingslandschap?

Het grafveld van Baarlo de Bong is in vergelijking met Venlo-Zaarderheiken wat kleiner. Het is bij Baarlo de Bong niet hard te maken dat er sprake kan zijn van een begravingslandschap dat zich over kilometers uitstrekt. De gegevens verzameld rondom Baarlo de Bong passen nog wel in het model van Fokkens en Roymans (1991), omdat het hier om een relatief klein grafveld gaat.

De resultaten van Venlo-Zaarderheiken geven daarentegen meer de indruk van een begravingslandschap. De Archismeldingen en de AHN-waarnemingen liggen allemaal relatief dichtbij elkaar in de buurt, waarbij kan worden beredeneerd dat deze bij elkaar horen. De dichtheid van graven hoeft ook niet overal even groot te zijn om toch een begravingslandschap te vormen. Bij Venlo-Zaarderheiken zijn er in latere perioden begravingen, zoals die uit Late IJzertijd en de Romeinse tijd mogelijk aan dit begravingslandschap toegevoegd.

Aangezien de begravingen van Venlo-Zaarderheiken zo dicht op elkaar liggen, is het minder aannemelijk dat deze grafvelden centrale territoriale markeringen voor groepen vormden. Deze territoria zouden dan relatief klein zijn geweest tijdens de Late Bronstijd en de Vroege IJzertijd.

Het grafveld van “De Groote Tomben” lijkt ook heel groot, gezien de verzamelde gegevens. Hier zou ook meer het idee van een begravingslandschap passen. Zelfs zonder het in blauw aangegeven gebied op figuur 27 zou het nog steeds een grafveld met grote omvang zijn. Dit grafveld van “De Groote Tomben” lijkt, net zoals Venlo-Zaarderheiken, meer op een begravingslandschap.

5. Conclusie

De onderzoeksvraag van deze scriptie is als volgt:

Vormen de grafvelden van Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken een centrale begraafplaats of zijn het grafheuvellandschappen die kilometers doorgaan?

Bij Baarlo de Bong is er niet genoeg bewijs voor een begravingslandschap dat zich over kilometers uitstrekt. De site Baarlo de Bong past nog steeds binnen het model van Roymans en Fokkens. Dit betekent niet dat Baarlo de Bong ook geen begravingslandschap zou kunnen zijn geweest. Er is echter gewoon te weinig informatie beschikbaar om te bepalen of Baarlo de Bong een groot begravingslandschap heeft gevormd. De Archismeldingen die beschikbaar zijn, laten zien dat de site in het verleden waarschijnlijk groter is geweest. Het gebied wordt omsloten door akkers en stuifduinen. Bovendien bevinden er zich eerdgronden ten oosten van de site waar zich nog sporen van begravingen onder het esdek kunnen bevinden. Dit zou eveneens het geval kunnen zijn met potentiële sporen onder de akkers en de stuifduinen.

De situatie bij Venlo-Zaarderheiken is anders. Van het gebied rondom Venlo-Zaarderheiken zijn veel meer meldingen beschikbaar, welke het idee geven dat het grafveld veel groter zou zijn geweest. Bij Venlo-Zaarderheiken is er potentie voor een begravingslandschap dat zich kilometers uitstrekt. Er zijn ook een aantal objecten waargenomen met hillshade-beelden van het AHN, die een aaneensluiting van begravingen suggereert. Bij Venlo-Zaarderheiken is er dus aanwijzing dat dit niet een centrale begraafplaats is, maar een zone in het landschap waarop deze begravingen zijn geplaatst. Deze zone lijkt daarbij ook naar het noorden te lopen richting een groot urnengrafveld, genaamd "De Grooten Tomben". Er zijn nog te weinig gegevens om nu met zekerheid te zeggen dat deze twee in connectie staan. Beide vertonen aanwijzingen dat dit zeer grote grafvelden waren.

De Grooten Tomben, zoals hierboven vermeld, is ook een groot grafveld. Hier zijn langs de aanleg van een spoor volgens de meldingen honderden urnen gevonden, wat al doet vermoeden dat dit een groot grafveld is geweest. Bovendien liggen de Archismeldingen in dit gebied erg dichtbij elkaar; op een lijn van circa drie kilometer en er is een mogelijkheid dat het zelfs groter zou kunnen zijn dan drie kilometer. De Grooten Tomben is dus ook een grafveld dat kan worden beschouwd als een begravingslandschap.

De algemene conclusie is dat beide modellen standhouden. Kort gezegd lijkt er bij Baarlo de Bong een centrale begraafplaats te zijn, terwijl Venlo-Zaarderheiken meer weg lijkt te hebben van een begravinglandschap.

Adviezen tot verder onderzoek

Tijdens mijn onderzoek zijn er een aantal plekken gevonden die potentieel belangrijk kunnen zijn voor onderzoek van de Universiteit Leiden. Daarom wil ik tot slot hier nog enkele adviezen noemen tot vervolg onderzoek;

1. Bij Venlo-Zaarderheiken adviseer ik de heuvel te onderzoeken die zich ten zuiden van de site bevindt aan de andere kant van de weg (A17 op figuur. 23). Deze heuvel kan mogelijk bedreigd zijn door de bouwwerkzaamheden die lijken plaats te vinden in de nabijheid. Deze heuvel is belangrijk om te onderzoeken, aangezien het mogelijk een grafheuvel is. Deze heuvel bevindt zich daarbij aan de andere kant van de weg en kan dus bewijs vormen dat het grafveld van Venlo-Zaarderheiken veel groter is geweest.
2. Daarbij adviseer ik ook AHN-waarnemingen A25 en A22 (fig. 22) te onderzoeken op de mogelijkheid of dit langbedden zijn. Daarnaast is het wenselijk proefsleuven in hetzelfde perceel aan te leggen deze mogelijke langbedden, om na te gaan of zich hier ook nog urnenveldbegravingen bevinden die niet zichtbaar zijn op hillshade-beelden van het AHN.
3. Op en rondom het Floriadeterrein adviseer ik de heuvels te onderzoeken die niet bekend zijn uit Archismeldingen. Het betreft de heuvels A10 t/m A16 en A26 op fig. 25 en 26. Deze heuvels kunnen het beste visueel geïnspecteerd worden en er kunnen eventueel boringen worden gedaan om na te gaan of dit ook grafheuvels zijn. Mijn advies is om te starten met heuvel A15 (fig. 23), omdat deze heuvel het meest noordelijk ligt en daarom bewijs kan vormen dat de grafvelden van het Floriadeterrein groter zijn dan gedacht.
4. Indien de akkers tussen het Floriadeterrein en Venlo-Zaarderheiken verstoord gaan worden, adviseer ik om hier proefsleuven te trekken, omdat zich hier ook nog begravingen zouden kunnen bevinden.
5. Bij Baarlo adviseer ik de AHN waarnemingen direct ten zuiden van Baarlo de Bong te onderzoeken met een inspectie en een boring. Deze heuvels zijn van

belang omdat deze aanwijzingen vormen voor een groter grafveld, tezamen met het voormalige monument.

6. Bij het voormalige monument adviseer ik in ieder geval in het bosperceel proefsleuven te graven om te zien of zich hier begravingen bevinden. Volgens de gegevens zouden de bodems hier namelijk nog redelijk intact zijn (CAA: 58EN-39; Archis 2145093100). Boringen geven voor het opsporen van een urnenveld bovendien geen goed beeld. Het is beter om proefsleuven te graven, omdat er dan een breder overzicht kan worden gegeven, waarbij vage sporen van eventuele kringgreppels makkelijker kunnen worden ontdekt.
7. Eventueel kunnen er proefsleuven worden gegraven in het gebied waar het bedrijf ADC geen proefsleuven heeft gegraven. Dit perceel heeft een urn opgeleverd. Bovendien is de focus van de proefsleuven van het bedrijf ADC slechts in een klein gedeelte van het perceel is geweest. Wellicht heeft het overige gedeelte van het perceel nog kringgreppels van urnenvelden.
8. Als laatste heb ik nog een advies voor het gebied ten noorden van Venlo-Zaarderheiken bij Lottum, in het grafveld "De Groote Tomben". Hier heb ik in fig. 27 in een blauw rechthoek een natuurgebied aangegeven genaamd de "Houthuizerheide". Dit gebied bevat hele kleine verhogingen, soms in een ronde vorm. Ik adviseer allereerst om visueel te inspecteren of deze hoogteverschillen zijn waar te nemen en eventueel een boring te doen in enkele ronde heuvels die het meest zichtbaar zijn op het hillshade-beelden van het AHN. Deze kunnen mogelijk urnenveldbegravingen of grafheuvels zijn.

6. Abstract (NL)

In dit onderzoek stond de vraag centraal welke van de twee modellen van urnenvelden over Laat-Prehistorische landindeling het best past bij sites Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken. In het eerste model van Roymans en Fokkens (1991) wordt gesteld dat begravingen tijdens de Midden Bronstijd eerst met de erven meezwierven, waarna begravingen tijdens de urnenveldenperiode op een centrale begraafplaats werden geplaatst met de overleden individuen van een of twee families. In het andere model wordt gesteld dat er sprake was van begravingslandschappen. Dat zijn zones in het landschap apart van de nederzettingen die zich over kilometers uit konden strekken (Arnoldussen en Fontijn 2006, 301). Om de onderzoeksvraag te beantwoorden is de nationale database, Archis, geraadpleegd om meldingen te verzamelen van de locaties van voormalige urnenvelden en grafheuvels. Daarnaast is er gekeken naar hillshade-beelden van het AHN om te zien of er nog heuvels zijn die mogelijk grafheuvels kunnen zijn. Deze informatie is vervolgens verzameld op een kaart waarop is gekeken waar deze meldingen zich ten opzichte van de sites bevinden en of hier een connectie tussen bestaat. Bij Venlo-Zaarderheiken zijn er veel meldingen gevonden die in de directe omgeving liggen, maar bij Baarlo de Bong zijn dit slechts enkele. Uit de resultaten kan geconcludeerd worden dat Venlo-Zaarderheiken kandidaat is voor een begravingslandschap door de grote hoeveelheid (uitgebreide) meldingen in de buurt van de site over een groot gebied verspreid. Bij Baarlo de Bong zou een centrale begraafplaats nog van toepassing kunnen zijn. Aan de meldingen te zien lijkt het geen deel uit te maken van een groot grafveld; het lijkt namelijk een relatief lokaal grafveld te zijn. Het model van Roymans en Fokkens (1991) kan hier daarom niet worden verworpen en zijn beide modellen in principe mogelijk.

7. Abstract (ENG)

The main question of this research is about which of two models about urnfields and Late Prehistoric land division fits best with the data around the sites Baarlo de Bong and Venlo-Zaarderheiken. In the first model from Roymans and Fokkens (1991), it is suggested that burials were moving together with the settlements during the Middle Bronze Age (new burials at new places), whereas later burials from the Late Bronze Age (urnfield period) were formed in central locations within the landscape together with one or two families. In the other model, burial landscapes are suggested; these are zones without connection to the settlements where burials are placed in large areas stretching up to several kilometres in length (Arnoldussen and Fontijn 2006, 301). To answer the question, information was gathered from the Dutch national archaeological database known as Archis, from which information was gathered regarding the locations of former urnfields, burial mounds, Roman burials etc. This information was combined with information from the AHN; a Dutch elevation map from which small round hills could be identified as potential burial mounds around sites. The combination of the locations of supposed former burial mounds/urnfields and the hills of the elevation map can be used to make special correlations between the observations and the two archaeological sites. From this research, it could be concluded that at the site of Venlo-Zaarderheiken, there are a lot of observations of Prehistoric and Roman burials in close vicinity of the site. At Baarlo de Bong however, there are only a few observations of burials in the vicinity of the site. Because of this, Venlo-Zaarderheiken seems to be a candidate for a burial landscape, because of the many observations in close vicinity of the site, which also stretch out over a much larger area. On the other hand, both models could fit for Baarlo de Bong, because of the relatively small size of the burial site. The model of Roymans and Fokkens could not be rejected, thus both models are possible.

8. Lijst van internetpagina's

<https://Archis.cultureelerfgoed.nl/#/login>, geraadpleegd op 9-9-2018.

<http://www.ahn.nl/index.html>, geraadpleegd op 11-4-2019.

www.pdok.nl, geraadpleegd op 30-3-2019.

www.google-earth.nl, geraadpleegd op 1-5-2019.

<https://www.openstreetmap.org/>, geraadpleegd op 15-5-2019.

9. Literatuurlijst

Arnoldussen, S. en D. Fontijn, 2006. Towards familiar landscapes? On the nature and Origin of Middle Bronze Age Landscapes in the Netherlands. *Proceedings of the Prehistoric Society* 72, 289–317.

Blom, E. en H. van der Velde, 2015. De archeologie van Boxmeer Sterckwijck: 4500 jaar wonen, werken en begraven langs de maas. *ADC monografie 18*. ADC Archeoprojecten, Amersfoort.

Bourgeois, Q., 2013. *Monuments on the Horizon : The formation of the barrow landscape throughout the 3rd and 2nd millennium BC*. Leiden: Sidestone Press.

Braat, W., 1935. Een Bronzen Hallstatt situla in het Rijksmuseum van Oudheden. *Oudheidkundige Mededelingen Rijksmuseum van Oudheden* 16, 6-7.

Carroll, M., 2015. *Romans, Celts and Germans: The German provinces of Rome*. Stroud (UK): The History Press.

Desittere, M., 1968. *De urnenveldenkultuur in het gebied tussen Neder-Rijn en Noordzee: (Periodes Ha A en B)*. Brugge: De Tempel (Dissertationes Archaeologicae Gandenses vol. XI).

Doppert, J., G. Ruegg, C. van Staalduinen, W. Zagwijn en J. Zandstra, 1975. Lithostratigrafie. In W. Zagwijn en C. van Staalduinen (eds). *Toelichting bij geologische overzichtskaarten van Nederland*. Haarlem: Rijks Geologische Dienst, 11-76.

Fokkens, H., 1997. The genesis of urnfields: economic crisis or ideological change? *Antiquity* 71(272), 360-373.

Fontijn, D., 1996. Prehistorisch Nijmegen. In H. van Enckevort, en J. Thijssen (eds). *Graven met beleid: Gemeentelijk archeologisch onderzoek in Nijmegen 1989-1995*. Nijmegen: Uitgeverij Uniepers, 29-45.

Fontijn, D., 2015. Reinventing Tradition in the Roman west? In D. Boschung, A. Busch, M. Versluys (eds). *Reinventing 'the invention of tradition'?: Indigenous pasts and the Roman present*. Paderborn: Wilhelm Fink (Morphomata volume 32).

Fontijn, D. en A. Cuijpers, 2002. Revisiting Barrows: a Middle Bronze Age Burial Group at the Kops Plateau, Nijmegen. *ROB: Berichten van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek* 45. Amersfoort: Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, 155-187.

Fontijn, D., R. Jansen, L. Meurkens, A. Louwen en Q. Bourgeois, 2019. *Forgotten Barrows - preliminary conclusions from the 2018 fieldwork at Baarlo-de Bong and Venlo-Zaarderheiken* (NL) (ongepubliceerd artikel van de Universiteit Leiden).

Gerritsen, F., 2003. *Local identities: Landscape and community in the late prehistoric Meuse-Demmer-Scheldt region*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Goossens, T., 2018. Een nederzetting uit de Romeinse tijd in Uden-Noord (gemeente Uden): Resultaten van de vervolgoopgraving in Fase 2 van plangebied Uden-Noord. *Archol-Rapport 406*. Archol, Leiden.

Hakvoort, A. en L. van der Meij, 2010. Urnen onder de ploeg. Een opgraving van een cultuurlandschap in de micro-regio 'Floriade' (gemeente Venlo). *ADC-rapport 2014*. ADC Archeoprojecten, Amersfoort.

Hessing, W., en P. Kooi, 2009. Urnenvelden en Brandheuvels begraving en grafritueel in Late Bronstijd en IJzertijd. In L. Louwe Kooijmans, P. van den Broeke, H. Fokkens en A. van Gijn (eds). *Nederland in de Prehistorie*. Amsterdam: Uitgeverij Bert Bakker, 631-654.

Hissel, M., 2012. Het grafveld van de Boshoverheide, een nieuwe stand van zaken. In M. Hissel, E. Theunissen, C. van Rooijen en W. Derickx (eds), *Cold case in het stuifzand: Het urnenveld van de Boshoverheide bij Weert ontsloten. RAM 209*. Amersfoort: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 95-155.

Louwe Kooijmans, L., 1973. Een grafheuvelgroep uit het Laat-Neolithicum en de Bronstijd in het terrein van de Romeinse castra te Nijmegen, in: W. van Es, A. Hubrecht, P. Stuart, W. Mank en S. Wynia (eds), *Archeologie en historie. Opgedragen aan H. Brunsting bij zijn zeventigste verjaardag*, Bussum: Fibula-Van Dishoeck, 87-125.

Louwe Kooijmans L., 2009. Nederland in de Prehistorie: een terugblik. In L. Louwe Kooijmans, P. van den Broeke, H. Fokkens en A. van Gijn (eds). *Nederland in de Prehistorie*. Amsterdam: Uitgeverij Bert Bakker, 695-720.

Meurkens, L., R. Jansen en D. Fontijn, 2019a. *VERGETEN GRAFHEUVELS Baarlo – De Bong: Een archeologische inspectie met beperkt booronderzoek*. Leiden (ongepubliceerd evaluatierapport).

Meurkens, L., R. Jansen en D. Fontijn, 2019b. *VERGETEN GRAFHEUVELS Venlo-Zaarderheiken: Een archeologische inspectie met beperkt booronderzoek*. Leiden (ongepubliceerd evaluatierapport).

Schokker, J., F. de Lang, H. Weerts, C. den Otter en S. Passchier, 2005. *Beschrijving Lithostratigrafische eenheid (Formatie van Boxtel)*. Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen TNO: Utrecht.

Schoenfelder, U., 1990. Das gräbfeld Duisburg-Wedau. In Tromnau, G., (ed). *Duisburg und der untere Niederrhein: zwischen Krefeld, Essen, Bottrop und Xanten*. Theiss: Stuttgart (Führer zu archäologischen Denkmälern in Deutschland 21), 36-40.

Schoenfelder, U., 1992. *Untersungen an gräberfeldern der späten Bronze- und beginnenden Eisenzeit am unteren Niederhein*. Bonn: Holos (Studies in Modern Archeology vol. 5).

Temmerman, B., 2002. Het urnengrafveld van Neerharen-Rekem (Lb.) : hernieuwd onderzoek. *LUNULA Archaeologia protohistorica 10*, 36-39.

Roymans, N., 1991. Late urnfield societies in northwest European Plain and the expanding networks of central European Hallstatt groups. In N. Roymans en F. Theeuws (eds). *Images of the past: studies on ancient societies in northwestern Europe*. Amsterdam: Instituut voor Pre- en Protohistorische Archeologie Albert Egges van Giffen (Studies in Prae- and Protohistory vol. 7), 9-89.

Roymans, N. en F. Kortlang, 1999. Urnfield symbolism, ancestors and the land in the Lower Rhine region. In F. Theuws en N. Roymans (eds). *Land and Ancestors*. Amsterdam: Amsterdam University Press (Amsterdam Archaeological Studies 4), 33-62.

Roymans, N. en H. Fokkens, 1991. Een overzicht van veertig jaar nederzettingsonderzoek in de lage landen. In H. Fokkens en N. Roymans, (eds) *Nederzettingen uit de Bronstijd en de vroege IJzertijd in de Lage Landen*. Nar 13. Amersfoort: Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek , 1-21.

Van den Broek, J., 1966. *De bodem van Limburg: Toelichting bij blad 9 van bodemkaart van Nederland schaal 1: 200 000*. Wageningen: Stichting voor bodemkartering.

Van der Vaart-Verschoof, S., 2017. *Fragmenting the Chieftain – Catalogue: A Practice-based study of Early Iron Age Hallstatt C elite burials in the Low Countries*. Leiden: Sidestone Press (PALMA 15).

Van Enckevort, H. en C. Harmsen, 2018. Archeologisch onderzoek op het terrein van het voormalige Verpleeghuis Margriet. *Archeologische Berichten Nijmegen - Rapport 82*. Gemeente Nijmegen, Bureau Leefomgevingskwaliteit - Archeologie, Nijmegen.

Waterbolk, H., 1980. Hoe oud zijn de Drentse dorpen? Problemen van nederzettingcontinuïteit in Drenthe van de bronstijd tot de middeleeuwen. *Westerheem* 29 (2), 190-212.

Zielman, G. 2015. *Hoge ruggen, druk bewoond: Aardgastransportleidingtracé Odiliapeel-Melick(A-665), catalogusnummers 52, 54 en 69 Gemeente Peel en Maas Archeologisch onderzoek: proefsleuven en opgraving*. RAAP-rapport 2358. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.

10. Lijst van Figuren

- Figuur 1: Model van Roymans en Fokkens: A is de situatie tijdens de MBA (1991). De ingekleurde vierkanten stellen de erven voor en de lege vierkanten stellen de locatie van een verlaten erf voor. De kruisjes zijn de grafheuvels. Deze grafheuvels hebben geen vaste plek in het landschap en liggen bij de erven. B stelt de urnenveldenperiode voor, waarbij de erven door het landschap zwerven maar nu is er een centrale begraafplaats (afbeelding uit Roymans en Fokkens 1991, 12). 7
- Figuur 2: Kaart met alle grafstructuren bij Boxmeer-Sterckwijck. Op de kaart zijn duidelijk clusters van begravingen te zien met zones ertussen waar weinig graven voorkomen (Blom en Van der Velde 2015, 188). 10
- Figuur 3: Alle bekende grafvelden van de stuwwal bij Nijmegen. I is het Kops plateau, II Hunerberg, III Hengstberg, IV Valkhof, V Barbarossastraat, VI St-Maartenkliniek aan de voet van de Kwakkenberg, VII Mollenhutseweg en Heiweg. (Naar Fontijn en Cuijpers 2002; Fontijn 1996, 41-42; Desittere 1968, 125; Archis: 2778044100, 2705208100 en 3277141100). 13
- Figuur 4: locatie van de twee sites in Nederland; De gele huizen geven aan waar het dichtstbijzijnde dorp of de dichtstbijzijnde stad ligt en de naam van deze. De blauwe druppels geven de locatie van de twee sites aan. Het knooppunt Zaarderheiken is met een rode cirkel aangegeven. Op de kleine kaart is de locatie van het onderzoeksgebied binnen Nederland met rode ster aangegeven (naar Google Earth en © OpenStreetMap-auteurs). 19
- Figuur 5: AHN beelden van Baarlo de Bong met alle objectnummer (naar Meurkens et al. 2019a). 20
- Figuur 6: Kerbschnitt-urn en Bronzen pincet die zijn gevonden net ten westen van de site Baarlo de Bong (Foto door Modderman van de collectie Modderman, archief Faculteit der Archeologie van de Universiteit Leiden). 22
- Figuur 7: AHN beelden van Venlo-Zaarderheiken met objectnummers (Meurkens et al. 2019b). 23
- Figuur 8: Hoogtekaart van Venlo-Zaarderheiken, met in het zuiden een mogelijk langbed (rode pijl) en heuvel 60 (binnen de zwarte cirkel) (naar AHN.nl). 24
- Figuur 9: Bodemkaart van de regio waar de sites zich bevinden (naar Pdok.nl). 27
- Figuur 10: Hoogtekaart met meldingen van de drie bronnen in de regio van de twee sites. De meest noordelijke op de kaart is Venlo-Zaarderheiken en de zuidelijke is Baarlo de Bong (naar AHN.nl). 32
- Figuur 11: Regionaal overzicht van alle meldingen die betrekking hebben op begravingen uit de Late Prehistorie en Romeinse Tijd, verzameld op grond van de drie bronnen. De zwarte rechthoek (bovenin) op de kaart wordt in fig. 28 nader uitgelicht (Naar © OpenStreetMap-auteurs). 34
- Figuur 12: Bodemkaart met alle meldingen van Archis, de waarnemingen van het AHN en vondsten uit de catalogus 1867-1871 (naar Pdok.nl). 35
- Figuur 13: Staafdiagram die laat zien op welke bodems de Prehistorische en Romeinse begravingen liggen (door auteur). 36
- Figuur 14: Topografische kaart die alle Archismeldingen van grafvelden, catalogus 1867-1871 en AHN-waarnemingen in de buurt van Baarlo de Bong laat zien (naar © OpenStreetMap-auteurs). 37

Figuur 15: Topografische kaart ingezoomd op het gebied rondom de site Baarlo de Bong met alle Archismeldingen, AHN-waarnemingen en catalogusvondsten 1867-1871, die betrekking hebben op begravingen uit de Prehistorie en of de Romeinse tijd. Het zwarte vak op de kaart verwijst naar een detailfoto (fig. 21) (naar © OpenStreetMap-auteurs).	39
Figuur 16: Hoogtekaart van de directe omgeving rondom de site Baarlo de Bong. Net noordelijk van Baarlo de Bong is een depressie zichtbaar, waar de Kwistbeek stroomt. Ten zuiden van Baarlo de Bong zijn de Kesselse Bergen zichtbaar; dit is een stuifduingebied (het rode gedeelte dat veel reliëf vertoont) (naar AHN.nl).	41
Figuur 17: Hoogte kaart van gebied rondom de site Venlo-Zaarderheiken (naar AHN.nl).	44
Figuur 18: Topografische kaart met alle bekende grafvelden tezamen met losse handgevormde scherven die zijn gevonden rondom Venlo-Zaarderheiken (naar © OpenStreetMap-auteurs).	45
Figuur 19: Floriadeterrein dat is opgegraven door ADC (nr. 23, 24, 35) en de heuvels die zich in het bos ernaast bevinden (nr. 24, 29, 32, 33 en 37). De rechthoeken geven detailfotos aan (naar © OpenStreetMap-auteurs).	48
Figuur 20: Hillshade-beeld direct ten zuiden van Baarlo de Bong met vermoedelijke een aantal grafheuvels. De weg die in midden linkerhoek te zien is, is De Meeren. Zie fig. 15 waar dit hillshade-beeld van het AHN zich bevindt ten opzichte van Baarlo de Bong (naar AHN.nl).	49
Figuur 21: Hillshade-beeld. De rode cirkels geven aan welke heuvels mogelijk grafheuvels kunnen zijn. Zie fig. 15 waar dit Hillshade-beeld van het AHN zich bevindt ten opzichte van Baarlo de Bong (naar AHN.nl).	50
Figuur 22: Hillshade Beeld. De pijlen A25 en A22 geven twee waarnemingen van mogelijke langbedden aan. De zwarte cirkel is grafheuvel 60 van het onderzoek van de Universiteit Leiden, zie fig. 18 voor de locatie van dit hillshade-beeld van het AHN (naar AHN.nl).	50
Figuur 23: Hillshade beeld van omgeving bij knooppunt Zaarderheiken. De rode cirkel is een mogelijke grafheuvel. Zie fig. 18 voor locatie van dit beeld (naar AHN.nl).	51
Figuur 24: Hillshade-beeld, waarop de grafheuvels zichtbaar zijn. Het opgegraven Floriadeterrein is in het blauw aangegeven (Naar AHN.nl).	52
Figuur 25: Hillshade-beeld. De rode cirkels zijn heuvels die niet in Archis te vinden waren. De groene cirkels geven heuvels aan ,die al bekend zijn in Archis en de blauwe pijl geeft een mogelijk langbed aan. Zie fig. 19 voor de locatie van dit beeld (naar AHN.nl).	53
Figuur 26: Hillshade-beeld. De rode pijl geeft een enkele heuvel aan, die zich 400 meter ten noorden van het Floriadeterrein bevindt. Zie figuur 19 voor de locatie van dit beeld (naar AHN.nl).	53
Figuur 27: Hillshade-beeld bij het archeologisch rijksmonument (met de groene cirkel aangegeven); de rode cirkels laten heuvels zien die mogelijke grafheuvels zijn. Het terrein binnen het blauwe vierkant laat een heel oneffen gebied zien met lichte verhogingen, die cirkelvorming lijken te zijn. Zie fig. 28 voor locatie van dit beeld (naar AHN.nl).	54
Figuur 28: Topografische kaart van gebied bij Houthuizen met de Archismeldingen en AHN-waarnemingen van urnenvelden en grafheuvels. Zie fig. 11 voor de locatie van deze kaart (naar © OpenStreetMap-auteurs).	55
Figuur 29: Topografische kaart met Archismeldingen en AHN-waarnemingen tussen de sites Baarlo de Bong en Venlo-Zaarderheiken (naar © OpenStreetMap-auteurs”).	56

Figuur 30: De grove omvang van groot grafveld aangeven in het wit (naar Google-Earth.nl).

62

11. Lijst van tabellen

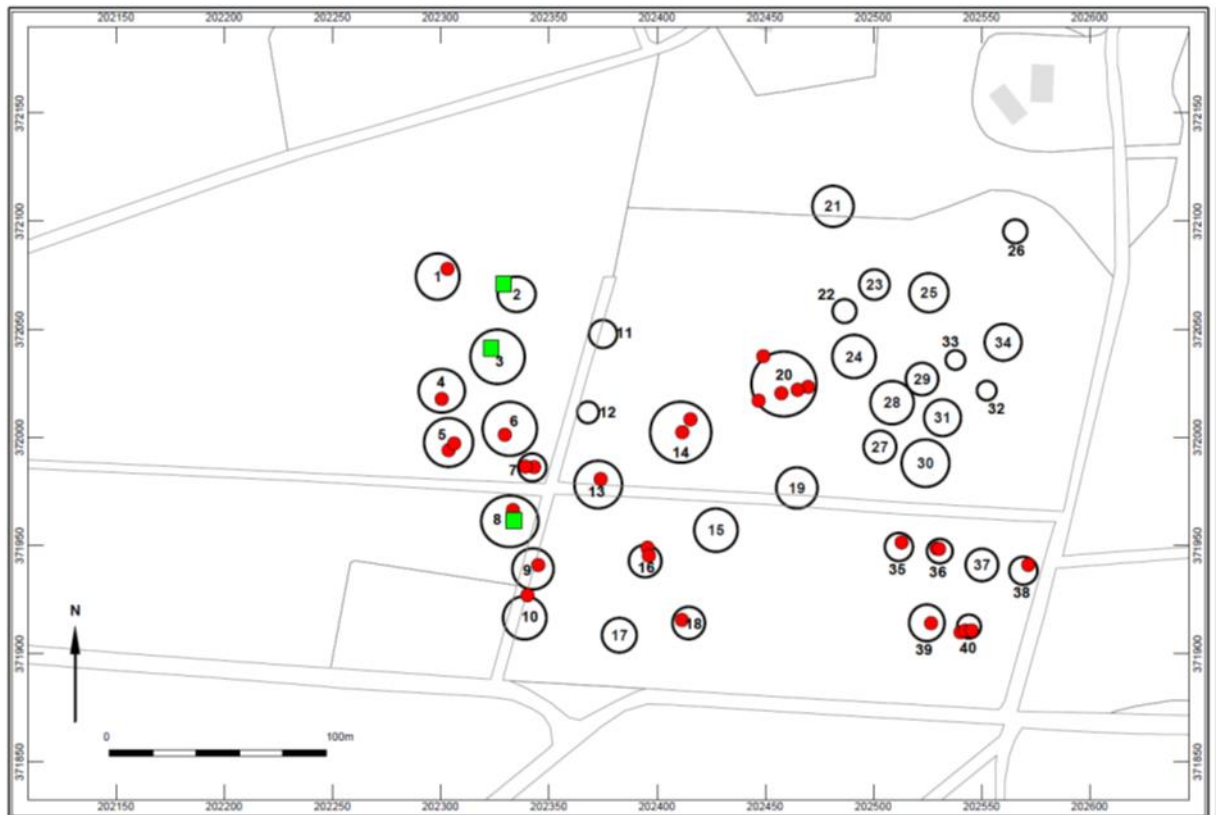
Tabel 1: Toponiemen genoemd in de catalogus uit 1867-1871, die betrekking hebben op begravingen uit de Prehistorie en de Romeinse tijd (door auteur). 43

12. Lijst van Bijlage

Bijlage 1: Overzicht van de geplaatste boringen (rode stippen) bij Baarlo de Bong en profielen die zijn aangelegd (groene vierkanten) (Meurkens et al. 2019a).	80
Bijlage 2: Overzicht van de geplaatste boringen (rode rondjes) en aangelegde profielen bij Venlo-Zaarderheiken (groene vierkantjes). Het grijze vlak is het terrein dat niet toegankelijk was tijdens het booronderzoek (Meurkens et al. 2019b).	81
Bijlage 3: Catalogus uit de negentiende eeuw van de vondsten uit Baarlo en omgeving.	87
Bijlage 4: Tabel met alle Archismeldingen die betrekking hebben op Prehistorische en Romeinse begravingen. De kolom met label op kaarten laat zien welke nummers de meldingen hebben op de kaarten (door auteur).	91
Bijlage 5: Locaties van de catalogusvondsten (door auteur).	93
Bijlage 6: Tabel met de AHN waarnemingen met coördinaten en label op de kaarten (door auteur).	94
Bijlage 7: Kaarten van alle losse gevonden handgevormde scherven met labels zie bijlage 8 voor toelichting (naar © OpenStreetMap-auteurs).	95
Bijlage 8: Tabel met alle losse handgevormde scherven, zie bijlage 7 voor de kaart (door auteur).	97
Bijlage 9: Bodemkaart met omgeving ten noorden van Venlo-Zaarderheiken (naar pdok.nl).	98
Bijlage 10: Tabel met alle Archismeldingen met betrekking tot Prehistorische en Romeinse begravingen. In deze Tabel zijn de redenen gegeven waarom de meldingen een bepaalde waardering hebben gekregen (door auteur).	106

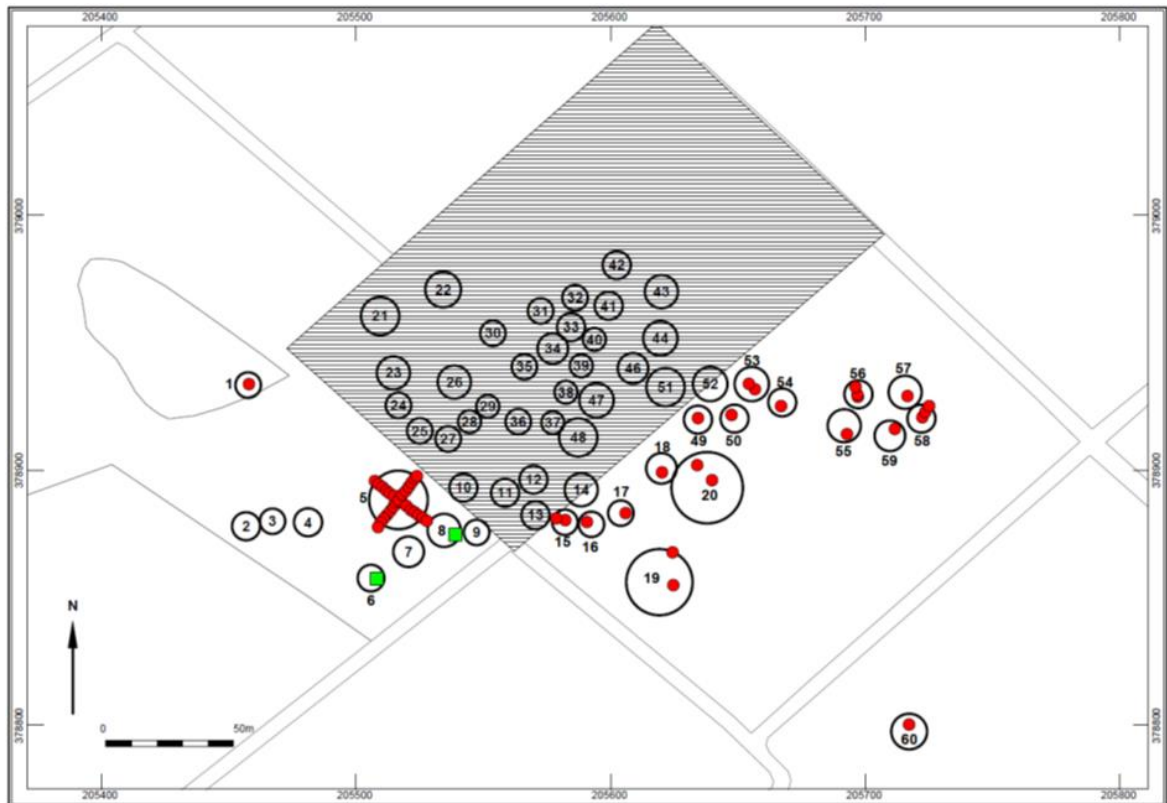
13. Bijlage

Bijlage 1

Bijlage 1: Overzicht van de geplaatste boringen (rode stippen) bij Baarlo de Bong en profielen die zijn aangelegd (groene vierkanten) (Meurkens et al. 2019a).

Bijlage 2

Bijlage 2: Overzicht van de geplaatste boringen (rode rondjes) en aangelegde profielen bij Venlo-Zaarderheiken (groene vierkantjes). Het grijze vlak is het terrein dat niet toegankelijk was tijdens het booronderzoek (Meurkens et al. 2019b).

Catalogus.

1. Baarlo ten urn van bruine aarde en ruwe bewerking.
1867 gevonden op een Germaans kerkhof, de 1 Bong genaamd.
2. Baarlo ten Germaans urn van donkerbruine aarde en doffe
1867 glans. Gevonden op de 1 Bong.
3. Baarlo ten schotelje in terra sigillata. In het midden
1867 staat het merk van den fabrikant EKKENIUS
4. Baarlo ten kruikje (ollarium) van witte aarde. Het bevond zich
1867 met 3 in hetzelfde graf en stond daar boven op.
Ongeveer $\frac{1}{4}$ ft. onder de grond. Deidam werden gevonden
op een Romeins kerkhof, genaamd „de Vackelgaal“
5. Baarlo ten Germaans Chiffa, gevonden op de 1 Bong.
1867
6. Baarlo ten Germaans urn van de grootste soort
1867 gevonden op de 1 Bong.
7. Baarlo ten ralf- of traanpotje.
1868
8. Baarlo ten grote Romeins kruik van een oor voor ..
1868 zien.
9. Baarlo ten kruikje voorien van twee oren.
1868
10. Baarlo ten Chiffa van gebronsde gips.
1868
11. Baarlo ten kwart bekerje zonder de minste ornamenten
1868
12. Baarlo ten Chiffa - fragment in witte aarde
1868
14. Baarlo Het grootste gedeelte van een door het vuur
1868 geheel vernield urnje van Germaans oorsprong

- 15⁶ Baarlo ten fragment van een urn in witte aarde
1860. uittwendig beraaid met kankorrels om
het glijden uit de hand te verhinderen
- 17 Kessel ten fragment van een Germaans bijl in de
1860 Douk.
- 18¹ Baarlo ten Germaans bijl, zeer fraai bewerkt, gevon.
1860 den op de Hoogstraat.
- 19¹ Baarlo ten Germaans bijltje van enigsteins ruwe
1860 bewerking, gevonden aan de Steenoven.
- 20¹ Maasbracht Het onderste gedeelte van een Romeins
1860 slijden
- 22¹ Baarlo ten Romeins slijpsteen gevonden bij de Nachtegaal.
1860
- 24² Baarlo ten Germaans urn. Hij is bijna geheel
1860 ruw. In bevond zich een kalffpotje in
24⁶ bijna geheel door het vuur verbrand
- 26¹ Baarlo ten fraai urnje in terra Sigillata. Er zijn
1860 drie ringen over getrokken.
- 27² Baarlo ten kwart Romeins urn; gevonden op
1860 de Nachtegaal.
- 28¹ Baarlo Fragmenten van een urn in terra Sigillata
1860 Hij zijn versierd met enige ornamenten en de
afbeelding van een uittgevecht. Gevonden
op de Nachtegaal.
- 29¹ Baarlo ten bekerje in terra Sigillata
1860
- 30¹ Baarlo Het grootste gedeelte van een breuk. N° 29 + 30
1860 waren naast elkander in een graf gevonden.
op de Nachtegaal; $\frac{1}{2}$ M. onder de grond.

31 ✓ Baarlo een fragment van gelachte een fijne aarde van
1060 urn, waarin in 1820 een rijk Hollands te
Baarlo aan de Steenvoer leij koninkden zilveren en
gouden Romeins muntten gevonden heeft.

32 ✓ Baarlo een fragment van een Romeinse olla. Boorn op
1060 de rand staat een onleesbaar merk, waarschijn-
lijk dat van den pottenbakker. Gevonden op
de Vachcijaal.

(33) ✓
34 ✓ Baarlo een Frankische laus. Gevonden in de Maas.
1060

35 ✓ Baarlo een Germaans urn met glazuur overstreken
1060 zij verschildt in vorm naar mel van de overigen,
daar zij platter en van een soort voetje voor-
nem is. Gevonden op de Bong.

38 ✓ Heesdal
1069. Een urntje van rode aarde, duidelijke sporen
van wijn dragende. Gevonden op een heide
gemeens Leursbosch, 5 kwartier van de
Vachcijaal.

39^a ✓ Helden een grote Romeinse urn van rode aarde
1069 gevonden op de Hauwenberg

39^b ✓ Helden een kwart kraan of kalfpotje rindwendig met
1069 een vernis bestreken en met kankonels
bestrooid

40 Helden een chiffa van grijs aarde, ruw bewerkt,
1069 gevonden op de Hauwenberg.

41 ✓ Helden een fragment van een monie kruis van
1069 grijs aarde

42 ✓ Helden een bechuge in terra sigillata. Op de bo-
1069 dem de onleesbare naam van den pottenbakker.

43 Helden een chiffa in terra sigillata
1069

45 Helden een urn of kalfpotje in grijs aarde. Van
1869 besloten en linnen met een zwarte verf besproken
en met kankorrels bestrooid.

De voorwerpen 39-45 zijn gevonden op de Houwen-
berg: $\frac{1}{2}$ Meur onder de grond in den graf.

46 Helden kalfpotje in grijs aarde en kwart geverfd, met
1869. enig versierelen aangebracht met een scherpe
werkling.

47 Helden een fibula en enig andere fragmenten van
1869. bronzen voorwerpen.

48 Helden een bechtijs in terra sigilata
1869.

49 Helden een schotelij in terra sigilata
1869

N: 46-49 gevonden op de Houwenberg; 3 palen
onder den grond.

50 Helden een urn van rode aarde, van besloten zeel
1869 geverfd en met kankorrels bestrooid. $\frac{1}{2}$
is van twee oortjes voortien.

51 Helden een fraai bechtijs van kwart aarde, met
1869 kankorrels bestrooid. Even de aarde nog
wech was, zijn er deuken in aangebracht.
(~~indrukken~~)

52 Helden het grootste gedeelte van een kalfpotje
1869

53 Brugge een Frankisch urnarium
(Pruisen)
1869

54 Baulo een Germaans urntje het bevatte behalve
1869 $\sqrt{}$ as en beendatjes. 2 yrenen spelde met bronzen
knoppen, een bronzen pijlpunt enz. Gevonden
op de Bong.

to een kruik ronder hals van gele aarde, gevonden op den op de Naehigaal.

^{a, b, c}
60 ✓ Suggenum een lampje, leeuwendig bewerkt. Het oortje
1069 is verloren. In de verzameling bevinden zich
nog 2 lampjes, waarvan de herkomst onbekend is. *no. 61c is dubbelzinnig en onbekend!*

61 ✓ Büderich (P.) Drie gedepen ronde steentjes, speel.
Büderich? fiches. (Obolus?).
1069 ↑

65 ✓ Baarlo een schoteltje in terra sigillata, gevonden
1069 op de Naehigaal.

66 ✓ Baarlo een Germaans kalkpotje, gevonden op de Bong
1069

67 ✓ Baarlo een hals van een kruik in rode aarde,
1069 gevonden in de Maas.

68 ✓ Baarlo een Germaans urn van bruine aarde;
1070 gevonden op de Bong.

70 ✓ Baarlo een Germaans urn van bruine aarde;
1070 gevonden op de Bong.

^{a, b}
72 ✓ Baarlo Twee Romeinse dakpannen, gevonden in
1070 de Maas op de hoogte van Hergelstraat.

73 ✓ Baarlo Romeinse schotel van grijs aarde; gevonden
1071 op de Naehigaal.

74 ✓ Kessel Fragmenten van een Romeinse olla van rode
1071 aarde. Op de rand staat het merk van den
fabrikant AARTIAF. Gevonden te Kessel,
ook in het Leuwerbosch.

75 ✓ Kessel De grootste helft een kruik van grijs aarde.
1071 gevonden te Kessel ook in het Leuwerbosch.

76.
77 ✓ Baarlo Twee fragmenten van ernen met enige figuren
78 1071 versierd. Gevonden op de Naehigaal.

- 79 Baarlo ten Oermaasse Iern, gevonden op de Bong.
1871
- 83 Kessel Urm van grijze aarde, kwart gesehilderd. De
1871 buik is op drie plaatsen ingedeest, terwijl
daarussien kiek oovlangu deuten belunden.
Bovendien heffen wij nog enig graveerwerk aan
- 84 Kessel ten ertje van rode aarde.
1871
- 85 Kessel ten ertje van grijze aarde
1871
- 86 Kessel ten ertje van grijze aarde
1871
- 87 Kessel ten ertje van grijze aarde met platte, smette
1871. uitgeholde wand; blijkbaar geverfd geweest.

Bijlage 4

Archivnummer	Type grafveld of Begraafing	Label op kaart	K-coördinaat	V-coördinaat	opmerkingen	begin datering	end datering	Waardering informatie	Vondst jaar
287608100	Grafheuvel		20260		372090 Vondsten van potten uit de Brons- tot IJzertijd. Een bronzen ring en grafheuvels worden gevonden.	BRONS	IJZER	Deels zeker	9999
287609100	Urnenveld		20190		371940 Meldingen van kringgepits, crematie resten en een urnenveld.	BRONS	BRONS	Deels zeker	1959
3120427100	Urnenveld		201850		371880 Vondst. varenen uit met kerfdekkende versterking en een bronzen plectrum.	BRONS	BRONS	Zeker	1959
287625100	Grafheuvel		202640		372140 Vondst. van grafheuvel in stulp.	IJZER	IJZER	Zeker	1936
3120413100	Urnenveld		202570		372300 Vondst. van een gepolijste gijswaarde (na mogelijk begraving).	BRONS	IJZER	Niet zeker	1960
2876294100	Urnenveld		203300		371000 Vondst. van pot en deksel uit Late Bronstijd.	BRONS	IJZER	Niet zeker	1882
2876384100	Urnenveld		203400		374000 Vondst. van mail van metaal en een pot met een 3-delig profiel.	IJZER	IJZER	Niet zeker	9999
286295100	Crematie		202600		369600 Crematie resten gevonden tijdens veldtoer. De datering is onbekend, waarschijnlijk IJzertijd - Romeins.	IJZER	IJZER	Deels zeker	1972
3120632100	Urnenveld		202920		369300 Versteelde pot, ginterpreteerd als urn.	IJZER	IJZER	Niet zeker	1949
3120632100	Romeins grafveld		202840		369900 Oude melding van een Romeins grafveld.	ROMV	ROMV	Niet zeker	1865
3120632100	Crematie		202560		Crematie resten gevonden tijdens veldtoer. Datering onbekend. Er wordt een hele brede datering aan gegeven.	BRONS	ROM	Niet zeker	2004
3113845100	Grafveld		204000		370000 Melding archief grafveld, preciese locatie is onduidelijk.	IJZER	ROM	Niet zeker	9999
2873188100	Urnenveld		202200		368950 Vondst. van Germaanse urnen, wordt gezien als urnenveld (datering lijkt niet heel zeker).	IJZER	ROM	Deels zeker	1942
3118541100	Urnenveld en Romeins grafveld		204000		370100 Vondst. melding van urnen uit de late Bronstijd tot en met de Romeins tijd.	BRONS	ROML	Deels zeker	9999
2876097100	Urnenveld		203570		369510 Melding van onbekend hoveelheid gijswaarde. De Archis interpreteert het complex als urnenveld.	IJZER	IJZER	Deels zeker	1942
3120648100	Crematie		202740		Crematie resten, plus veel Romeins aardewerk en handgevoerd aardewerk. Het ligt vlak bij het beschermde Romeinse grafveld.	IJZER	ROM	Deels zeker	
3266473100	Crematie		202619		369637 Boringen op het Romeins grafveld. Er zijn handgevoerde scherven aangetroffen en crematie resten gevonden.	IJZER	ROM	Zeer zeker	2003
2876002100	Romeins grafveld		202347		369760 Vroeg Romeins graf gevonden op een opgraving met o.a. een Bronstijd huis.	ROMV	ROMV	Zeer zeker	2012
2692435100	Graf uit het Neolithicum		202620		374330 Vondst. van een steen vlier met een aantal objecten. Het is ginterpreteerd als een grafcomplex.	NEOL	NEOL	Deels zeker	1978
3117911100	Romeins grafveld		199000		372000 Romeins grafveld met veel vondsten.	ROMM	ROMM	Deels zeker	9999
2360018100	Romeins grafveld		202285		Betreeft een crematie graf uit de Romeinse tijd. Omdat er meer scherven Romeins aardewerk van de soort komen, wordt er aangenomen dat er meer dan één graf moet liggen. Coördinaten van de locatie van de put is ongeveer op 10 m er aangegeven.	ROM	ROM	Zeer zeker	2012
3120091100	Urnenveld		205650		Archis melding heet als toelichting grafveld Romeins of Germaans? De vondsten, die in de Archismelding genoemd zijn, 25 handgevoerde potten (waarschijnlijk waren dit complete potten) 2 bronzen sierden en een ring.	IJZER	ROM	Niet zeker	1874
2127822100	Urnenveld		205728		ADC Rapport, deze coördinaten zijn slechts een deeltje van het onderzoeksgebied, echter hier zijn de urnenvelden begraven gevonden.	BRONS	IJZER	Zeer zeker	2006
2874256100	Grafheuvel		205900		379930 Deze grafheuvel is onderdeel van een groep van 7 grafheuvels.	BRONS	IJZER	Zeker	1961
2161755100	Urnenveld en Grafheuvels		205672		Opgraving door ADC op het Florandeterrein; hier zijn 92 begravingen gevonden. Hier stonden ook grafheuvels en er zijn eerder al door ROB 25 grafheuvels opgegraven. De coördinaten zijn door mij ingevoerd aan de hand van kaart uit 379919 het rapport tummen 1204.	BRONS	IJZER	Zeer zeker	2007
3191913100	Romeins grafveld		204850		379610 Melding van een vondst van Romeins aardewerk, ginterpreteerd als Romeins grafveld.	ROM	ROM	Niet zeker	9999
2799727100	Urnenveld		206870		Melding van een vondst van een onbekend hoveelheid aardewerk uit de late Bronstijd tot vroege IJzertijd. Uit andere Archis meldingen blijkt dat hier ook grafheuvels hebben gestaan. Dus heb ik het ginterpreteerd als een mogelijk grafveld.	BRONS	IJZER	Niet zeker	1987
3120395100	Urnenveld		205790		379550 Melding van een urn met crematie resten, die is gemaakt bij het ploegen.	BRONS	IJZER	Deels zeker	1961
3120037100	Grafheuvel		205900		380000 Deze grafheuvel is onderdeel van een groep van 7 grafheuvels.	BRONS	IJZER	Zeker	1961
3116989100	Crematie		207530		Vervolg op aardewerk met crematie resten. Men denkt dat er misschien een deel van het aardewerk tot een grafveld behoort met (naar lijst 508 handgevoerde scherven).	NEO	ROM	Niet zeker	1966
3054281100	Grafveld		203493		379490 Vondst. van 5 grote kringgepits met een doorsnee van 4 meter en de afstand tot elkaar is ongeveer 5 meter.	NEO	ROM	Niet zeker	2005
2874248100	Grafheuvel		205860		380020 Deze grafheuvel is onderdeel van een groep van 7 grafheuvels.	BRONS	IJZER	Zeker	1961
2874280100	Grafheuvel		205920		379950 Deze grafheuvel is onderdeel van een groep van 7 grafheuvels.	BRONS	IJZER	Zeker	1961
3106693100	Romeins grafveld		207940		Het betreft een opgraving van het ROB. Tijdens deze opgraving hebben ze sporen van een Romeins grafveld en 380900 bewoningsovereen gevonden.	ROM	ROM	Zeker	1969
2874297100	Urnenveld		205800		379910 Opgraving, urnenveld uit 1942 met de zelfde locatie als ADC Florandte opgraving.	BRONS	IJZER	Deels zeker	1942
2778758100	Grafveld		204360		379280 Grafveld late IJzertijd-Romeins	IJZER	ROM	Deels zeker	1980
2874264100	Grafheuvel		205950		379940 Deze grafheuvel is onderdeel van een groep van 7 grafheuvels.	BRONS	IJZER	Zeker	1961
2265573100a	Crematie graven		207850		379450 Grote opgraving door RAAP met veel vindplaatsen; vindplaats 1091100 - 4 crematie graven - RAAP-rapport 2156	IJZER	ROM	Zeer zeker	2012
2265573100b	Crematie graven		207850		379000 Grote opgraving door RAAP met veel vindplaatsen; vindplaats 1091200 - 1 crematie graven - RAAP-rapport 2156	ROMV	ROMV	Zeer zeker	2012
2265573100c	Crematie graven		207920		379190 Grote opgraving door RAAP met veel vindplaatsen; vindplaats 1091200 - 8 crematie resten - RAAP-rapport 2156	MESO	VME	Zeer zeker	2012
2861683100	Romeins grafveld		203775		377850 Vondst. door ploegen van een Romeins grafveld. Het is door een beer weggegraven.	ROM	ROM	Niet zeker	1966
2779957100	Grafheuvel		204850		377700 Grafheuvel uit het Neolithicum.	NEOL	NEOL	Deels zeker	1977
2874357100	Grafheuvel		207050		De beschrijving door Archis is als volgt: In 1961 is een grafheuvel gevonden, die echter berouwd was. Het was te zien 379750 de aan de op het opgraving liggende geschilderde boijes.	NEOL	IJZER	Deels zeker	1971
2874345100	Urnenveld		205000		378000 Terein waar enkele grafheuvels lagen en urnenveld begravingen. Er is ook een kolter bij gevonden	BRONS	IJZER	Niet zeker	1871
27723296100	Romeins grafveld		203850		377930 Romeins grafveld met veel vondsten.	ROM	ROM	Deels zeker	1985
3097181100	Grafveld		206710		377920 Opgraving van een crematie grafveld uit de late IJzertijd.	IJZER	IJZER	Zeker	1989
3120049100	Grafheuvel		204130		377880 Grafheuvel.	NEOL	IJZER	Deels zeker	1937
2772344100	Grafveld		203800		377920 Grafveld uit de Romeinse tijd en de IJzertijd.	IJZER	ROM	Zeker	1985
2874231100	Urnenveld en Grafheuvels		203900		379000 Melding op een kaart van een grafheuvel en een urnenveld. Dit is bij het Romeinse grafveld van 272344100.	IJZER	ROM	Deels zeker	1938

2874231100	Urnenveld en Grafheuvels	49	203900	378000	Melding op een kaartje van een grafheuvel en een urnenveld. Dit is bij het Romeinse grafveld van Z223344100.	IJZER	ROM	Deels zeker	1938
2874232100	Urnenveld	50	204000	378000	Melding urnenveld.	BRONS	IJZERV	Deels zeker	1938
2874475100	Urnenveld	51	207650	377050	Archie met 40 grafheuvels. Hier zijn 4 handgevormde potten gevonden met als interpretatie dat het om een urnenveld gaat.	BRONS	IJZV	Niet zeker	1882
2874394100	Urnenveld	52	206900	378100	voorst van 10 urnen en een "geslachteerd beentje", waarschijnlijk crematie resten	BRONS	IJZV	Deels zeker	1940
3116975100	Grafveld	53	203000	377000	Grafveld met verschillende vondsten uit de late Bronstijd tot en met Romeinse tijd, volgens de Archie is er een melding van op zijn minst 10 grafen.	BRONS	ROM	Deels zeker	1938
272390100	Romeins grafveld	54	203800	377880	Romeins grafveld met vondsten, die bestaan uit complete potten, die gedraaid zijn, maar ook handgevormd zijn.	ROM	ROM	Deels zeker	1986
2862398100	Romeins grafveld	55	205000	377000	Romeins grafveld : melding laat weten - betreft een groot aantal scherven Romeins, plaats is niet nauwkeurig bepaald	ROM	ROM	Niet zeker	1938
3193185100	Grafveld	56	204850	379610	Melding in het Frans van een voorst van een urn. De melding is uit 1882.	IJZ	VME	Niet zeker	9999
3116907100	Grafveld	57	203750	377900	Meldings fiche in het CA. Hier zijn scherven van aardewerk gevonden die in relatie staan met het Romeinse grafveld.	IJZ	ROM	Niet zeker	1967
3120632100	Urnenveld	58	203250	369300	Een onbekend aantal urnen. Het is gemitrepreerd door Archie als urnenveld.	IJZ	IJZ	Deels zeker	1942
2919316100	Urnenveld	59	201400	368280	De Urnen zijn gevonden door jongens in het bos tijdens het tappen van hout. De urnen zijn toen gerepareerd en naar het RMO gegaan. Waarna ze vervolgens bij een tentoonstelling in Kessel niet meer zijn teruggeven. De verwachting is dat er in het bos meer urnen begraven liggen.	BRONS	IJZV	Deels zeker	1948
2875260100	Grafveld	60	200340	368750	Een onbekende hoeveelheid keramiek, dat gedateerd wordt tussen de IJzertijd en de vroege Middeleeuwen.	IJZ	VME	Niet zeker	1942
2875925100	Urnenveld	61	203630	368800	Crematie resten en een urn met 3 heldig hoge vorm	IJZM	IJZM	Zeker	1933
3117969100	Romeins grafveld	62	200000	367550	De vondsten zijn gedaan tijdens het diepplougen. Er is melding van Romeins vaatwerk en crematie resten.	ROMM	ROML	Deels zeker	1963
2778282100	Urnenveld	63	201290	368420	De vondsten zijn geclassificeerd door Archie als grafveld, maar gezien de datering van de vroege IJzertijd kan aangenomen worden dat dit tot een urnenveld behoort. Naast de crematie resten, zijn de urnen zijn op vormtype bepaald. Zie de beschrijving bij Archie voor de volledige beschrijving.	IJZV	IJZV	Zeker	1970
2862584100	Crematie	64	201100	368220	De datering die gemeld wordt, is tussen de late Bronstijd en Romeinse tijd, wat niet heel specifiek is. Echter deze melding betreft een veldkating, dus er kan het worden verwacht dat deze datering precies te bepalen is. Er zijn daarnaast ook vondsten gedaan uit oudere perioden. Deze betreffen vooral vuurstenen.	BRONS	ROM	Niet zeker	1967
3118762100	Romeins grafveld	65	201550	367500	Een oude melding van een Romeins grafveld. Er wordt echter vermeld dat door de persoon uit 1882 het Franse woord "metiere" wordt gebruikt. Dit kan zowel betekenen dat er vier grafen zijn gevonden of vier grafvelden. Maar bij de Archiemelding hebben ze gekozen voor vier grafen want dit is meer aannemelijk.	ROM	ROM	Niet zeker	1882
2862183100	Crematie	66	203225	368749	De archiemelding medt als volgt: "Een oude ingraving waarin een geringe oorkleuning. Deze plek was door onbekenden reeds uitgegraven. Onder in de sluit werden nog slechts de verspreide overblijfselen van crematies en houtskool aangetroffen."	MESO	VME	Niet zeker	1967
2876232100	Grafveld	67	201030	368510	Een grafveld uit de IJzertijd en Romeinse tijd. De urnen zijn duidelijk beschreven en er wordt vermeld dat er crematie resten zijn gevonden. Het gaat in dit geval om urnen, die handgevormd zijn. Dus als ze uit de Romeinse tijd zijn, dan betreft het inheems Romeinse urnen.	IJZ	ROM	Deels zeker	1938
3115910100	Urnenveld	68	198000	366000	Door kinderen gevonden in nabijheid van een urnenveld. Het betreft een " dubbelcirkel um met cilindrische rand, gekneden van met zand en fijn scherfpuis verschaalde klei, gladwandig en in oxyderend milieu goed gebakken. Scherven van een schotel met vlakke bodem; kegelvormig met iets naar binnen verdikte rand." Deze zijn gedeeltelijk als Halsstatt C. Dit heeft als datering de vroege IJzertijd.	IJZV	IJZV	Deels zeker	1958
2859377100	Urnenveld	69	198810	366000	Het betreft een urn die gevonden is. Men vermoedt dat een deel van het terrein ongeschonden is. Verder wordt er gemeld dat ze in juli 1937 een opgraving zouden gaan verrichten	BRONS	IJZ	Deels zeker	1937
2864958100	Grafveld	70	197000	370000	Een melding beneemt de voorst van een aantal urnen en daar naast vuurstenen pijlpunten. Er wordt verteld dat het gevonden werd verspreid tussen de aantal zandheuvels.	BRONS	ROMV	Niet zeker	9999
2866318100	Romeins grafveld	71	199000	365000	De Archiemelding van vondst van een Romeins grafveld. Uit de melding is op te maken dat er verschillende urnen en vaartwerk zijn gevonden. Echter dit hebben de archeologen en antiquair niet kunnen aanpakken.	ROM	ROM	Niet zeker	1882
2778003100	Urnenveld	72	198910	366390	De Urnen die zijn gevonden met een priekstok. Het soort urnen staat bij Archie beschreven met een datering van vroege IJzertijd. Ze melden echter dat het een grafveld betreft, maar gezien de datering heb ik het gemitrepreerd als een.	IJZV	IJZV	Deels zeker	1979
2869932100	Urnenveld	73	198880	367900	Een Archiemelding schreven die door Bloemers zijn beschreven als urnenveld materiaal.	IJZ	IJZ	Deels zeker	1991
3090858100	Romeins grafveld	74	198620	365740	Een voorst van crematie resten en Romeins vaartwerk.	ROMM	ROMM	Deels zeker	1978
2783763100	Urnenveld	75	198860	366090	Een vondst van een urn met 1 heldig profiel. Het complex wordt gemitrepreerd als grafveld. Ik zelf heb gezien de datering het gemitrepreerd als urnenveld. Bovendien staat er niet aangegeven hoeveel er is gevonden. Omdat er maar een type wordt aangegeven, is aan te nemen dat het om één urn gaat.	IJZV	IJZV	Deels zeker	1984
2875706100	Urnenveld	76	203500	374810	De vondsten zijn verzameld tijdens een archeologische inspectie. Deze vondsten betreffen o.a. urnen uit de IJzertijd. Deze zijn gemitrepreerd als urnenveld.	IJZ	IJZ	Zeker	1966

2790060100	Urnenveld en Romeins grafveld	77	198750	365830	Groterendeels een Romeins grafveld gezien het vaartwerk wat gevonden is, maar is ook een urn gevonden uit de Vroeg-IJzertijd en Midden IJzertijd dus kan het hier deels ook om een urnenveld gaan.	UZZV	ROM	Deels zekler	1981
286287100	Urnenveld	78	198820	365300	Bij Archis wordt dit urnenveld als begraving onbepaald omdat het tijdens het borennoemen is gevonden. Dit staat in de kroniek van Limburg uit 75-76 beschreven. Waarschijnlijk is de datering wel correct, want het duidelijk wat voor type vaartwerk het is. Gezien de datering heb ik het genterpreteerd als urnenveld.	UZZV	UZZV	Deels zekler	1975
2893960100	Urnenveld	79	198200	365150	De Achtsnelding meldt als volgt: 'Op het Loeb-fiche in het CAI is het volgende urnenveld 'Graveld' met scherven uit de voor-Romeinse IJzertijd. Gevoonden bij zandafgraving nabij de steer abriev.'. 'Bij ontginning a' verploegd g'ar' wordt vernield bij Archis. Er is een vondst van Drakenstein aardewerk, vandaar de datering.	UZZ	UZZ	Niet zekler	9999
2790052100	Begraving Midden Bronstijd	80	198790	365300		BRONSM-A	BRONSM-B	Deels zekler	1982
2790093100	Romeins grafveld	81	198750	365830	Romeins vaartwerk gevonden en als interpretatie van het complex staat Romeinse begraving.	ROM	ROM	Deels zekler	1982
3115870100	Urnenveld	82	198900	365900	Vondst van urn en cremasterlesten uit Late Bronstijd-Vroege IJzertijd.	BRONSL	UZZV	Deels zekler	9999
2919392100	Urnenveld	83	198940	365520	Archisnelding. De urn werd gevonden in de grifdijf van de dhr. J. Gijbers te 'kesselijk 216'. Het betreft een urn en cremasterlesten.	BRONSL	UZZV	Deels zekler	1980
2895955100	Urnenveld	84	198900	366220	Archisnelding. Op het Loeb-fiche staat vernield: 'Een dubbelkronische urn met vijf lagen cy-lindrische rand, gedeelt door een schotel, waarvan de rand iets naar binnenwerd is en waarvan de wand met twee gaaies doorblood is, kesselijk. Van het terrein, waar bovenvernoemde urn gevonden is, zijn meer urnen afkomstig naar men ter plaatse mededeelde. Op dit fiche wordt eveneens melding gemaakt van tekeningen in het archief van de ROB. Deze zijn echter niet teruggevonden. De urn is gevonden in de nabijheid van het onder 58882-12 geplaatste urnenveld (zie waarin nrs. 366220, 28708, 28710, 28711 en 28752). Opm. J. Mooren, de tekeningen bevonden zich in het corr. archief.'	BRONSL	UZZV	Deels zekler	9999
2893939100	Crematie	85	198780	366120	Oppervlakte vondsten, waarbij scherven en crematie resten zijn gevonden die bij Archis datering hebben van BRONSM-.	BRONSM	ROM	Niet zekler	1967
3183854100	Urnenveld en Romeins grafveld	86	198800	366000	Romeinse vondsten van een grafveld, maar ook vondsten die met urnenveld te maken hebben.	BRONSL	ROM	Deels zekler	1983
2895941100	Urnenveld	87	198800	366150	Handgevoerd aardewerk. Het is onbekend of dit een urn betreft of slechts scherven. Ook is het onduidelijk om hoeveel aardewerk het gaat.	BRONSL	UZZV	Deels zekler	9999
2016302100	Urnenveld en Romeins grafveld	88	198740	365950	Opgraving van het ROB, staat geen beschrijving bij deze melding. Vondst van Romeins graf, Midden Bronstijd graf en Late bronstijd en vroege IJzertijd begraving.	BRONSM	ROM	Zekler	1987
2875682100	Urnenveld	89	203460	374730	De vondsten zijn bij het dieploegen gevonden. Dit betreft 2 bijpotes, een bodem van een gladwandige urn en scherven van minstens 2 potten.	BRONSL	UZZV	Deels zekler	1972
2874467100	Urnenveld	90	208000	378800	Urn en scherven en cremasterlesten.	BRONSL	UZZV	Niet zekler	1882
3116818100	Grafheuvels	91	206410	381700	Een vorstendreef van verploegde grafheuvels en een vondst van een Drakenstein urn. Volgens Bloemers zijn het twee grafheuvels; Een uit de Midden Bronstijd en de ander uit Bronstijd/IJzertijd dateren.	BRONSM	UZZ	Deels zekler	1987
2861417100	Urnenveld	92	206800	383520	Uit de melding blijkt dat bij ontginning honderden urnen zijn gevonden.	BRONSL	UZZV	Deels zekler	1931
2778117100	Grafheuvel	93	200600	383740	Het betreft een toevalsvondst bij aanleg van een bijleiding, cremasterlesten, een urn en een zwaard.	UZZV	UZZV	Zekler	1979
3116518100	Urnenveld	94	206700	384500	Volgens de melding zijn veel grafheuvels en urnen verloren gegaan. De plek stond bekend als Grafheuvel Tomben. De urnen die zijn verloren zijn gegaan, zijn vooral besmetten urnen en enkele urnen met kalenderberg versiering.	BRONSM	UZZM	Deels zekler	9999
3116786100	Urnenveld	95	207270	383250	In de melding wordt benoemd dat er een urnenveld tussen Grubbensvost en Iottum is verwoest, groterendeels tijdens de vondsten aanleg van een spoor. Er wordt ook een urn die bleekvanden komt, genoemd.	BRONSL	UZZV	Deels zekler	1913
2861458100	Urnenveld	96	206000	383000	De vondsten, die volgens de melding bij station van Iottum zijn gevonden, betreffen minimaal 29 urnen. Bij sommigen is de vorm bekend, dus de datering is aannemelijk.	BRONSL	UZZV	Deels zekler	1937
3116631100	Urnenveld	97	206800	383750	Een melding van een urnenveld bij het spoor tussen Grubbensvost en Iottum in een demebos.	BRONSL	UZZV	Deels zekler	9999
3096236100	Urnenveld	98	202000	384750	Een melding van een opgraving van een urnenveld, waarbij onbekend hoeveelheid aardewerk is gevonden.	BRONSL	UZZV	Deels zekler	1979
3116737100	Urnenveld	99	206000	383000	De coördinaten op een O&B-fiche voor een grafheuvel tussen Iottum en Grubbensvost.	BRONSL	UZZM	Deels zekler	1943
2848393100	Grafheuvel	100	201550	383925	Een melding van een grafheuvel.	NEFL	UZZ	Niet zekler	9999
2778344100	Urnenveld	101	207400	384250	De vondst van 5 urnen met kalenderbergversiering.	UZZV	UZZV	Deels zekler	1975
3116656100	Urnenveld	102	206680	383880	Een melding van grafheuvels die zijn opgegraven door particulier in 1941.	BRONSL	UZZM	Deels zekler	1941
2861441100	Urnenveld	103	206400	382150	Een vondst van aardewerk uit de IJzertijd en een vondst van crematie resten op een aspergrieveld.	UZZ	UZZ	Niet zekler	1988
3115933100	Urnenveld	104	206800	383900	Een urn met kalenderbergversiering.	UZZ	UZZ	Deels zekler	1939
2075652100	Grafheuvel	105	201762	384116	Opgegraven door /ODC (rapport 122). De datering is aan de hand van handgevoerd aardewerk en is waarschijnlijk of IJzertijd of Romeins.	UZZ	UZZ	Zekler	1999
3116778100	Grafheuvels	106	206390	381640	Het betreft hier 2 grafheuvels midden Bronstijd van wegen de vondst van Drakenstein aardewerk.	BRONSM	BRONSM	Deels zekler	1941
2861433100	Urnenveld	107	206600	382950	Het betreft vondsten van losse scherven. Deze zijn ginterpreteerd als urnenveld, omdat hier eerder 27 urnen zijn gevonden. Dit meldt Archis.	BRONSL	UZZV	Niet zekler	9999
28909818100	Urnenveld	108	205700	382450	Een verzameling van keramist en kringgerpops, beentresten en waarschijnlijk resten van 14 urnen.	BRONSL	UZZV	Deels zekler	1961

2116720100	Urnenveld	109	206700	383850	Uit een onderzoek in opdracht van de burgemeester zijn rijkdommen gevonden en deze zijn in een tekening aangegeven van de tussen de zeventiende eeuw en de achttiende eeuw zijn gevonden.	BRONS	UZV	Deels zeker	1976
2861474100	Urnenveld	110	207010	383610	Het betreft oppervlakte vondsten, zoals handgevoerd aardewerk. Dit is door Biemers bekeken.	BRONS	UZ	Niet zeker	9999
3116542100	Urnenveld	111	206750	383900	Een melding van het urnenveld en de grafheuvels die zich hier bevinden.	BRONS	UZM	Deels zeker	9999
2861369100	Urnenveld	112	206980	383750	Mogelijke grafheuvels.	BRONS	UZM	Niet zeker	1941
2007036100	Romeins grafveld	113	208440	383340	Er zijn twee kullen met cremateresten gevonden een opgraving van de Rijksdienst van cultureel erfgoed.	ROMV	ROMV	Zeker	2001
2183366100	Urnenveld	114	207031	374671	Het gaat om een urnenveld uit de IJzertijd, bestaande uit vier graf urnen met cremateresten en een grafkuis met cremateresten zonder urn. De grafkuis had één of meerdere koperen objecten als bijlitten. Een graf betrof dat van een kind. In de urn was een miniatuur urn als bijlitten geplaatst.	BRONS	UZ	Zeker	2008
2848685100	Romeins grafveld	115	208650	375850	Een urn is laat Romeins-voorgee Middellevouwen en een andere urn komt uit de voorgee Middellevouwen.	ROML	VME	Deels zeker	1992
2883709100	Neolithisch graf en Urnenveld	116	207900	374750	Een vondst van 2 ADO bekers, een potbeker, fragmenten en complete urnen met cremateresten. Daarnaast zijn er nog vondsten uit de voorgee Middellevouwen. Het is gevonden onder een esek.	NEOL	BRONS	Zeker	1992
2028161100	Grafveld	117	206932	374577	Het betreft graven uit de IJzertijd. De precieze datering moet nog met C14 worden vastgesteld. BAAC rapport 03.110 / 03.141.	UZ	UZ	Zeker	2003
2874523100	Urnenveld	118	207000	375000	Een vondst van 3 urnen bij een terrein nabij grafheuvels.	BRONS	UZV	Deels zeker	1947
2874759100	Grafheuvel	119	207840	378310	Een grafheuvel; hoogte ca. 1,5 m. Diameter ca. 14 m. Op deze grafheuvel zijn in 1962 cremate resten gevonden.	NEOL	UZ	Deels zeker	1973
2198068100	Urnenveld	120	206945	374696	Een vondst van 5 cremate graven, 5 in een urn en een in een grafkuis. - ADC - rapport 1540.	UZV	UZV	Zeer zeker	2008
2874590100	Grafveld	121	208700	375910	Archismelding; La Tène-urne.	UZ	UZ	Niet zeker	9999
2083771100	Cremate graven	122	206897	374587	Het betreft cremate graven uit de IJzertijd. - Rapport BAAC 03.110 / 03.141	UZ	UZ	Zeer zeker	2003
3118649100	Grafheuvel	123	203100	367100	Er zijn Drukstenen gevonden en cremate resten in een grafheuvel. Daarnaast zijn er veel Romeinse vondsten.	BRONS	BRONS	Niet zeker	9999
287518910001	Urnenveld	124	202200	368950	Vondst van "Germanse Urnen".	UZ	ROM	Niet zeker	1942

Bijlage 4: Tabel met alle Archismeldingen die betrekking hebben op Prehistorische en Romeinse begravingen. De kolom met label op kaarten laat zien welke nummers de meldingen hebben op de kaarten (door auteur).

Bijlage 5

De vondsten van de middelbare school in Delft

Toponiem	Nummers uit de catalogus die hier gevonden zijn	X en Y coördinaten	opmerkingen	Datering en type vondst
Baarlo de Bong	1, 2, 5, 6a, 35, 54, 66, 68, 70, 79	202350, 372033	Coördinaten van de site.	Bronstijd tot IJzertijd, type begravingen.
De nachtegaal bij Baarlo	4, 22, 27a, 28, 30, 32, waarschijnlijk 59, 65, 73, 77, 78	202497, 369501	Wordt beschreven als Romeins kerkhof. Locatie naar aanwijzing T. Ernst (pers.comm.T. Ernst).	Romeins, begraving en slijpsteen die duidt op bewoning in de buurt.
Baarlo	3, 7, 8, 9, 10b, 11, 13, 14, 15b, 24a en b, 26, 29,	204099, 371418	Coördinaten zijn midden van het dorp.	IJzertijd tot en met Romeinse tijd, begravingen.
Donk (Kessel)	17	201795, 369579	Betreft een bijl die zich niet meer in de collectie bevindt, coördinaten toegevoegd van het dorp Donk.	Prehistorisch, Bewoning.
Baarlo de Hoogstraat	18	204348, 371438	Coördinaten zijn van de straat.	Prehistorisch, Bewoning.
Baarlo aan de Steenoven	19, 31	204158, 374411	Coördinaten van de weg in Baarlo.	Prehistorisch, Bewoning.
Maasbracht	20	190275, 351196	Coördinaten zijn van het dorp omdat de locatie niet nader bepaald kon worden.	Romeins; vondst is iets van een "stijdan" of misschien een strijddkar.
In de Maas ten hoogte van Baarlo	34, 67	205848, 371186	Coördinaten zijn van het midden van de Maas ter hoogte van Baarlo.	Romeins en Vroege middeleeuwen; betreft een vondst van een "Frankische lans" en een kruik van rode aarde. Het betreft waarschijnlijk een Romeinse of middeleeuwse kruik.

Kesseleik leurschbosch	38, 74, 75	198800, 366000	Coördinaten zijn van het enige bekende urnenveld bij Kesseleik. Er wordt daarom gedacht dat het om deze locatie gaat. Dit grafveld heeft ook Romeinse begravingen (pers.comm. T. Ernst).	IJzertijd-Romeins, begravingen.
Helden de Houwenberg	39a en b, 40, 45, 49	193906, 375373	39 en 45 zijn gevonden in een graf volgens de vindsters. Coördinaten zijn van een weg die ten noorden ligt van Helden.	Bronstijd-IJzertijd, Romeins, begravingen en mogelijk ook bewoning.
Helden	41, 42, 43, 46, 47, 48, 50, 51, 52	197642, 370331	Coördinaten zijn van het midden van het dorp.	IJzertijd-Romeins, bewoning en/of begraving.
Buggenum	60	196237, 360787	Coördinaten zijn van het midden van het dorp.	Romeins, bewoning.
Büderisch (büderich, Duitsland?)	61	237549, 405171	Dit dorp leek het meest op de naam. Het ligt echter wel noordoostelijk van de rest.	Mogelijk speelstenen; datering waarschijnlijk Romeins, bewoning.
Baarlo in de Maas (ten hoogte van de mergelstraat)	72	205838, 371023	Coördinaten zijn van het midden van de maas ten hoogte van de mergelstraat.	Romeinse dakpannen, bewoning.
Kessel	83, 84, 85, 86, 87	201191, 367081	Coördinaten zijn van het midden van het dorp.	Waarschijnlijk IJzertijd-Romeins, betreft een begravingscomplex met mogelijk ook potten uit bewoningscomplex.
Brüggen (Duitsland)	53	210473, 361865	Coördinaten van het midden van het dorp.	Vroege middeleeuwen, Frankische "urnarium".

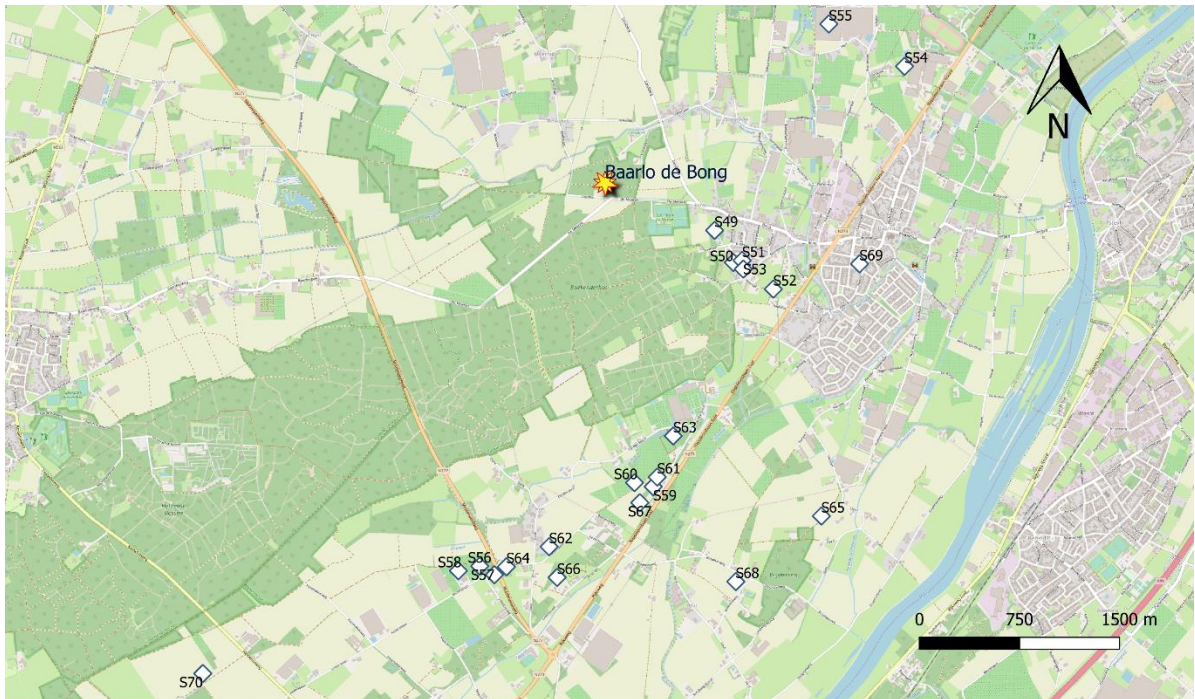
Bijlage 5: Locaties van de catalogusvondsten (door auteur).

Bijlage 6

Nummer	Graftypen	x	y	opmerkingen	Label kaart
AHN001	Grafheuvel	205918	379929	Venlo-Zaarderheiken	A1
AHN002	Grafheuvel	205952	379940	Venlo-Zaarderheiken	A2
AHN003	Grafheuvel	205943	379948	Venlo-Zaarderheiken	A3
AHN004	Grafheuvel	205951	379957	Venlo-Zaarderheiken	A4
AHN005	Grafheuvel	205939	379965	Venlo-Zaarderheiken	A5
AHN006	Grafheuvel	205925	379965	Venlo-Zaarderheiken	A6
AHN007	Grafheuvel	205936	379982	Venlo-Zaarderheiken	A7
AHN008	Grafheuvel	205895	380000	Venlo-Zaarderheiken	A8
AHN009	Grafheuvel	205859	380015	Venlo-Zaarderheiken	A9
AHN010	Grafheuvel	205914	379867	Venlo-Zaarderheiken	A10
AHN011	Grafheuvel	205856	379822	Venlo-Zaarderheiken	A11
AHN012	Grafheuvel	205899	380075	Venlo-Zaarderheiken	A12
AHN013	Grafheuvel	205891	380184	Venlo-Zaarderheiken	A13
AHN014	Grafheuvel	206074	380123	Venlo-Zaarderheiken	A14
AHN015	Grafheuvel	205911	380423	Venlo-Zaarderheiken	A15
AHN016	Langbed	206080	379816	Venlo-Zaarderheiken	A16
AHN017	Grafheuvel	206231	378377	Venlo-Zaarderheiken	A17
AHN018	Grafheuvel	202447	371709	Baarlo de Bong	A18
AHN019	Grafheuvel	202457	371696	Baarlo de Bong	A19
AHN020	Grafheuvel	202456	371611	Baarlo de Bong	A20
AHN021	Grafheuvel	202521	371722	Baarlo de Bong	A21
AHN022	Langbed	205640	378678	Venlo-Zaarderheiken	A22
AHN023	Grafheuvel	206442	383905	De Tomben	A23
AHN024	Grafheuvel	206931	383884	De Tomben	A24
AHN025	Langbed	205582	378644	Venlo-Zaarderheiken, tijdens veldwerk van Universiteit Leiden bij Venlo-Zaarderheiken; in de zomer van 2018 al gezien door Dr. Q.P.J. Bourgeois MA	A25
AHN026	Grafheuvel	205831	379778	Venlo-Zaarderheiken	A26
AHN027	Grafheuvel	207134	384587	De Tomben	A27

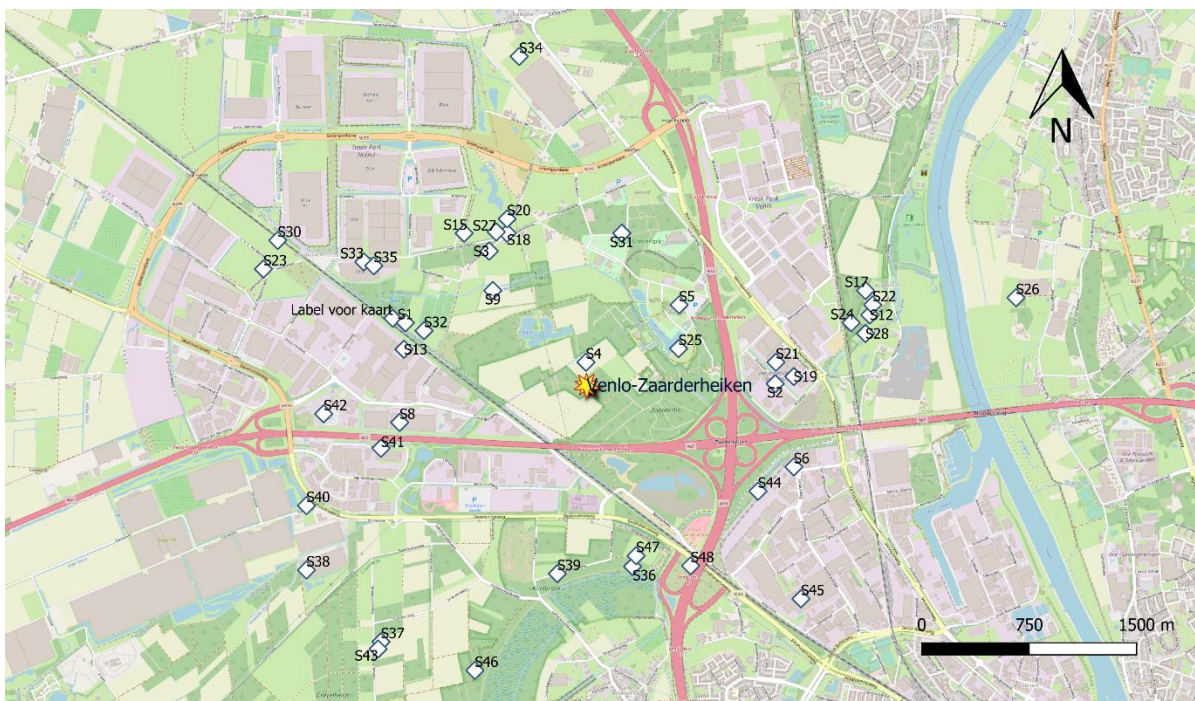
Bijlage 6: Tabel met de AHN waarnemingen met coördinaten en label op de kaarten (door auteur).

Bijlage 7

legenda

- ◇ Scherven
- ★ Locatie van de sites

legenda

- ◇ Scherven
- ★ Locatie van de sites

Bijlage 7: Kaarten van alle losse gevonden handgevormde scherven met labels zie bijlage 8 voor toelichting (naar © OpenStreetMap-auteurs).

Bijlage 8

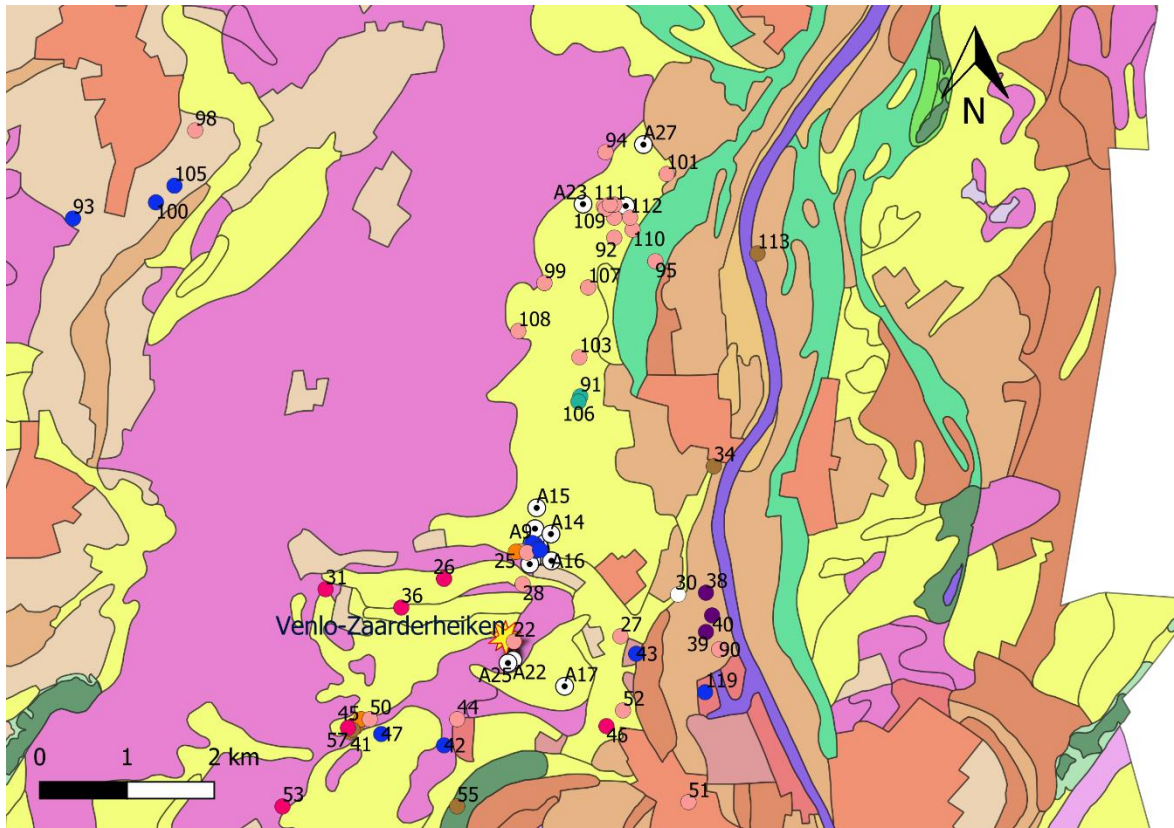
Archivnummer	Handgevormd	Aantal Handgevormde scherven	Begin Periode	Eind Periode	X	Y	Interpretatie akter?	Vondstjaar	overtkningen	Type melding	Label voor kaart	
2280156100	Handgevormd	2	UZ	ROM				204202	372406 Ja		2010	
3202094100	Handgevormd	45	BRONSL	UZ				204230	373375 Nee			Boring
2866609100	Handgevormd	11	UZ	NT				204250	376680 Nee			Veldkartering
3054212100	Handgevormd	26	ROM	ROM				204875	372875 Nee			Veldkartering
3040815100	Handgevormd	24	NEO	UZ				205550	373100 Ja			Veldkartering
3040459100	Handgevormd	4	NEO	ME				206200	373500 Ja			Boring
2750737100	Handgevormd	0	BRONSL	UZ				206870	373950 Nee			Indirect
3040848100	Handgevormd	1	NEO	UZ				204900	372600 Ja			Boring
2860850100	Handgevormd	10	UZ	ROM				207000	373370 Nee			Niet-archeologisch
3040831100	Handgevormd	3	NEO	ROM				204900	373600 Nee			1970 Gevonden op afgegraven gebied
3054164100	Handgevormd	20	UZ	ROM				204924	380000 Ja			2004 Nog veel vondsten van andere materialen
3040434100	Handgevormd	5	NEO	UZ				205800	380000 Ja			2005
3116989100	Handgevormd	508	UZ	ROM				207530	374430 Ja			1966 Vondsten van andere perioden en materialen zijn ook aanwezig, waaronder drie Veldkartering
2778830100	Handgevormd	0	UZ	UZL				204280	372100 Nee			Niet-archeologisch
3117125100	Handgevormd	8	UZ	ROM				204875	372875 Ja			1980 Veel vondsten die doen denken aan een nederzetting; de hoeveelheid aardewerf graafwerk
3054156100	Handgevormd	10	NEO	UZ				204700	380000 Ja			1965 47 stukken Romeinse aardewerk gevonden, waaronder één schierferra siglata
2772883100	Handgevormd	40	BRONS	UZ				204290	373375 Ja			2005 RAAP heeft het geregisteerd
3040880100	Handgevormd	0	NEOL	NEOL				207500	373600 Nee			1985 Onbekend aantal scherven met Touwversiering
3040890100	Handgevormd	2	NEO	UZ				205000	380000 Ja			2004 Inventarisatie door RAAP
3117197100	Handgevormd	0	UZ	ROM				207000	373000 Nee			1937 Indirecte melding van vondsten van scherven en andere materialen vermeld op Indirect
3040856100	Handgevormd	59	NEO	UZ				205000	380100 Ja			2004 Inventarisatie door RAAP
2859522100	Handgevormd	9	BRONSL	UZV				206875	373100 Nee			1988 Vondst particulier, beschrijving meldt: "enige scherven onder es geen sporen"
2960099100	Handgevormd	1	UZ	ROM				207550	373500 Nee			9999 RAAP rapport 85
3054245100	Handgevormd	16	NEO	UZL				203300	373750 Ja			2005 RAAP
2862024100	Handgevormd	3	UZ	ROM				207400	373375 Nee			1967
3054204100	Handgevormd	1	NEOM	NEOL				205196	372195 Ja			2005 RAAP heeft het geregisteerd
3245838100	Handgevormd	26	UZ	UZ				208550	373550 Nee			9999 Naas vuursteen ook een stuk terra siglata
3202061100	Handgevormd	20	UZ	UZ				204924	380009 Nee			2004 RAAP meldt dat de coördinaten hebben aangepast
2860704100	Handgevormd	6	UZ	ROM				207500	373320 Nee			1967 Overwegend gedaan in ploegen voor arijspersteel
3054131100	Handgevormd	4	NEO	ROM				204420	373320 Nee			2005 Wordt als gruis benoemd door RAAP
3040483100	Handgevormd	1	NEO	UZ				203400	373950 Ja			2000 Archeologische begeleiding door RAAP, ook werden er vuursteen en sporen met Archeologische begeleiding
3040442100	Handgevormd	5	NEO	UZ				205800	380000 Ja			2004 Archeologische boringen scherven uit verschillende boringen. De boringen zijn g Boring

3202101100	Handgevormd	4 NEO	U/Z	204420	379320	Ja	2004 RAAP heeft het betekenen	Veldkartering	S33
3054127100	Handgevormd	34 NEO	I/Z	204000	379800	Ja	2005 RAAP boring	Boring	S34
2402551100	Handgevormd	1 BRONSL	I/Z	205084	381233	Ja	2013 RAAP boring bodem lijst hier intact, mogelijk hier ook een urnenveld of bewoning	Boring	S35
2255837100	Handgevormd	44 NEO	I/Z	204070	379773	Ja	2009 ADC boring; bevat ook een Michelsberg scherf	Boring	S36
2861977100	Handgevormd	33 IJZ	ROM	205875	377675	Ja	1966 Oppervlaktewondsten	Veldkartering	S37
2790720100	Handgevormd	0 IJZ	ROM	204120	377150	Nee	1987 Bevat ook veel Romeinse vondsten	Veldkartering	S38
2874183100	Handgevormd	7 NEO	I/Z	203600	377650	Ja	1968 Oppervlaktewondsten	Veldkartering	S39
3116727100	Handgevormd	6 NEO	I/Z	205350	377625	Ja	1966 Oppervlaktewondsten	Veldkartering	S40
3091027100	Handgevormd	16 IJZL	I/ZL	203600	378100	Ja	1980	Veldkartering	S41
3076820100	Handgevormd	0 IJZ	I/Z	204120	378500	Nee	1960	niet-archeologisch	S42
2862073100	Handgevormd	78 IJZ	ROM	203720	378740	Ja	1969 Op diepgeploegde velden	Veldkartering	S43
2723352100	Handgevormd	0 IJZ	I/Z	204100	377100	Nee	1985 Aardewerk bevat kleine kwarts korrels	Veldkartering	S44
3076707100	Handgevormd	0 IJZ	I/Z	206750	378200	Nee	1985	Veldkartering	S45
3178970100	Handgevormd	6 IJZ	ROM	207050	377450	Nee	1968	niet-archeologisch	S46
2861966100	Handgevormd	171 IJZ	ROM	204775	376950	Ja	1966 Proefsluvenonderzoek; bleek verstoord te zijn. Van de handgevomde scherfner Proefsluven	Veldkartering	S47
3117003100	Handgevormd	3 NEO	I/Z	205900	377750	Ja	1966	Veldkartering	S48
2861993100	Handgevormd	15 IJZ	ROM	206280	377680	Ja	1966	Veldkartering	S49
2986323100	Handgevormd	7 NEO	I/Z	203160	371640	Ja	2000 RAAP boring	Boring	S50
2986360100	Handgevormd	1 NEO	I/Z	203300	371400	Ja	2000 RAAP boring	Boring	S51
2986311100	Handgevormd	2 NEO	I/Z	203366	371415	Ja	2000 RAAP boring	Boring	S52
2986338100	Handgevormd	5 NEO	I/Z	203600	371200	Ja	2000 RAAP boring - 4 scherven hebben een datering van NEO-IJZ en één heeft een dat boring	Boring	S53
2986303100	Handgevormd	1 NEO	LVE	203375	371350	Nee	2000 Handgevormde scherf die niet nader te dateren is door de afronding	Veldkartering	S54
2142144100	Handgevormd	3 IJZ	I/Z	204583	372869	Nee	2007 Particulier rapport; nummer wordt vermeld maar staat niet op DANS.	Proefsluven	S55
2110749100	Handgevormd	2 NEO	I/Z	204016	373186	Ja	2006 RAAP rapport	Boring	S56
2866731100	Handgevormd	16 IJZ	ROM	201400	369125	Nee	1967 Bevat ook veel Romeinse vondsten	Veldkartering	S57
2875251100	Handgevormd	0 IJZ	ROM	201510	369060	Nee	1942 Aantal stukken aardewerk niet vermeld	Veldkartering	S58
2866723100	Handgevormd	4 NEO	ROM	201240	369090	Ja	1968	Veldkartering	S59
3213858100	Handgevormd	1 NEO	I/Z	202700	369720	Ja	2003 Op aspegeveld, melding - naar verwachting geen sporen meer.	Veldkartering	S60
2783823100	Handgevormd	0 IJZM	I/ZM	202560	369750	Nee	1984 Veel besmeten	niet-archeologisch	S61
3265007100	Handgevormd	4 NEO	I/ZL	202730	369792	Ja	2003 Boring RAAP voor AAR	Boring	S62
2862308100	Handgevormd	5 NEO	ROM	201920	369720	Ja	1968	Veldkartering	S63
2790830100	Handgevormd	2 NEO/M	NEOL	202850	370100	Ja	1967 MNEO scherf met organische magering en NEOL scherf met touwversiering	niet-archeologisch	S64
2866715100	Handgevormd	1 IJZ	I/Z	201600	369120	Ja	1968 Versierd met diepe groeven	Veldkartering	S65
2875414100	Handgevormd	0 NEO	NEO	203960	369500	Nee	9999 Onbekende hoeveelheid vaarwerk uit het Neolithicum	vondsternedding	S66
3120324100	Handgevormd	63 NEO	I/Z	201980	369600	Ja	1970	Veldkartering	S67
2753493100	Handgevormd	0 IJZ	I/Z	202600	369600	Nee	1972	niet-archeologisch	S68
3295650100	Handgevormd	6 IJZ	I/Z	203319	369009	Ja	2015 Vlakvondsten; deze lagen op een duin ten zuiden van het Romeinse grafveld in K Proefsluven	Boring	S69
30623831100	Handgevormd	6 NEO	I/Z	204246	371899	Ja	2005 Boring bij RAAP; vondsten zaken in een boring	Boring	S70
2957881100a	Handgevormd	179 BRONSL	I/Z	199252	368320	Ja	1971 Scherven uit Late Bronstijd-IJZ-rijd, van de 179 scherven is een compleet miniatuur	Veldkartering	S71
2957881100b	Handgevormd	19 NEOLB	NEOLB	199252	368320	Ja	1971 Klokkerscherven; komen van een voornamelijk archeologisch monument tezamen	Veldkartering	S72

Bijlage 8: Tabel met alle losse handgevormde scherven, zie bijlage 7 voor de kaart (door auteur).

Bijlage 9

 Locatie van de site

Begravingstypen

- Crematie
- Grafveld
- Crematie graven
- Grafheuvel
- Grafheuvels
- Romeins grafveld
- Urnenveld
- Urnenveld en grafheuvels
- AHN-waarnemingen

Bodemtypen

- Afgraving
- Bebouwing
- Dikke eerdgronden
- Eerdgronden
- Gronden in oude maasmeanders
- Humuspodzol
- Kalkloze zandgronden
- Leemgronden
- Moderpodzol
- Rivierkleigronden zonder minerale eerdlaag
- Moerige eerdgronden

 Moerige podzolgrond

- Ophoging
- Oude kleibrikgronden
- Oude rivierkleigronden
- Plaseerdgronden
- Veengronden
- Venige beekdalgronden
- Verstoring
- Water
- Zandbrikgronden
- Zandige beekdalgronden

Bijlage 9: Bodemkaart met omgeving ten noorden van Venlo-Zaarderheiken (naar pdok.nl).

Bijlage 10

Archisnummer	Type grafveld of Begraafing	Label op kaarten	Waardering Informatie	Toelichting waardering van de melding.
2876038100	Grafheuvels	1	Deels zeker	Locatie niet helemaal zeker, maar het hoort bij het grafveld Baarlo de Bong.
2875609100	Urnenveld	2	Deels zeker	Er is hier ook een artikel van, maar omdat het niet duidelijk is of er tekeningen zijn hou ik het op deels zeker.
3120487100	Urnenveld	3	Zeker	Locatie is aangegeven door vinder en de urn staat in het museum. De omstandigheden waarin deze gevonden is kloppen en de datering is ook duidelijk.
2875285100	Grafheuvels	4	Zeker	Locatie is aangegeven door familie van de vinder, dit is waar de situla gevonden zou zijn.
3120413100	Urnenveld	5	Niet zeker	Niet zeker of het echt een begraving is, maar gezien de locatie ten opzichte van Baarlo de Bong is het zeer aannemelijk.
2875941100	Urnenveld	6	Niet zeker	Zeer oude melding.
2875958100	Urnenveld	7	Niet zeker	Niet duidelijk wat er gevonden is en of het nog ergens bevindt.
2862365100	Crematie	8	Deels zeker	Locatie duidelijk, alleen datering van de crematiëresten niet.
3120632100	Urnenveld	9	Niet zeker	Onduidelijk of het echt een begraving betreft.
3118195100	Romeins grafveld	10	Niet zeker	Zeer oude melding.
3213864100	Crematie	11	Niet zeker	De datering van de crematiëresten is onduidelijk.
3113845100	Grafveld	12	Niet zeker	Dit is ergens voor 1879 gevonden. De beschrijving van de locatie is niet precies en de datering is ook onzeker.
2875188100	Urnenveld	13	Deels zeker	
3118584100	Urnenveld en Romeins grafveld	14	Deels zeker	De vondstmelding laat in detail weten wat er gevonden is. Het vondstjaar ontbreekt echter en de datering is niet zeker.
2876087100	Urnenveld	15	Deels zeker	De vondstaantallen worden niet gemeld.
3213848100	Crematie	16	Deels zeker	De locatie is zeker, maar de datering van de crematiëresten is onzeker. Bovendien is het gevonden op een gebied dat al bekend staat als een archeologisch monument met graven.
3264773100	Crematie	17	Zeer Zeker	De boringen zijn gedaan door RAAP. Als het goed is staat deze er zelfs dubbel in vanwege het rapport.
2360042100	Romeins grafveld	18	Zeer Zeker	Er staat niet bij waarop is gebaseerd dat het een graf is.
2692435100	Graf uit het Neolithicum	19	Deels zeker	Er zijn veel dingen die niet gemeld staan, maar omdat er zoveel is gevonden en er duidelijk in de beschrijving staat dat het op een Romeins kerkhof is gevonden, kan er aangenomen worden dat het wel om Romeins grafveld moet gaan.
3117911100	Romeins grafveld	20	Deels zeker	
2360018100	Romeins grafveld	21	Zeer Zeker	Opgraving door RAAP, dus context is zeker.

3120081100	Urnenveld		22	Niet zeker	Er wordt getwijfeld aan de datering van het grafveld en het is dus mogelijk geen urnenveld.
2127832100	Urnenveld		23	Zeer Zeker	Opraving op het Floriade-terrein, dus context is zeker.
2874256100	Grafheuvel		24	Zeker	Archeologische inspectie; bovendien zijn de heuvels op het AHN zichtbaar.
2161755100	Urnenveld en Grafheuvels		25	Zeer Zeker	Opraving ADC.
3193193100	Romeins grafveld		26	Niet zeker	De informatie is niet zeker, omdat het losse scherven zijn. Bovendien is de locatie gebaseerd op paaltjes langs het spoor.
2790737100	Urnenveld		27	Niet zeker	Het betreft een vondst van aardewerk, maar of het echt een melding is van een urnenveld valt niet te zeggen. Deze interpretatie heb ik er zelf aan gegeven, omdat er in het gebied grafheuvels bekend zijn.
3120195100	Urnenveld		28	Deels zeker	Duidelijk dat het om een urn gaat, maar de datering is onzeker.
3120057100	Grafheuvel		29	Zeker	Archeologische inspectie; bovendien zijn de heuvels op het AHN zichtbaar.
3116989100	Crematie		30	Niet zeker	Door de grote hoeveelheid aardewerk en de vondst van crematieresten wordt er gedacht dat een deel bij een graf hoort. Dit is aannemelijk, maar omdat het oppervlaktevondsten betreft kan er niet meer over worden gezegd.
3054261100	Grafveld		31	Niet zeker	Vanwege aangetroffen kringgreppels kan het hier gaan om een grafveld uit de prehistorie of de Romeinse tijd.
2874248100	Grafheuvel		32	Zeker	Archeologische inspectie; bovendien zijn de heuvels op het AHN zichtbaar.
2874280100	Grafheuvel		33	Zeker	Archeologische inspectie; bovendien zijn de heuvels op het AHN zichtbaar.
3106693100	Romeins grafveld		34	Zeker	Een opraving door onder andere ROB.
2874297100	Urnenveld		35	Zeker	Later heeft ADC hier opnieuw opgegraven dus het is zeker dat hier een urnenveld ligt.
2778758100	Grafveld		36	Deels zeker	Een opraving door een particulier, mogelijk zijn er tekeningen, maar het is niet helemaal zeker.
2874264100	Grafheuvel		37	Zeker	Archeologische inspectie; bovendien zijn de heuvels op het AHN zichtbaar.
2265573100a	Crematie graven		38	Zeer Zeker	Een opraving door RAAP.
2265573100b	Crematie graven		39	Zeer Zeker	Een opraving door RAAP.
2265573100c	Crematie graven		40	Zeer Zeker	Een opraving door RAAP.

2861693100	Romeins grafveld	41	Niet zeker	Het is door een boer weggegooid en geïnterpreteerd als graf, maar het hoeft dus niet zo te zijn. Het kan waarschijnlijk wel, aangezien het betreffende terrein bekend staat als terrein van archeologische waarde en omdat er een grafveld ligt uit de Romeinse tijd.
2779957100	Grafheuvel	42	Deels zeker	Hoewel ik niet zeker weet waarop dit gebaseerd is, denk ik wel dat hier een grafheuvel heeft gestaan, aangezien er anders ook niet zo'n specifieke datering aan zou zijn gegeven.
2874597100	Grafheuvel	43	Deels zeker	Een grafheuvel is er waarschijnlijk wel, maar de vondstmelding meldt ook urnen, terwijl er ook wordt gezegd dat de heuvel al leeg is geroofd. Het is een archeologische inspectie dus waarschijnlijk hebben ze wel restanten van aardewerk gevonden.
2874345100	Urnenveld	44	Niet zeker	Oude melding, bovendien is er een kokerbijl gevonden, de context lijkt heel vaag.
2723296100	Romeins grafveld	45	Deels zeker	Dit is vrij recentelijk gevonden. Bovendien zijn er crematieresten gevonden, wat duidt op echte begravingen. Het lijkt dat de informatie redelijk betrouwbaar is, maar het is geen opgraving, dus het kan niet helemaal zeker zijn.
3097168100	Grafveld	46	Zeker	Opgraving door het ROB dus hier zal documentatie van zijn en de interpretatie van het grafveld en de datering zouden redelijk moeten kloppen.
3120049100	Grafheuvel	47	Deels zeker	Een melding van een grafheuvel, maar de datering is niet zeker.
2723344100	Grafveld	48	Zeker	Deze vondst ligt op het gebied van een rijksmonument, dat beschreven staat als grafveld uit de Romeinse tijd en de 17e eeuw.
2874231100	Urnenveld en Grafheuvels	49	Deels zeker	Volgens deze melding is er een grafheuvel en urnenveld waargenomen op een terrein van een grafveld/urnenveld uit de 17e eeuw en Romeinse tijd. Dit is dus aannemelijk.
2874223100	Urnenveld	50	Deels zeker	Het hoort bij de melding over een grafheuvel en over de losse scherven.
2874475100	Urnenveld	51	Niet zeker	Dit betreft een oude melding. Het is niet zeker hoe betrouwbaar dit is.
2874394100	Urnenveld	52	Deels zeker	De melding is aannemelijk

3116875100	Grafveld	53	Deels zeker	Het is zeker dat het een grafveld is. Of hier ook een graf uit de Late Bronstijd tussen zit is niet zeker.
2723490100	Romeins grafveld	54	Deels zeker	Dit is een recente vondst en er zijn crematieresten en complete potten gevonden. Het is dus aannemelijk.
2862398100	Romeins grafveld	55	Niet zeker	Het betreft losse scherven en de locatie is niet nauwkeurig
3193185100	Grafveld	56	Niet zeker	De datering is niet zeker.
3116907100	Grafveld	57	Niet zeker	De vondsten zijn bij het Romeinse grafveld gevonden. Het is dus mogelijk een aanduiding dat het grafveld op dit aspergeveld doorloopt.
3120632100	Urnenveld	58	Deels zeker	Het ligt vlakbij het Romeinse- en IJzertijdgrafveld
2919316100	Urnenveld	59	Deels zeker	De beschrijving is duidelijk en meldt wat er aanwezig was. Het is echter wel een indirecte melding; vandaar de waardering.
2875260100	Grafveld	60	Niet zeker	De datering is niet zeker en bovendien is wat er gevonden is niet zeker.
2875925100	Urnenveld	61	Zeker	Het is duidelijk dat het hier om een graf gaat, omdat er crematieresten zijn gevonden. De beschrijving van de vondsten is ook duidelijk.
3117969100	Romeins grafveld	62	Deels zeker	Recentelijke melding
2778782100	Urnenveld	63	Zeker	Doordat het recentelijke meldingen zijn en de potten zijn gedetamineerd op type, is het aan te nemen dat de datering klopt. Bovendien staat het terrein waar het gevonden is bekend als urnenveld.
2862584100	Crematie	64	Niet zeker	De crematieresten laten zien dat hier in de buurt graven hebben gelegen, maar omdat de datering niet duidelijk is, is de melding enkel een indicatie.
3118762100	Romeins grafveld	65	Niet zeker	Een oude melding, waarvan er niet helemaal duidelijk is wat er precies is gevonden.
2852183100	Crematie	66	Niet zeker	Waarschijnlijk betreft het hier een begraving; dit is te zien aan de melding van crematieresten. Omdat deze al is uitgegraven door onbekenden is het niet duidelijk wat de datering van deze begraving is.
2876232100	Grafveld	67	Deels zeker	Deels zeker omdat het een oudere melding is.
3115910100	Urnenveld	68	Deels zeker	De plek en de datering zijn zeker. De context is echter niet zeker. Gaat het om twee begravingen of één?
2859377100	Urnenveld	69	Deels zeker	De plek is zeker. Er stond in de melding dat deze werd vermeld in de documentatie. Vanwege de oude melding is het deels zeker.

2864958100	Grafveld	70	Niet zeker	De vondstdata zijn niet bekend, het aantal urnen is onbekend en de beschrijving laat al zien dat de vondstlocaties ook erg onduidelijk zijn. Bovendien is de datering niet duidelijk.
2866318100	Romeins grafveld	71	Niet zeker	Oude melding waarvan niet zeker is wat er precies is gevonden, alleen dat er zich een Romeins grafveld bevindt.
2778003100	Urnenveld	72	Deels zeker	De datering is redelijk zeker en de locatie ook. Het betreft echter een vondst door middel van prikstokken, dus wat de precieze context is, is niet duidelijk.
2849932100	Urnenveld	73	Deels zeker	De plek en datering zullen zeker zijn gezien, vanwege het feit dat Bloemers het beschreven heeft. Gezien het feit dat er slechts scherven zijn, is het niet duidelijk of het daadwerkelijk om urnen gaat van begravingen.
3090858100	Romeins grafveld	74	Deels zeker	Dat het begravingen betreft is zeker. De context is echter niet zeker, gezien deze op niet-archeologische wijze zijn verzameld.
2783763100	Urnenveld	75	Deels zeker	De locatie en datering lijken aan de urn te zien op type te zijn gedetermineerd. Maar omdat het met niet archeologische graafwerk is verzameld, is er gekozen voor deels zeker.
2875706100	Urnenveld	76	Zeker	Gezien het feit dat het om een archeologische inspectie gaat, kan aangenomen worden dat de interpretatie, datering en locatie correct zijn.
2780060100	Urnenveld en Romeins grafveld	77	Deels zeker	De locatie en datering lijken aardig betrouwbaar. Niet helemaal zeker is de enkele IJzertijdbegraving, die ik als urnenveld interpreteer vanwege de datering. Deze is wellicht niet voldoende om hier een urnenveld aan te tonen.
2692687100	Urnenveld	78	Deels zeker	Aan te nemen is dat de datering en context wel correct zijn, maar ik moet nog de kroniek bekijken voor de beschrijving. Bovendien heb ik het minder zeker gemaakt, omdat ik het geïnterpreteerd heb als urnenveld.
2859360100	Urnenveld	79	Niet zeker	Niet duidelijk is of het hier echt om een urnenveld gaat. Deze interpretatie is zelf door Archis gedaan. Het is aannemelijk, gezien het feit dat het vlak bij een bekend urnenveld van Kessel-eik ligt. Aangezien het echter bij een afgraving is gevonden en de vondstatum onduidelijk is, houd ik de melding op niet zeker.
2780052100	Begraving Midden Bronstijd	80	Deels zeker	Het is deels zeker, omdat de datering klopt en het is redelijk recent is. De interpretatie van het graf is ook wel aannemelijk maar aangezien het niet op een opgraving is gevonden houd ik het op deels zeker.
2780693100	Romeins grafveld	81	Deels zeker	Het zal wel kloppen dat hier een grafveld ligt, maar omdat het niet archeologisch is verkregen, wordt het op deels zeker gehouden.
3115870100	Urnenveld	82	Deels zeker	De datering en de locatie zullen wel kloppen. Hier is een urnenveld dus de interpretatie is goed. Aangezien het via niet archeologisch-graafwerk is verkregen, houd ik de het op deels zeker.
2919332100	Urnenveld	83	Deels zeker	Gezien de locatie, de crematievondst en de urn is de interpretatie goed. De locatie is dicht bij het urnenveld dat bij Kessel-eik al bekend is, maar omdat het niet op een opgraving is gevonden, houd ik het op deels zeker.

2859555.100	Urnenveld		84	Deels zeker	De vondstdatum is onzeker. Aangezien het echter is gevonden op locatie waar ook andere urnen zijn gevonden (uit een urnenveld) en het een bekend type is, kan worden aangenomen dat het klopt. Het is echter niet op archeologische wijze verkregen, dus als deels zeker aangemerkt.
2859393.100	Crematie		85	Niet zeker	Omdat de datering niet duidelijk is en het oppervlaktevondsten zijn, is het niet zeker. Bovendien is ook niet duidelijk wat voor graf het betreft.
3183854.100	Urnenveld en Romeins grafveld		86	Deels zeker	De plek is bekend als urnenveld, dus de interpretatie is goed. De locatie is ook betrouwbaar, maar omdat het niet-archeologisch grafwerk betreft en daardoor de context niet zeker is, blijft het slechts deels zeker.
2856541.100	Urnenveld		87	Deels zeker	Ondanks dat er veel niet duidelijk is over deze melding, geef ik toch deels zeker aan, omdat deze locatie bekend staat als urnenveld.
2016302.100	Urnenveld en Romeins grafveld		88	Zeker	De waardering is zeker, omdat het een opgraving van het ROB betreft en het dus aannemelijk is dat hier documentatie van is en dat de interpretatie van de vondsten goed is.
2875682.100	Urnenveld		89	Deels zeker	Door de melding is aan te nemen dat het een urnenveld betreft. Het is echter bij het ploegen gevonden, dus de context is niet duidelijk. Vandaar dat de waardering: deels zeker.
2874467.100	Urnenveld		90	Niet zeker	Het is mij onduidelijk hoe exact de locatie is. Wel is het aannemelijk dat hier crematiegraven hebben gezeten, omdat er ook in de buurt grafheuvels liggen. De waardering is: niet zeker, omdat het een oude indirecte melding uit 1882 is.
3116818.100	Grafheuvels		91	Deels zeker	De interpretatie van de exacte datering zou niet heel betrouwbaar zijn, maar de aanwezigheid van grafheuvels waarschijnlijk wel, gezien het feit dat Bloemens het bekeken heeft.
2861417.100	Urnenveld		92	Deels zeker	Omdat het vlakbij een beschermend archeologisch monument voor urnenveld en grafheuvels is gevonden, is het wel aannemelijk dat iets zuidelijk daarvan urnen zijn gevonden. Hoeveel het er precies zijn, is helaas niet duidelijk, maar volgens de melding moeten het er in ieder geval veel zijn geweest.
2778117.100	Grafheuvel		93	Zeker	Deze vondst is toevallig gedaan maar volgens archis opgegraven. Het is aannemelijk dat hier wel documentatie van is.
3116518.100	Urnenveld		94	Deels zeker	Wat er precies is gevonden is, is niet duidelijk, maar het is aannemelijk dat men van de locatie afwist, omdat het grafveld een naam had. Ook de datering is aannemelijk, omdat er vermeld staat wat voor soort urnen de meeste waren.
3116786.100	Urnenveld		95	Deels zeker	Het vernietigde grafveld zou wel grafveld Tomben zijn, dat zich ook tussen genoemde plaatsen bevindt. Waarschijnlijk zijn deze coördinaten niet exact. Ze zijn bepaald door het toponiem "Kalderoek" dat genoemd wordt.
2861458.100	Urnenveld		96	Deels zeker	Gezien het feit dat veel urnen zijn gevonden bij het station van Lottum, is het aan te nemen dat dit ook wel klopt.
3116631.100	Urnenveld		97	Deels zeker	De coördinaten worden op het Fiche vermeld, dus is het best zeker en in dit gebied is het duidelijk dat er een groot urnenveld lag.
3096236.100	Urnenveld		98	Deels zeker	Aangezien het redelijk recent is, is aan te nemen dat er documentatie is van deze opgraving, maar omdat het allemaal nog relatief vaag is, zeg ik deels zeker.
3116737.100	Urnenveld		99	Deels zeker	De melding is eigenlijk heel aannemelijk, omdat coördinaten zijn vermeld en het bekend is dat er een urnenveld heeft gelegen.

2848393100	Grafheuvel	100	Niet zeker	Het is niet zeker, omdat er verder niks bijstaat.
2778344100	Urnenveld	101	Deels zeker	Een recente vondst; het is duidelijk dat het om 5 urnen gaat met kalenderbergversiering uit de Vroege IJzertijd. De datering is dus ook precies. De context is verder echter niet duidelijk.
3116056100	Urnenveld	102	Deels zeker	Het is duidelijk dat zich hier grafheuvels bevinden. Er zit echter geen de documentatie bij, alleen een ROB Fiche met coördinaten.
2861441100	Urnenveld	103	Niet zeker	Het betreft hier losse scherven en crematieresten. Het is aan te nemen dat het hier om begravingen gaat, maar of deze ook uit de urnenveldperiode zijn, is niet duidelijk.
3115935100	Urnenveld	104	Deels zeker	Bloemers heeft het bekeken, dus de determinatie zal wel goed zijn. Ook zijn van deze plek meer urnen bekend, dus de interpretatie van urnenveld is ook goed.
2075652100	Grafheuvel	105	Zeker	Coördinaten zijn van de opgraving waar het gevonden is, maar de interpretatie is zeker. Ik heb het rapport doorgelezen. Er zijn echter geen crematieresten gevonden.
3116778100	Grafheuvels	106	Deels zeker	Dit zijn meldingen van grafheuvels en een latere melding van een vondst van een grote Drakensteinurn. Maar het is niet helemaal duidelijk of dit van een van de heuvels is.
2861433100	Urnenveld	107	Niet zeker	Het is niet zeker of deze interpretatie wel klopt.
2860818100	Urnenveld	108	Deels zeker	De beenderen en kringreppels laten zien dat het waarschijnlijk om een urnenveld gaat.
3116720100	Urnenveld	109	Deels zeker	Deze gehele omgeving heeft meldingen van urnen. Deze zijn gevonden tussen heuvels en er kan daarom aangenomen worden dat deze bij het urnenveld hoorden.
2861474100	Urnenveld	110	Niet zeker	Het zijn oppervlakttevondsten in het gebied van het urnenveld bij Houthuizerweg, waardoor het met urnenveld te maken kan hebben. Echter in Archis wordt dit complex als urnenveld gerekend, maar omdat het oppervlakttevondsten zijn en het slechts om scherven gaat, is dit niet te zeggen.
3116542100	Urnenveld	111	Deels zeker	Duidelijk dat zich hier een urnenveld bevindt, dus deze melding klopt. Dit was echter geen gravend onderzoek, dus de precieze datering van de heuvels kan niet worden bepaald.
2861369100	Urnenveld	112	Niet zeker	Bij deze melding weten ze niet zeker of het echt grafheuvels zijn. Dit is echter een plek waar andere meldingen duidelijk aantonen dat hier veel grafheuvels liggen.
2007036100	Romeins grafveld	113	Zeker	Het gaat om een opgraving, dus de context is zeker. Er wordt ook voor de graven een hele precieze datering in jaartallen gegeven. Dus waarschijnlijk is hier C14 toegepast.
2183366100	Urnenveld	114	Zeker	Ik zou het op zeer zeker zetten als ik de precieze coördinaten heb van de graven en het rapport.

2848685100	Romeins grafveld	115	Deels zeker	Gevonden tijdens rioolwerkzaamheden.
2883709100	Neolithisch graf en Urnenveld	116	Zeker	De melding zegt dat het om een opgraving gaat, dus dan is er kans dat er ook documentatie en een rapport van te vinden moet zijn.
2028161100	Grafveld	117	Zeker	De context is zeker, alleen de precieze datering nog niet omdat C14 nog niet is toegepast, omdat het een proefsleuvenonderzoek is.
2874523100	Urnenveld	118	Deels zeker	Deels zeker omdat er meerdere meldingen zijn van grafheuvels en urnen.
2874759100	Grafheuvel	119	Deels zeker	De datering van de crematieresten is niet mogelijk en dus is het onduidelijk hoe oud de heuvel is.
2198068100	Urnenveld	120	Zeer Zeker	Het gaat om een opgraving dus de context is zeker. Aan de hand van potvormen zijn de urnen onder andere gedateerd.
2874580100	Grafveld	121	Niet zeker	De vondstdatum/data zijn niet bekend en de specifieke datering van de vondsten is niet bekend. Daarnaast weet men niet of het vroeger deel was van een groter grafveld.
2083777100	Crematie graven	122	Zeer Zeker	Dit staat volgens mij dubbel in het systeem.
3118649100	Grafheuvel	123	Niet zeker	Het gaat om een indirecte beschrijving.
2875188100	Urnenveld	124	Niet zeker	Het wordt als urnenveld geïnterpreteerd, maar de datering klopt daar niet helemaal mee. Ook het aantal urnen is onbekend.

Bijlage 10: Tabel met alle Archismeldingen met betrekking tot Prehistorische en Romeinse begravingen. In deze Tabel zijn de redenen gegeven waarom de meldingen een bepaalde waardering hebben gekregen (door auteur).